

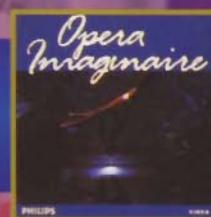
Onafhankelijk tijdschrift
over de wereld van CD-i

FILMS • MUZIEK • GAMES • SPECIAL INTEREST • KINDEREN

Wines of France
iedereen
Oenoloog

Opera Imaginaire
Muziek en Animatie

TROS Nationale Spelling Wedstrijd
Goet Schreifen voor iedereen

Humor op Video CD
Mr. Bean, Tommy Cooper,
Laurel & Hardy

Astrid Lindgren & Max Velthuijs
exclusieve interviews

WAT?!... GEEN CD?!

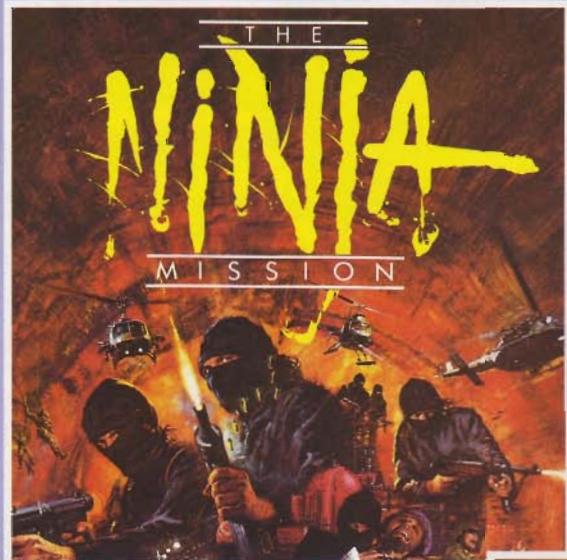
WAT?!... GEEN CD?!

NIEUW OP VIDEO CD

alle produkties betreffen een full screen, HiFi stereo uitgave

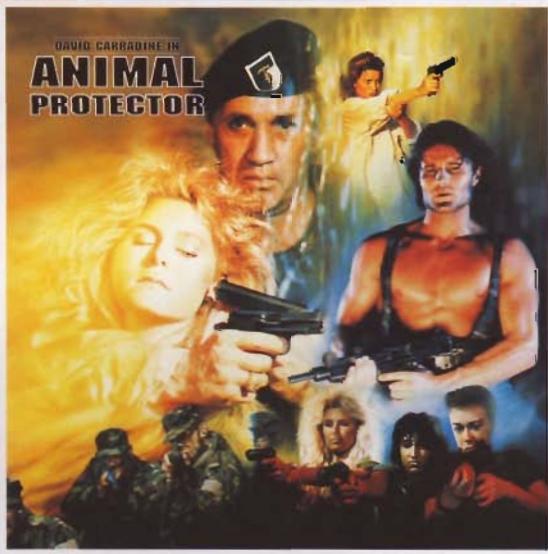
(Originele versies, niet ondertiteld.)

THE NINJA MISSION

De onderscheiden, Zweedse wetenschapper, Karl Markov wil terugkeren naar het Westen, na een verblijf van enkele jaren in Rusland. Hij was overgelopen in 1956, zijn familie en vrienden achterlatend, die er van overtuigd waren dat hij gedood was door een auto ongeluk. Echter, Markov wil alleen terugkeren naar Zweden, indien zijn dochter of een oude vriend, Mason, nu als detective werkzaam in Londen, hem daar zal ontmoeten. Mason had tijdens de oorlog samengewerkt met Markov voor de Britse Spionage Dienst. Mason is door de CIA gevraagd te helpen met de terugkeer van Markov naar het Westen, maar er zijn complicaties: Markov heeft gewerkt aan een nieuwe vorm van kernfusie, wat de energievoorziening voor de wereld drastisch zou kunnen veranderen. De CIA en KGB willen beide als eerste deze informatie onderscheppen! De wetenschapper wil deze informatie tegelijk aan het Westen en het Oostblok vrijgeven, zodat er geen machtconflict kan ontstaan.

Catalogusnr. 00009

ANIMAL PROTECTOR

Een dikke mist omhult een klein eiland. Op het eiland zijn een grote militaire basis en onderzoekscentrum gestationeerd, bewaakt door een peloton militairen onder leiding van kolonel Whitelock. Ongeveer 10 wetenschappers verrichten hier biologische experimenten in verschillende laboratoria. Officieel betreft het belangrijke medische onderzoeken, verricht op dieren; een algemeen geaccepteerde onderzoeks methode. Echter de toepassing van biologische oorlogsvoering is wat er hier onderzocht wordt! De soldaten die gestationeerd zijn op het eiland, zijn het uitschot van

het Amerikaanse leger, om hun plicht voor de natie te vervullen. Dit ondanks de schaamte van de regering omtrent hun vermeende optreden. Onder leiding van Kolonel Whitelock worden er plannen gemaakt voor een alles vernietigende wraak!

Catalogusnr. 00010

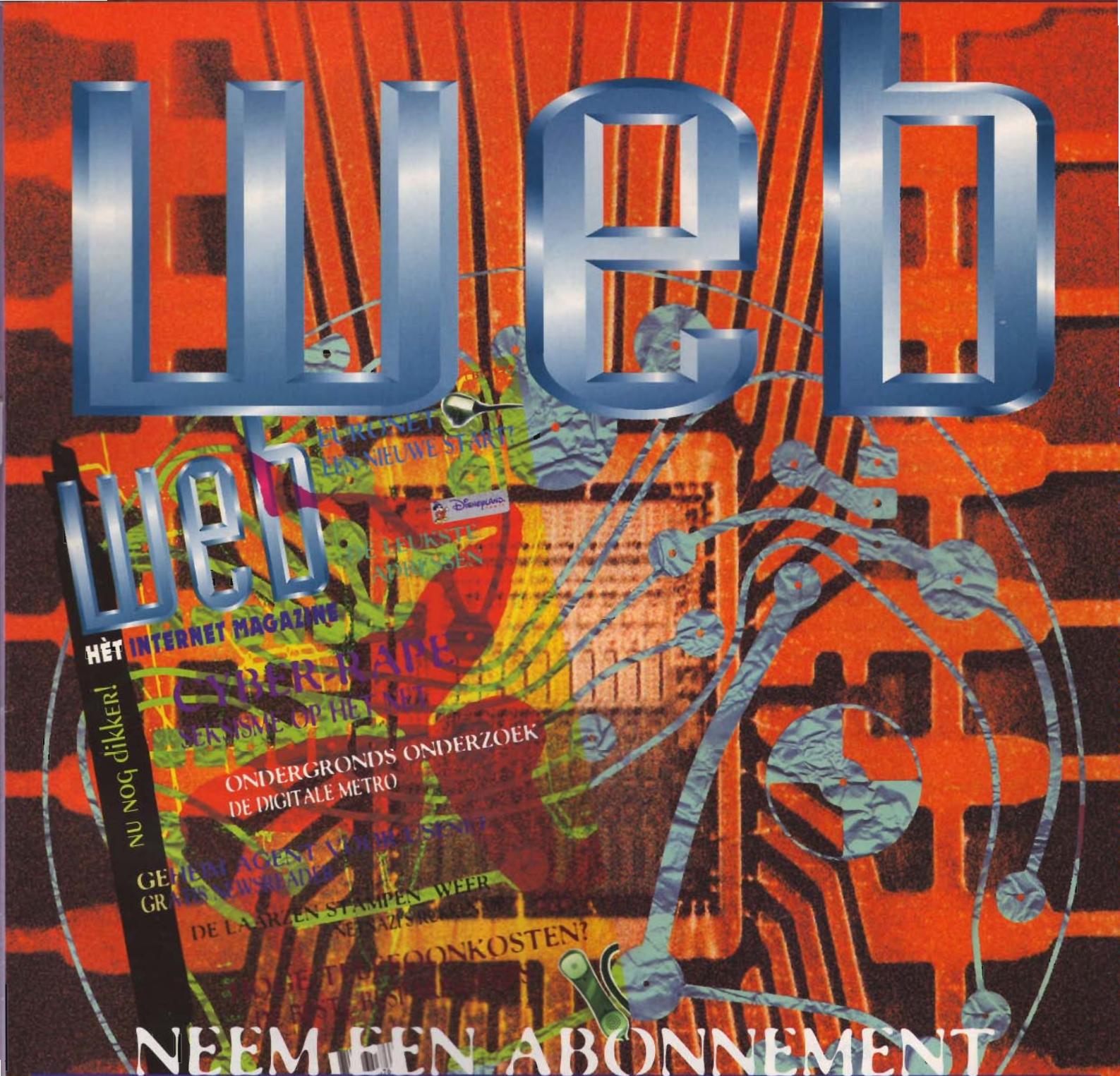

VERKRIJGBAAR BIJ DE VIDEO CD SPECIAALZAAK

In onze catalogus staan binnenkort nog meer Video CD's, waaronder actiefilms, klassieke speelfilms en erotische films.

BANG! ENTERTAINMENT
Bel voor meer informatie
Telefoon: 02297 - 3732

NEEM EEN ABOONNEMENT

WEB Hét Internet Magazine verschijnt 10 maal per jaar. Het derde nummer ligt nu in de winkel. Losse nummers kosten f 9,95 (Bfr. 199). Een jaarabonnement kost f 69,95 (Bfr. 1399). Bovendien ontvangt u als abonnee een welkomstgeschenk in de vorm van een CD-ROM met Internet-programmatuur. Daarnaast krijgt u minimaal vier keer per jaar gratis een update. Ook op CD-ROM.

Vul de bon in en stuur deze ingevuld naar:

WEB Magazine

Antwoordnr. 1228
2000 VG Haarlem

Een postzegel is niet nodig.

WEB

Ik wil een abonnement voor f 69,95 (Bfr. 1399)

Naam (M/V)

Adres

Postcode Plaats Telefoon

Wijze van betaling:

Nederland **Ik heb een girobetaalkaart/eurocheque bijgesloten**

Eenmalige machtiging; Banknr/ Gironr

België **Ik heb mijn abonnementsgeld overgemaakt op rekeningnummer 230-0199985-88, t.n.v. de Generale Bank NV in Turnhout, t.a.v. WEB Internet BV.**

Handtekening

Philipscdi.com

Redactieel

De wereld van CD-i is een razendsnel gebeuren. Video CD's worden met tientallen tegelijk op mijn bureau gestort. Producenten bellen dage-lijks op over grote deals die eraan zitten te komen. De kast met de CD-i'tjes is al twee keer uitgebreid. Lezersbrieven vergen aparte post-zakken. Persinformatie over honderden aange-kondigde titels puilen uit mappen.

Uitnodigingen voor premières, persconferen-ties, congressen in binnen- en buitenland. Dat tempo bijhouden kost de redactie (en vormgeving!) hoofdbrekens en overuren. Af en toe houden wij ons eigen tempo niet meer bij. Zoals vorige maand, toen wij een Video CD met span-nende filmclips wilden meesturen wat op het laatste moment niet doorging. Gelukkig heeft u dat schijfje nu in handen, want beloofd is beloofd. Gelukkig kunnen wij af en toe de rust-punten vinden in deze hectische tijden. Op een terrasje in Hilversum spraken wij op een mooie lentedag met Max Velthuijs, de aardige teke-naar van Kikker en het Vogeltje.

We werden er even helemaal rustig van.

Sybrand Frietema de Vries

SP

Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem, Telefoon redactie: 023-360160 Telefax: 023-359627 **REDACTIE EN MEDEWERKERS:** Sybrand Frietema

de Vries (Hoofdredactie), Foeke Collet, Lennie Pardoel, Klaas Smit (Eindredactie), Wilma Boekel (Secretariaat en Traffic), Lucas Bonekamp, Boudewijn Büch, Rom Helweg, Joost Hölscher, René Janssen, Pieter Paul Koster, Rob Smit. **VORMGEVING:** Ernst Bernson (Art Director), Carola Hoff, Rob Koetsier, Margo Witte, Joachim Mahn. **FOTOGRAFIE:** Hans van Dormolen, Gé Duits. **BOEKHOUDING:** Esther Boekel. **UITGEVER:** Wouter Hendrikse. **DIRECTIE:** A.W. Elfers. **ABONNEMENTEN:** CD-i Magazine, Postbus 22855,

1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost, Telefoon: 06-8212252 (20 cent per minuut). CD-i Magazine komt 11 maal per jaar uit. Een jaar-abonnement kan op elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij u het abonnement schriftelijk opzegt, uiterlijk twee maanden voor de vervaldatum. **ADVERTENTIES:** Retra PubliciteitsService, Sander Retra, Marlou den Drijver, Postbus 333, 2040 AH Zandvoort, Telefoon: 02507-18480, Telefax: 02507-16002. Advertenties kunnen zonder opgaaf van redenen geweigerd worden. **PREPRESS EN DRUK:** Nederlands Drukkerij Bedrijf, Zoeterwoude. **DISTRIBUTIE NEDERLAND:** BetaPress, Gilze. **DISTRIBUTIE BELGIË:** ImaPress.

CD-i Magazine is een uitgave van het Haarlems Uitgeef Bedrijf BV

Zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever mag niets uit deze uitgave op enigerlei wijze worden overgenomen.

INHOUD

TWEE EXCLUSIEVE INTERVIEWS

CD-i Magazine spaarde kosten noch moeite en zocht twee veel-gelauwerde kinderboekenschrijvers op en had een exclusief gesprek met hen. Van beiden ver-schenen onlangs Video CD's. We hebben het over Astrid Lindgren, de bedenker van de avonturen van Pippi Langkous en Max Velthuijs, de tekenaar-schrijver van vele prachtige kinderverhalen. Twee bijzon-dere mensen aan het woord op

Pagina 12 & 19

CD-i IS KINDERSPEL

Dit keer bespreken we twee Video CD's die net uit zijn: Kikker en het Vogeltje van Max Velthuijs en de tweede Video CD met nieuwe avonturen van Pippi. Pippi is geen gewoon meisje, ze is een zeer eigenwijs en uitzonderlijk moedig meisje. De andere titel die we bespreken is Kikker en het Vogeltje met de prach-tige tekeningen van Max Velthuijs. Voor een uitgebreide besprekking, blader meteen door naar

Pagina 16

WINES OF FRANCE

'Wijn!' was het eerste dat in mij opkwam toen mij eens gevraagd werd wat voor onderwerpen ik dacht bij uitstek geschikt te zijn voor een CD-i-titel. En zie: daar is-ie. Wines of France, een interactief wijnboek waarvan binnenkort een Engelstalige versie verschijnt. CD-i Magazine mocht alvast even kijken naar deze Engelse vertaling en natuurlijk naar het Franse origineel. Wij ontkurken een CD-i'tje op

Pagina 24

OPERA IMAGINAIRE

Opera is een vreemd fenomeen. Wat vroeger een manier was om muziek en theater tegelijk te bekijken en te beluisteren, is tegenwoordig zo'n beetje de langst levende muziekstroming ter wereld. Toch zijn er nog steeds mensen die opera niet kennen. Met het uitkomen van de CD-i Opera Imaginaire gaat daar verandering in komen. Zeker omdat dat op een spectaculaire manier gebeurt. Lees verder op

Pagina 30

TIPS & TRUCS

Lezers helpen lezers. Het aantal lezersbrieven met verzoeken om speltips dat op de redactie binnenstroomt, groeit met de dag. De vragen concentreren zich op het moment vooral op Burn:Cycle en Dimo's Quest. We zullen proberen jullie door een aantal van de lastigste levels van Dimo's Quest te leiden. We gaan ook door met tips voor Burn:Cycle. Als je echt vast zit? Als een speer naar

Pagina 38

DRIE OP EEN RIJ: STRATEGISCHE SPELLEN

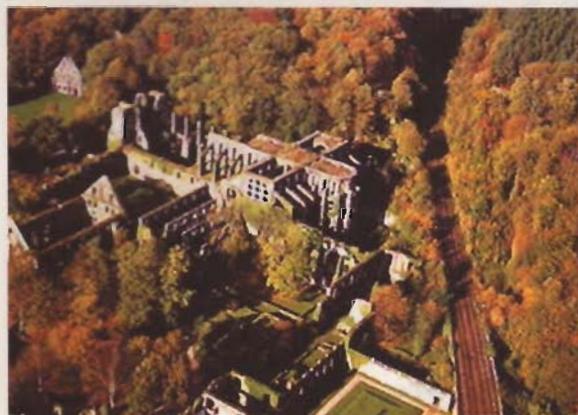
Moesten we bij de vorige maand besproken bordspellen de hersenen al flink laten werken, ditmaal gaan we nog een stapje verder. Strategische spellen vormen deze keer namelijk het onderwerp van de Drie-op-een-rij rubriek. We hebben drie fraaie voorbeelden verzameld: Voyer, Lords of the Rising Sun en Earth Command: Breinbrekers vanaf

Pagina 42

CISTERCIËNZER ARCHITECTUUR

Velen van ons kunnen amper een pastoor van een rabbijn onderscheiden, laat staan een Cisterciënzer monnik van een Franciscaner monnik. En vertellen de contouren van een klooster dat je tijdens je vakantie voorbij snelt je niet meer dan dat het 'iets kerkelijks' is? Dat probleem laat zich snel oplossen door middel van de CD-i Cisterciënzer Architectuur. Blader voor cultuur door naar

Pagina 48

WORLD PRESS PHOTO CD 95

25 April jongstleden werd aan het eind van een indrukwekkende bijeenkomst in de Nieuwe Kerk in Amsterdam door premier Wim Kok aan fotograaf James Nachtwey de Premier Award van World Press Photo uitgereikt. Ons wereldbeeld ontleen we voor het overgrote deel aan wat televisie, kranten en tijdschriften (en sinds kort CD-i!) ons vertellen en laten zien. De mooiste foto's op

Pagina 50

- **BRIEVEN** *Pagina 6* ● **NIEUWS** *Pagina 8* ● **INTERVIEW MET ASTRID LINDGREN** *Pagina 12* ● **CD-I IS KINDERSPEL** *Pagina 16* ● **INTERVIEW MET MAX VELTHUIJS** *Pagina 19* ● **WINES OF FRANCE** *Pagina 24* ● **JAZZ** *Pagina 27*
- **OPERA IMAGINAIRE** *Pagina 30* ● **HUMOR** *Pagina 34* ● **TROS NATIONALE SPELLINGWEDSTRIJD** *Pagina 37*
- **TIPS & TRUCS** *Pagina 38* ● **DRIE OP EEN RIJ: STRATEGISCHE SPELLEN** *Pagina 42* ● **MERLIN'S APPRENTICE** *Pagina 45* ● **CISTERCIËNZER ARCHITECTUUR** *Pagina 48* ● **WORLD PRESS PHOTO CD 95** *Pagina 50* ● **MUZIEK** *Pagina 54* ● **FILMS** *Pagina 57* ● **PROFESSIONEEL** *Pagina 62* ● **BUCH** *Pagina 66*

Brieven

Zonder ondertiteling?

Ik ben nu bijna twee jaar een tevreden bezitter van een CD-i-speler en ook over uw blad ben ik zeer te spreken. Toch heb ik een paar vragen die ik wil stellen. Het is prachtig dat films nu tegelijkertijd uitkomen op video en Video CD. Wat ik nog mis is de keuzemogelijkheid om de ondertiteling te laten vervallen. Dit is wel aangekondigd, weet u of dit in de naaste toekomst gaat gebeuren?

In uw april-nummer geeft u aan dat Penthouse maandelijks Video CD's gaat uitbrengen, wanneer gaat dit gebeuren en wie brengt deze Video CD's uit?

Ad Jetten, Beek

Wij krijgen veel vragen binnen over ondertiteling. Op uw vraag moeten we u helaas zeggen dat dat niet mogelijk is. In de standaard Video CD is het niet mogelijk uitschakelbare ondertiteling aan te brengen. Zoals we in de brievenrubriek van ons februari-nummer al noemden, zijn er een aantal speelfilms waarin de mogelijkheid van keuze wel aanwezig is. Dat zijn dan echte CD-i-titels. Waar deze keuzemogelijkheid zich aandient, brengen wij u daarvan in CD-i Magazine vanzelfsprekend meteen op de hoogte. In sommige gevallen is het mogelijk (naast de normale, ondertitelde) versie een originele versie te kopen. Wat betreft de Penthouse Video CD's: die komen op korte termijn uit en verschijnen onder het label InterLance. Deze Video CD's zijn bij ons weten niet ondertiteld. En behoeven dat ook niet.

Meer Chaos Control

Mede dankzij de demo van het nieuwe spel Chaos Control en de informatie in uw blad, ben ik nu de gelukkige eigenaar van dit schitterende spel. Ik vind dit een van de beste

games tot nu toe. Zelden of nooit heb ik zulke mooie vloeiende beelden gezien als in dit spel. Je zit al snel middelen in de actie en hebt dan geen tijd om van de beelden te genieten, maar ze zijn prachtig.

Met deze schijf wordt het weer eens duidelijk dat CD-i elke vergelijking aan kan met concurrerende systemen.

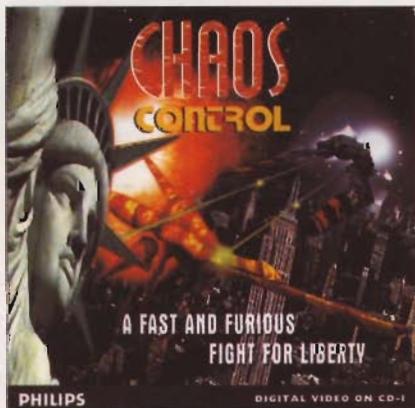
Zijn er trouwens al plannen voor een eventueel vervolg op Chaos Control?

Jeffrey Stegen, Rhoon

Komt er een vervolg op Chaos Control? Eén die langer en moeilijker is! Misschien zijn meer wapens een idee. Het is namelijk een prachtig spel, alleen te kort!

Patrick Schaft

Wij horen natuurlijk graag dat een spel in de smaak valt en bij Chaos Control schijnt dat wel het geval te zijn. We kunnen er helaas niets aan doen dat leuke dingen altijd te kort duren. Wel sturen wij jullie oproep om meer Chaos Control bij deze de wijde wereld in. Komt er een deel twee, dan horen jullie dat natuurlijk. Tot die tijd is het misschien een idee om even uit te rusten van het geschiet en de hersenen te trainen met enkele breinbrekers? Zie pagina 45!

Brieven

MTV Surround

Het is jammer dat onder andere Veronica in het programmablad bij films de afbeelding surround zet, terwijl de film amper in stereo is. Om te reageren op de vraag van de heer J. Vermunt in het april-nummer van CD-i: MTV zendt zo nu en dan muziek uit in surround sound.

R. van Laarhoven, Purmerend

Burn:Cycle, nog één keer dan

Jullie blad is perfect, op één ding na: jullie verklappen veel teveel over Burn:Cycle. Het spel is juist zo leuk omdat het moeilijk is. Als je alles weet, speel je het spel in een kwartier uit. Dat is toch ook niet de bedoeling?

Verder wil ik zeggen dat jullie gewoon zo door moeten gaan met jullie blad.

Remco Samuels, Warnsveld

Je hebt helemaal gelijk dat het wel spannend moet blijven en je zelf moet uitzoeken hoe je het spel uitspeelt. Maar er zaten zoveel mensen gigantisch vast! En er is natuurlijk ook geen lol aan als je er bij zo'n prachtig spel helemaal niet meer uitkomt. Als je niet écht vastzit, moet je de Tips & Tricks-sectie niet lezen. Je moet ons zien als een soort Wegenwacht. We vinden het knap dat jij het in je eentje probeert. Succes!

Pistool uitverkocht

Ik woon in een klein dorp op de Veluwe waar weinig of geen CD-i's verkocht worden. Toen Mad Dog McCree uitkwam wou ik graag het spel met pistool hebben. Het moest besteld worden, maar helaas is de complete set al uitverkocht. Ik hoop dat Philips inziet dat er meer vraag naar is, en de productie ervan wordt hervat.

J. Schepers, Veenhuizen

Dat hopen wij ook, want het ene pistool dat op de redactie rondslingert is altijd in gebruik. Ze schijnen er nog te zijn: gewoon doorvragen of bellen met de Philips Consumenten lijn: 06-8406

De redactie ontvangt veel lezersbrieven. Daar zijn we blij mee. Door die hoeveelheid is het helaas niet mogelijk alle brieven te publiceren. Onze games-redactie probeert aan de hand van vragen en tips antwoorden te geven op veelgestelde vragen. Vragen of opmerkingen over de abonnementen kunnen gesteld worden aan de abonnementenregistratie; adres en telefoonnummer zijn voorin het blad te vinden. De redactie behoudt het recht voor brieven te selecteren en te redigeren. Blijf schrijven!

NIEUWS

Hitchcock op Video CD

Hitchcock

BANG! Entertainment is een nieuwe loot aan de stam van Video CD-producenten en meteen een dikke. De plannen om een grote hoeveelheid titels uit te gaan brengen zijn in een ver gevorderd stadium. Gesproken wordt over filmklassiekers en documentaires (waaronder Nederlandstalige). BANG! trapt af met twee klassiekers die nauwelijks betoog behoeven. *The 39 Steps* (uit 1935) en *The Lady Vanishes* (uit 1938) zijn beide films van de oude suspense-meester Alfred Hitchcock en nog hele goede ook. Volgens Rob van der Donk van BANG! Entertainment komen er op korte termijn nog twee bij (*The Jamaican Inn* en *Secret Agent*), en zal de Hitchcock-serie in eerste instantie uit acht titels gaan bestaan.

In de kast van de echte filmliefhebbers mag deze unieke serie natuurlijk niet ontbreken, daarvoor is de invloed van de Hitchcock-films te groot geweest. Je kunt je afvragen waar het medium film nu had gestaan als de meester nooit had besloten zijn ideeën op band vast te leggen. Natuurlijk moet iedereen voor zichzelf uitmaken wat hij ervan vindt, maar wij kijken in ieder geval vol verwachting uit naar deze meesterwerken en komen er vanzelfsprekend op terug in CD-i Magazine.

De ene na de andere..

CNR Film & Video begeeft zich op de markt van Video CD met drie titels. *Frauds* is een zwarte komedie van Stephan Elliot, waarin niemand minder dan hoofdrolspeler Phil Collins de touwtjes in handen schijnt te hebben. *Freefall* is een spectaculaire actiefilm van de hand van John Irvin. In *Bassie & Adriaan op Reis door Europa 1* ontdekken de beroemde clown en acrobaat op een spannende speurtocht de mooiste plekjes van Nederland en Frankrijk. We hebben de films nog niet kunnen bekijken.

NIET NIEUWS

Hollandse klassiekers

De fans van Paul Verhoeven hoeven niet te wachten op Total Recall of Basic Instinct maar kunnen binnenkort hun Verhoeven-verzameling beginnen met Soldaat van Oranje en Turks Fruit. Arcade brengt deze produkties uit op Video CD, samen met Het Bittere Kruid. Een mooi begin van een kast vol Hollandse klassiekers op Video CD.

Philips tekent contract met LIVE

Laten we voorop stellen dat het nog niet duidelijk is of deze titels in Nederland uitkomen, maar Philips Media heeft een groot contract afgesloten met LIVE Entertainment. LIVE heeft een catalogus van meer dan 2000 speelfilms, waaronder niet de minste. Een greep: Rambo; Sly in de clinch met de sterke arm van de wet, Terminator; ook de Oostenrijkse bodybuilder lost zijn problemen graag met enige spierkracht op, Basic Instinct; Sharon Stone spraakmakend in beeld, Reservoir Dogs; de keiharde eerste film van regisseur en schrijver Tarentino (doorgebroken met het geniale Pulp Fiction), Dirty Dancing; swingend liefdesverhaal, The Piano; schitterend klassiek drama, en Teenage Mutant Ninja Turtle; de geanimeerde serie waarin pizza-eetende schildpadden het opnemen tegen kwade krachten. De spits wordt afgebeten door Total Recall van onze eigen Paul Verhoeven, waarin Arnold Schwarzenegger een klein geheugenprobleem heeft en dat niet zonder geweld weet op te lossen. Laten we hopen dat deze titel ook snel in Nederland uitkomt.

Philips on the road

Deze zomer kunt u een CD-i-karavaan tegenkomen. De Philips Roadshow is een in alle richtingen uitklapbare vrachtauto waarop twee verdiepingen CD-i-speelers zullen worden opgesteld en medewerkers

Bij gebrek aan betrouwbare Nederlandse gegevens hier een overzicht van de Engelse top 10 per 6 mei 1995.

GALLUP WEEKLY REPORT

deze week	vorige week	Titel
1	1	CHAOS CONTROL
5	2	PALM SPRINGS OPEN
2	3	LITIL DIVIL
3	4	BURN:CYCLE
4	5	STRIKER PRO
10	6	VOYEUR
-	7	THE 7TH GUEST
6	8	LEMMINGS
-	9	SURF CITY
-	10	VIDEO SPEEDWAY

©ELSPA 1995

NIETUWS

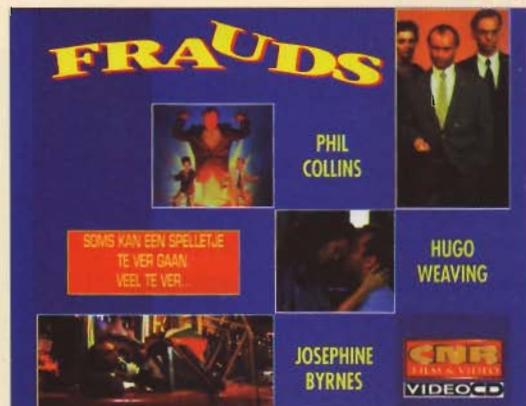
rondlopen om uw vragen te beantwoorden. WAT, WANNEER en HOE is op dit moment nog niet duidelijk. Maar we houden u op de hoogte.

American Football

Goed nieuws voor American Football-fans: als het goed is kunnen ze binnenkort met NFL Hall of Fame Footbal in het strijdperk treden tegen de legendes van dit stevige Amerikaanse spel. Zoek je eigen dreamteam bij elkaar en kies uit tientallen bottenkrakende wedstrijden. Blessures, weercondities, keiharde stops en schitterende rushes; het is allemaal zo realistisch dat je eigenlijk een helm op zou willen hebben, of nog beter: aan de kant zou willen zitten in plaats van volop mee te doen. Onsterfelijke filmpjes van de helden van welleer maken het geheel af. Wij zijn heel benieuwd.

Laatste nieuws

Bij het perse gaan van dit nummer, zoals dat in drukkersjargon zo fraai heet, was nog niet bekend of Ajax AC Milaan wist te verslaan in de finale van de Champions League. Wat we wel weten is dat er begin juni, onafhankelijk van deze uitslag, een officiële Champions League-Video CD in de winkel ligt. PolyGram brengt deze volledig Nederlandse titel uit met alle hoogtepunten van dit seizoen. De verrichtingen van Ajax tot en met de finale worden als leidraad genomen. Verder staat er de nodige achtergrond-informatie op en interviews met de betrokkenen. Ook André Rieu schijnt een partijtje mee te strijken.

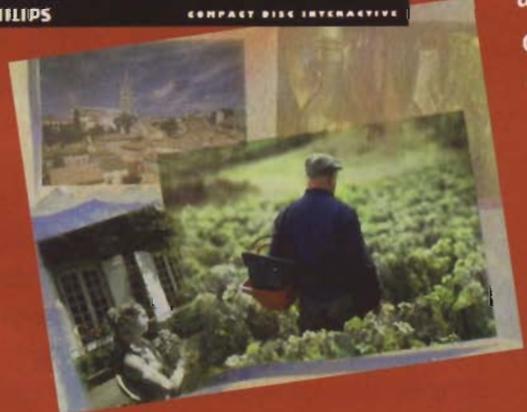
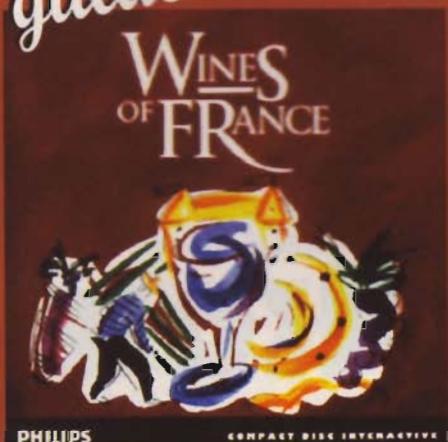

Philips Media BV presenteert

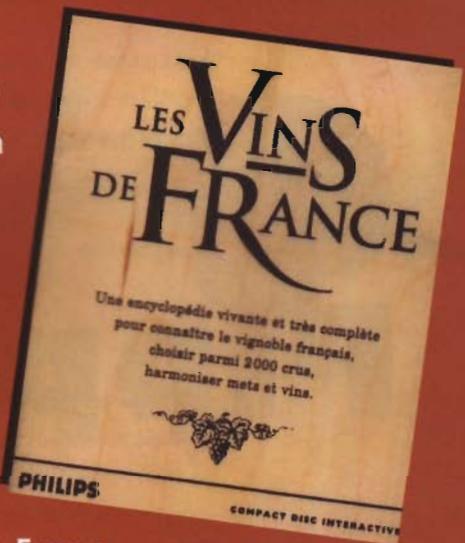
GOLD CLUB ACTIE

Philips Media BV heeft wederom een leuke verrassing voor de leden van de Gold Club in petto.

30 gulden korting!

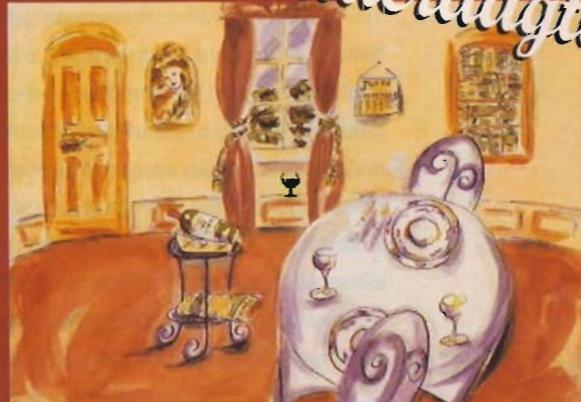

The Wines of France is een Engelstalige wijn-encyclopedie. U krijgt van een team van vinologen en connaisseurs een privé-rondleiding langs de pittoreske wijngaarden van Frankrijk, u maakt kennis met wijnboeren, u kunt zich op uw gemak alles laten uitleggen over kwaliteits-aanduidingen en druiverassen, u krijgt wijnadviezen van beroemde Franse maitres. Bij de samenstelling van een eigen wijnkelder geeft deze titel u advies over het karakter, de topjaren, het prijsniveau en bewaartips van ruim 2000(!) Franse wijnen. Het beoordelen van de kwaliteit van de wijn, wijnetiquette en etiketlezen, u treft het allemaal aan op de interactieve encyclopedie The Wines of France.

Met de kortingsbon die u elders in dit blad treft, kunt u deze bijzondere disc aanschaffen voor een interessante prijs. Speciaal voor vaderdag is de disc verpakt in een mooi houten kistje en krijgt u er een goede fles wijn bij. Haast u, de oplage van deze 'limited edition' is beperkt en de aanbieding is geldig tot 30 juni 1995.

Van 179,95
voor 149,95

Vaderdagtip

Indien u van deze voordelen wilt profiteren, ga met de bon naar uw CD-i winkel.

De kortingsbon is geldig tot 30 juni 1995.

CD-i

Philipscdi.com

PHILIPS

Ze reed jarenlang op een wit paard met zwarte vlekken over de veranda van een bouwvallige villa. Het sproetige meisje met de naar buiten staande rode paardestaarten, de veel te grote schoenen en natuurlijk de onmisbare superlange kousen. Haar vader was een zeerover die vaak van huis was, dus moest ze zichzelf zien te redden. En dat deed ze altijd vol overtuiging volgens haar eigen normen. De geestelijke moeder van Pippi Langkous sprak na vijftien jaar stilte nog éénmaal exclusief met CD-i Magazine over zichzelf en haar creatie.

Pieter Paul Koster

Nog steeds haar eigen zin

Pippi Langkous 50 jaar

Zevenentachtig jaar geleden werd de Zweedse schrijfster Astrid Lindgren geboren aan de rand van Vimmerby, een pittoresk middeleeuws stadje met voornamelijk houten huizen, gelegen in de Zuid-Zweedse provincie Småland.

Ter ere van de wereldberoemde schrijfster, die vooral bekend werd door haar verhalen over het eigenzinnige meisje Pippi Langkous, verrees in de nabijheid van haar geboortehuis "Astrid Lindgren's Wereld", dit is een minidorp voor kinderen waarin praktisch alle verhalen van Astrid Lindgren tot leven komen. De meeste huisjes zijn slechts enkele meters hoog. De deuren zijn zo klein dat alleen kinderen er doorheen kunnen. Er staat een bioscoop waarin de verfilmde verhalen van Astrid Lindgren vertoond worden.

Kinderparadijs

Op het terrein is een staf van honderdvijftig personen werkzaam, inclusief de acteurs en actrices die Lindgrens verhalen naspelen. Zo is Pippi Langkous het hele seizoen, van 1 mei tot en met 26 september, in levende lijve aan-

wezig. Ze geeft voorstellingen rondom Villa Kakelbont en springt regelmatig op haar paard. Een houten exemplaar weliswaar, maar wel wit met zwarte stippen.

De gebroeders Leeuwenhart, een andere creatie van Astrid Lindgren, en hun middeleeuwse hofhouding ontvangen de bezoekers op hun riante kasteel. Ook Emil, de jongen die zo graag kattekwaad uithaalt, kan je in "Astrid Lindgren's Wereld" tegenkomen. Het uitgestrekte attractiepark ligt middenin de bossen en vormt een kinderparadijs dat zijn weerga niet kent.

Jeugdherinneringen

Vijftien jaar geleden besloot Astrid Lindgren geen interviews meer te geven. Nog eenmaal maakte ze echter voor CD-i Magazine een uitzondering. In haar sober ingerichte flat, gelegen in het centrum van Stockholm, blikt ze terug op haar leven. Ze heeft een zachte, vriendelijke stem, grijsglauwe ogen en een tengere gestalte.

"Hoe oud denk je dat ik ben?", vraagt ze terwijl ze zich in een hoek van de bank nestelt. "Tweeënzeventig", gok ik. "Mis!", krijg ik triomfantelijk te horen. "In november word ik achttentachtig. Wat een leeftijd hè? Ik kan het nauwe-

lijks geloven, de tijd gaat razendsnel. Ik kan me nog praktisch alles uit mijn jeugd herinneren en ineens ben je achtentachtig".

"Ik had een onbezorgde, zeer gelukkige jeugd. Mijn ouders waren boeren. De omgeving waar mijn twee zusjes, mijn broer en ik opgroeiden was geweldig mooi. Overal om ons heen waren bossen en meren. Småland vind ik nog steeds één van de mooiste Zweedse provincies."

"Mijn jeugd speelde zich voornamelijk buiten af. We klommen veel in bomen. Voor ons huis stond een oude lindeboom, hij staat er trouwens nog steeds. Een juweel van een boom, honderden jaren oud en vol knoesten, gaten en grillige takken. Ik klauterde veel in die boom. Het had iets geheimzinnigs. Je kon je in die linde heel goed verstoppen. Je had het gevoel dat niemand wist waar je zat. Soms namen we iets te eten en te drinken mee wanneer we de boom ingingen en lieten ons uren niet meer op de grond zien. Ieder jaar broedden er bosuil en in de lindeboom. 's Nachts vlogen ze om het huis en riepen dan naar elkaar. Ik krijg altijd nog een melancholisch gevoel als ik een bosuil hoor roepen. Wanneer de uilen jongen hadden klommen we tot vlak bij de holte waarin het nest zat om de uilskuikens te kunnen bekijken. Prachtig vond ik dat."

Het witte paard

"Veel van wat ik later geschreven heb, vindt zijn oorsprong in de belevenissen uit mijn jeugd. Ik herinner me nog glashelder dat ik op een mooie zomermorgen met mijn vader door de rozentuin liep. Plotseling galoppeerde er een groot wit paard op ons af, van blijdschap maakte het enorme sprongen. Ik had nog nooit een paard in galop gezien. Zijn wapperende manen glansden als goud in het zonlicht. Angstig drukte ik me tegen mijn vader aan. Vlak voor ons stond het paard stil, mijn vader streeelde met zijn hand door de manen. Dit paard heet Miramis, zei hij, en ik heb hem voor jou gekocht. In het begin maakte ik kleine tochtjes op de rug van Miramis, in de omgeving van de

boerderij. Later werden het grotere tochten, door de bossen en naar de meren als we gingen zwemmen. Nooit gebruikte ik een zadel. Ik zat gewoon op zijn rug en hield me aan zijn manen vast. Ik zie zo weer de uitgestrekte Larikswouden van Småland voor me. Een junimorgen, de koekoek roept, de geur van vochtig mos, de bosbessenstruiken bloeien en een merel zingt...."

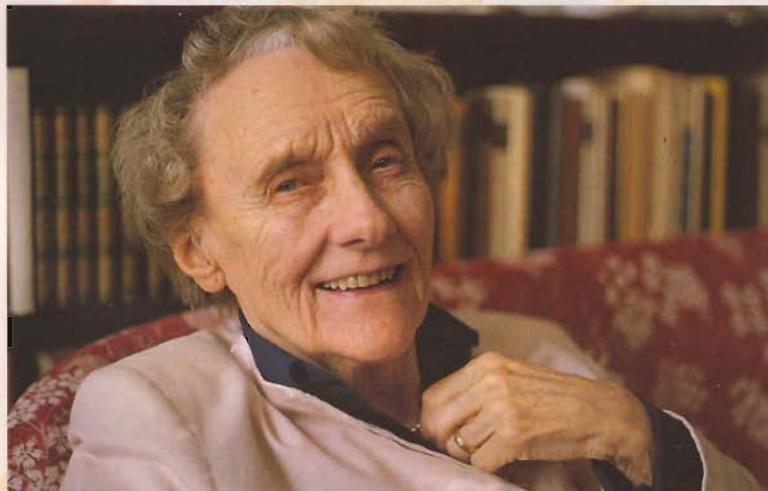
Verhalen vertellen

Er valt even een stilte en Astrid Lindgren kijkt vanuit het raam naar het park aan de overkant. "Hier in het hart van Stockholm hebben we ook merels en bosuil", zegt ze. "Vogels die altijd jeugdherinneringen bij me oproepen. Hoewel ik het prachtig vond in Småland en genoot van het leven op de boerderij, wilde ik toch geen boerin worden. Ik hoorde verhalen over Stockholm. Een stad vol winkels, musea en theaters, het leven moest daar bruisend en avontuurlijk zijn."

"Op mijn twintigste vertrok ik uit Småland naar de Zweedse hoofdstad. Ik volgde een opleiding als secretaresse en ging op kantoor werken. Ik trouwde en kreeg twee kinderen, Lars en Karin. Ik vertelde hen altijd verhalen voor het slapen gaan."

Pippi als jeugdportret

"In 1941 kreeg Karin, ze was toen zeven jaar, longontsteking. Ik zat aan de rand van haar bed en was zoals gewoonlijk weer aan het vertellen. Midden in het verhaal onderbrak Karin me. Vertel me eens een verhaal over Pippi Langkous, zei ze. Dat ik de naam nog nooit had gehoord klopte, want ze had hem zelf verzonnen. Ik vroeg haar niet wie Pippi Langkous was of hoe ze eruitzag, maar begon gewoon met vertellen. Omdat ik het zo'n leuke naam vond maakte ik van Pippi een grappig en ondeugend klein meisje met rood haar en sproeten. Uiterlijk leek ik niet

Geboortehuis van Astrid Lindgren

op Pippi, maar ik liet haar wel dezelfde dingen doen die ik in mijn jeugd deed. Pippi werd het zelfportret uit mijn jeugd."

"Ze hield vergaderingen in de oude knoestige uilenboom met kinderen uit de buurt. Ze nam eten en limonade mee en al gauw noemde ze de oude linde 'de limonadeboom'. Pippi keek in uilenesten en reed op een wit paard met zwarte vlekken. Het paard leek heel veel op Miramis. Hoewel ik als kind altijd haantje de voorste was en allerlei gekke streken uithaalde, liet ik Pippi nog verder gaan. Zo rijdt ze op een avond te paard de eetkarner binnen. Zoiets heb ik nooit gedaan, maar het leek me wel leuk om te doen."

"Terwijl ik Karin over Pippi vertelde zag ik mijn jeugd

weer voor me. Ik beleefde alles opnieuw. Ik liet mijn fantasie de vrije loop. Pippi deed de meest ondeugende dingen. Ze trok zich van niemand iets aan en ging haar eigenwijze vrolijke weg. Van haar vader maakte ik een zeerover die veel weg was."

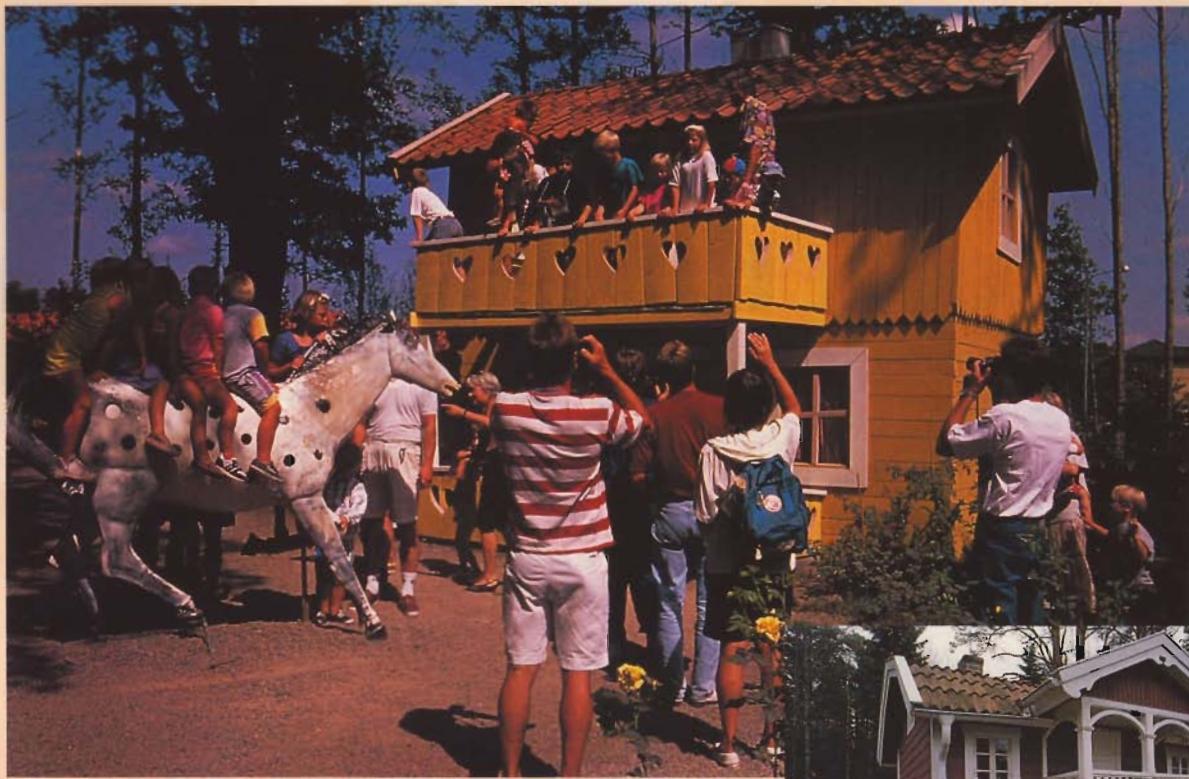
Verjaardagscadeau

"Pippi woonde in Villa Kakelbont, een groot geel huis met een veranda. Ze bakte praktisch altijd pannekoeken en stalde haar paard op de veranda. Dat huis stond vlak bij de boerderij waar ik geboren ben. Het had een veranda en was wit geverfd. Later heeft mijn vader het gekocht. Ik heb er een groot deel van mijn jeugd doorgebracht."

"Pippi en ik zijn in feite dezelfde persoon. Karin genoot intens van de Pippi Langkous-verhalen. Wanneer er kinderen kwamen moest ik steeds opnieuw over Pippi vertellen. Pippi werd een succesnummer! In maart 1943 brak ik mijn enkel en moest noodgedwongen enige weken rust houden. Karin zou in mei tien worden en ik besloot de verhalen over Pippi voor haar op te schrijven als verjaardagscadeau. Het was een enorm succes. Karin was door het dolle heen."

"Ik stuurde een kopie van de verhalen naar een uitgever. Ik schreef er een brief bij die ik beëindigde met: Ik hoop niet dat u deze verhalen aan opvoedkundige experts zal laten lezen. Tenslotte had ik zelf twee kinderen en ik was bang dat men zich zou afvragen wat voor soort moeder ik wel was, die verhalen schreef over een zekere Pippi Langkous, een meisje dat volkomen haar eigen weg ging en haar eigen normen had. Zoals ik verwachtte zond de uitgever het manuscript terug."

Onaangepast en wereldberoemd

"Intussen had ik echter een ander boek geschreven: Het ontbrandende hart van Brett Mai. Ik zond het naar de uitgeverij Rabén en Sjögren, die een wedstrijd had georganiseerd voor het schrijven van een meisjesboek. Het boek won de tweede prijs."

"Zelden heb ik mij gelukkiger gevoeld. Een jaar later stuurde ik het manuscript van Pippi naar dezelfde uitgeverij. Het won de eerste prijs! Dat is nu precies vijftig jaar geleden. Pippi is dit jaar 50 geworden. Pippi werd een grandioos succes. Ondanks alle mensen die haar gedrag ontoelaatbaar vonden en bang waren dat hun kinderen net zo eigenzinnig en onaangepast als Pippi zouden worden, werd het boek in zeventenvijftig talen vertaald. Pippi was net zo populair in Zweden als in de binnenlanden van Afrika en Rusland. Je kan rustig zeggen dat ze in één klap wereldberoemd was."

Geen boodschap, gewoon lol

"Al snel werden de Pippi-verhalen verfilmd, wat haar populariteit nog groter maakte. Later zijn veel van de Pippi-films op de televisie uitgezonden. Pippi was niet langer een figuurtje uit een boek, ze kreeg tientallen miljoenen fans. Er is mij zo vaak gevraagd wat voor boodschappen mijn boeken in zich dragen. Wat probeert u te zeggen met een karakter als Pippi Langkous? Hoe denkt u als kinderboekenschrijfster kinderen te beïnvloeden? Al deze vragen heb ik simpel beantwoord met: Er zit geen boodschap in mijn boeken, noch in de verhalen over Pippi. Ik schrijf om het kind dat in mij leeft te amuseren en ik hoop dat ik er jongeren en volwassenen een plezier mee doe."

"Al mijn boeken spelen zich af in de omgeving van Vimmerby, waar ik mijn jeugd doorbracht. Ik voel mij nog

steeds een gewone boerendochter uit Småland. Ik woon nu achtenzestig jaar in Stockholm maar reis nog iedere zomer terug naar mijn geboortehuis."

"Er huizen nog steeds bosuilen in 'de limonadeboom'. Vlakbij ligt 'De Wereld van Astrid Lindgren', waar mijn verhalen nagespeeld worden. Kinderen kunnen er in minihuisjes spelen waarvan de deuren zo klein zijn dat alleen zij naar binnen kunnen. Wanneer ik in Vimmerby ben bezoek ik altijd 'De wereld van Astrid Lindgren' en voel mij even kind met de kinderen."

CD-1 IS
K I N D E R S P E L

Ik heb een huis ofschoon ik heel graag reis

De tweede Video CD van Pippi in hoogst eigen persoon staat op het punt te verschijnen.

Net als op de eerste zien we de verfilming van drie verhalen. Pippi is steeds de heldin vergezeld en bijgestaan door Annika en Tommy. Ze woont alleen terwijl een kind van haar leeftijd toch over het algemeen niet op zichzelf woont. Maar Pippi is dan ook geen gewoon meisje, ze is een zeer eigenwijs en uitzonderlijk moedig meisje. In het ene verhaal is ze nog heldhaftiger dan in het andere. Van opscheppen heeft ze ook een handje. Soms, heel soms zien we haar vader. Hij is zeerover en komt niet vaak aan land. Haar moeder is een engel en

wanneer Pippi problemen heeft praat ze met haar

Lennie Pardoel

Pippi gaat op dameskrans

Het regent en Pippi is bezig met de was aan de touwen van haar schommel te knopen. Daarna geeft ze de planeten nog wat water. Ondertussen stroomt het van de regen. Het schijnt Pippi allemaal niet te deren. In het huis naast villa Kakelbont worden Annika en Tommy wakker. Ze springen snel uit bed want voordat ze naar school gaan, willen ze nog even bij Pippi langs. Annika vraagt Pippi waarom ze de bloemen aan het water geven was, terwijl het regent. Pippi antwoordt: "Ik had het me voorgenomen dus doe ik het." Het typeert haar standvastige houding. Pippi twijfelt nooit. Ze heeft voor alles een oplossing. Annika en Tommy kijken dan ook erg tegen haar op. Hun ouders kennen Pippi nog niet en zijn wel erg nieuwsgierig. Daarom nodigt hun moeder Pippi uit voor het dameskransje die middag. Maar dat had ze beter niet kunnen doen....

Pippi bevrijdt haar vader

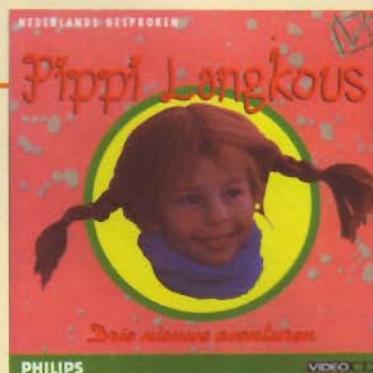
Annika, Tommy en Pippi zijn lekker aan het zwemmen in zee als er plotseling een fles met een boodschap aanspoelt. Op een velletje papier staat geschreven dat Pippi's vader gevangen is genomen en in nood verkeert. Hij zit op een eiland in een vesting opgesloten. Wat nu te doen? Niet lang daarna arriveert er een tweede fles met de melding dat haar vader verplaatst is naar de kelder. Het enige wat Pippi nu kan bedenken is de vesting opblazen. Dit gebeurt en samen bestrijden ze de zeerovers en gaan ervandoor met het schip om de schat veilig te stellen. Op het schip vertelt Pippi de nodige sterke verhalen, onder andere dat ze vroeger een keer zo'n erg storm heeft meegemaakt dat de scheepskat ervan uit zijn vel werd geslagen.

Pippi op school

Al dansend en springend begroet Pippi de nieuwe dag. Het heeft gesneeuwd. Ze gaat warme kleren zoeken en snel naar buiten. Op straat te paard komt ze Annika en Tommy tegen. Die vertellen dat ze binnenkort kerstvakantie krijgen. "Het is onrechtvaardig dat ik geen vakantie krijg", zegt Pippi. Dan moet je maar naar school komen, vindt Annika. Hoewel Pippi erg op school tegen is, ziet ze nu toch geen andere mogelijkheid inderdaad naar school te gaan. In de klas neemt ze alles veel te serieus. Als de jufvrouw bijvoorbeeld vraagt wat een S is dan antwoordt Pippi dat het een slang is die ze in India heeft gezien en dat die slang wel vier Indiërs gegeten had en zo'n vijf meter lang was. De kinderen luisteren ademloos toe.

De kwaliteit van de Video CD is uitstekend. Ondanks de ouderdom van de serie is de weergave als nieuw.

Pippi
Drie nieuwe avonturen
Video CD
Nederlands
Prijs f 39,95 Bfr 699

Een wit schilderij is niet leeg

Er zijn nu zeven dierenprentverhalen

van Max Velthuijs op Video CD te

bewonderen. Zijn prachtige prenten en

treffende teksten staan sinds kort op
schijf. De teksten zijn ingesproken door

Peter Noland en Burny Bos, en geprodu-
ceerd onder regie van Mil Lenssens.

Max Velthuijs won in 1992 de Gouden

Griffel en de Zilveren Penseel met
Kikker en het vogeltje, het titelverhaal

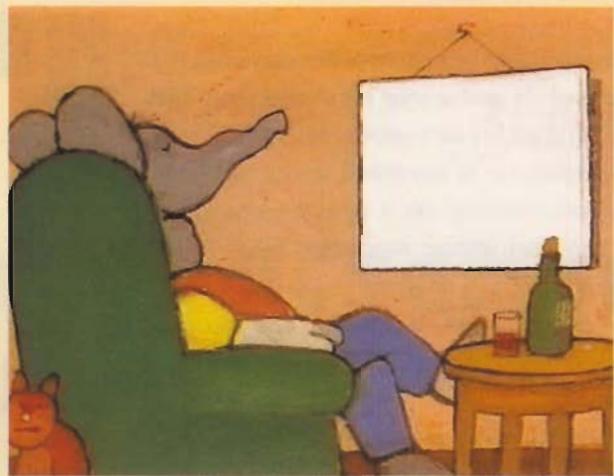
van deze Video CD. De andere zes ver-
halen zijn echter zeker niet minder
mooi te noemen.

Kikker wandelt het verhaal binnen en stopt bij varkentje die appels uit de boom plukt. Kikker vraagt varkentje mee te komen naar de rand van de bos.

Daar kijkt hij naar de grond, waar een zwarte vogel ligt. "Kijk kapot, hij doet 't niet meer", zegt kikker. Deze zin is inmiddels beroemd geworden in Velthuijs' werk. Het is zo aandoenlijk zoals kikker zijn beeld van de dood verwoordt. Er komen al snel meer dieren kijken. Eigenlijk snappen ze geen van allen, wat er nu precies aan de hand is. Varkentje denkt dat hij slaapt en eend dacht dat-ie ziek was. Maar haas is wat realistischer: "Die is dood", concludeert hij. "Dood? Wat is dat?", vragen de andere dieren verbaasd. Hoewel haas de dood van de vogel met grote stelligheid bevestigt, kan hij de vraag van de dieren of zij ook doodgaan niet met zekerheid beantwoorden.

Gezamenlijk besluiten ze de vogel te gaan begraven. Op dat moment begint er stemmige muziek. Rond het graf zegt haas: "Zijn leven lang heeft hij mooi gezongen, nu krijgt hij zijn welverdiende rust." Met deze mooie woorden wordt de plechtigheid besloten en neemt kikker het initiatief tot een ander onderwerp, namelijk 'genieten van het leven'. Ze gaan rollenbollen door het gras. En als ze uitgespeeld zijn, zingt er een zwarte vogel in de boom alsof hij nooit gestorven is.

Lennie Pardoel

Je ziet wat je zelf wilt

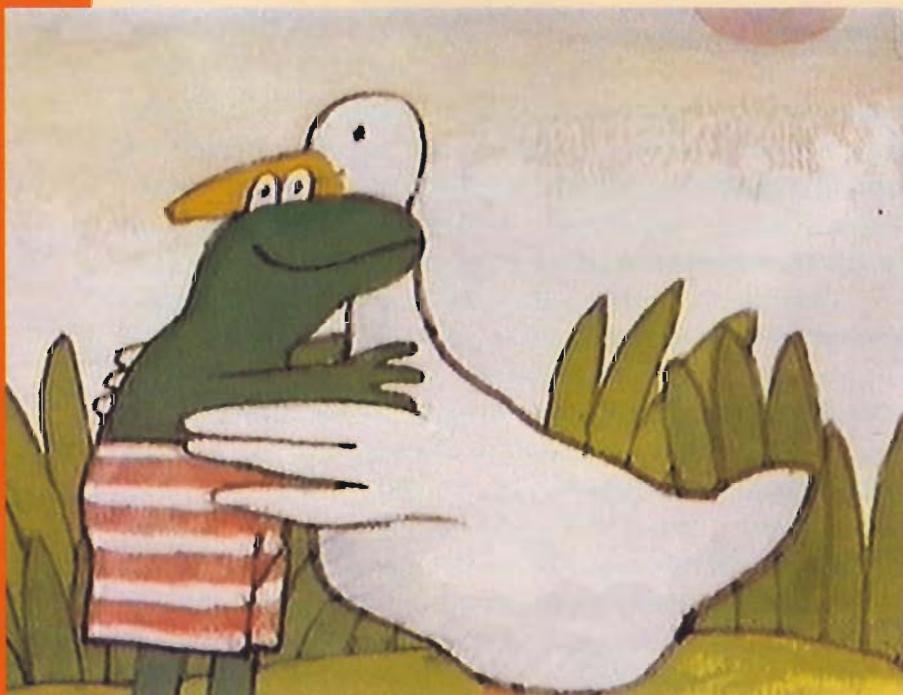
In 'De beer en het varkentje', redt beer varkentje uit het water en helpt varkentje beer de winter door. Daarop volgend zien we 'Krokodil en het meesterwerk'. In dit verhaal maakt krokodil een bijzonder schilderij voor olifant. Het is een schilderij dat eruitziet zoals je maar wilt. Maar het schilderij is in werkelijkheid helemaal wit. Dus alles wat je erop wilt zien moet je zelf verzinnen. Olifant die zich in eerste instantie bedrogen voelt, komt tot de conclusie dat er geen schilderij mooier is dan het schilderij gemaakt van zijn eigen fantasie. In 'De eend en de vos' weet eend de sluw vos te foppen. En in 'Kikker verliefd' ontdekt kikker wat verliefd zijn echt is. 'Trompet voor olifant' is het relaas van twee kunstenaars die elkaar het leven onmogelijk maken. Olifant had steeds maar last van het vioolspel van krokodil, totdat hijzelf een trompet vond. Dit kon krokodil echter geheel niet verdragen. Het conflict komt gelukkig tot een mooi eind.

In het afsluitende verhaal, 'De olifant en de krokodil' rui- len de twee van huis. Krokodil die denkt slim te zijn, trekt

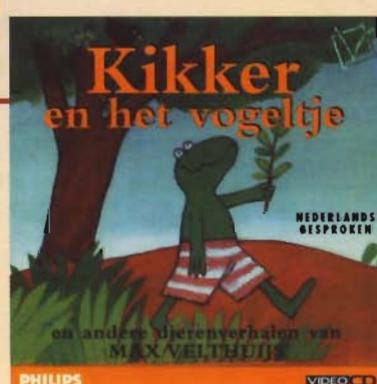
uiteindelijk aan het kortste eind. Moraal van het verhaal: "Geld maakt niet gelukkig".

Een film van een prentenboek

Hoe nu een film te maken van een prentenboek? De prenten zijn in deze montage optimaal benut. De dierenfiguren worden hier en daar losgemaakt van hun oorspronkelijke plaats op de prent en bewegen door het landschap. Ook wordt er ingezoomd op bepaalde delen van de gouaches. Zo heb je geen moment het idee dat het hele verhaal in feite maar uit een beperkt aantal prenten bestaat. Daaraan toegevoegd prettige, rustige stemmen en mooie muziek maakt het geheel compleet. En in 'Krokodil en het meesterwerk' sneeuwt het zelfs echt. De sprongen in Kikker verliefd brengen veel actie, vooral als kikker tijdens zijn recordsprong over de kop slaat. Dat er enkel sprake is van een of twee gouaches heb je als kijker niet in de gaten. Zo ook tijdens het varen in een bootje. Op de Video CD verspringen de beelden en lijken het meerdere prenten.

Kikker en het vogeltje
en andere dierenverhalen
van Max Velthuijs
Video CD
Nederlands. Prijs 39,95

INTERVIEW

Exclusief

Een bijzondere ontmoeting met

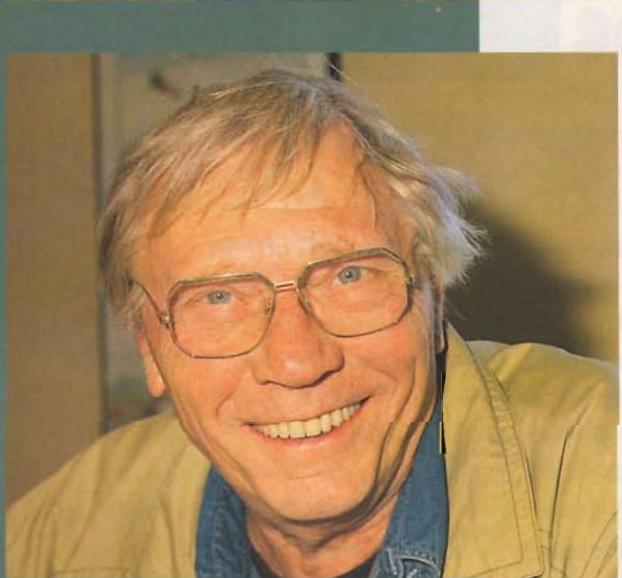
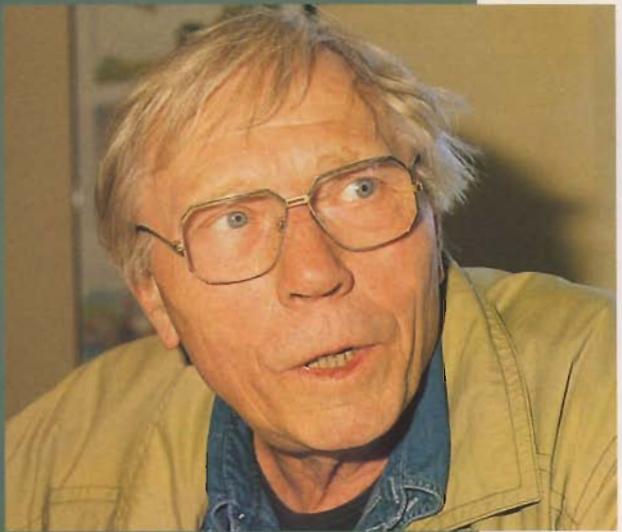
Max Velthuijs

Het was een van die eerste zomerse dagen, waar de lente je zo nu en dan van kan laten genieten. Na een enerverende ochtend voor de definitieve overdracht van het CD-i Magazine aan de drukker, komen Sybrand en ik nog gespannen aan bij een van de onderkomens van Valkieser in Hilversum. En daar valt gelijk iets van ons af. Arthur Valkieser begroet ons vanaf een klein terras met rieten stoelen. De plek straalt onmiddellijk rust uit. Max Velthuijs komt net aanlopen. Het is een ranke, lange man die ik toch zeker twintig jaar jonger schat dan hij is. Heeft het onderwerp van zijn boeken daar misschien iets mee te maken?, denk ik, maar vraag ik niet.

Lennie Pardoel

Bij de ingang van Valkieser treedt Vanessa Henneman ons tegemoet. Zij is junior producer en heeft de ontmoeting georganiseerd omdat er een Video CD uitkomt van een aantal prentenboeken van Max Velthuijs, momenteel één van Nederlands bekendste kinderboekenmakers. Deze eerste Video CD zal gaan heten Kikker en het vogeltje en bevat zeven verfilmde verhalen. Bij ons voegen zich Roderic Leigh, managing director van Valkieser Publishing, en Rob Klap die de versie op video heeft uitgegeven (uitgeverij Timboektoe). Max blijkt het medium CD-i nauwelijks te kennen. Vanessa wil hem daarom graag uitleggen hoe het werkt. Voor de televisie staand toont Max Velthuijs zich zeer geïnteresseerd. De Video CD Kikker en het vogeltje wordt in de CD-i-speler gestopt en we kijken naar het verhaal, toegevoegd is nu een vertelstem en zo nu en dan een muziekje op de achtergrond. Wat vindt hij daar nou van vragen wij in koor, terwijl wij ons rond de tafel scharen. "Tja", antwoordt Max, "het is natuurlijk een heel ander medium en ik moet er wel aan wennen. Maar het ziet er goed uit en die hele ontwikkeling op computer- en tv-gebied houd je toch niet tegen. De verscheidenheid wordt groter, er is meer keus, dus waarom geen verhaal op Video CD."

Van het verschil tussen een Video CD en een CD-i blijkt hij niet echt op de hoogte te zijn. Van alle kanten wordt hem dat uitgelegd. Als voorbeeld wordt Tim en Beer op het vliegveld, ook een productie van Valkieser, in de CD-i-speler geplaatst. Roderic laat zien hoe er de ene keer voor Tim en de andere keer voor Beer gekozen kan worden. En ook hoe er gepuzzeld en geverfd kan worden op wel 20.000 verschillende momenten. Namelijk op net zoveel momenten als er beelden zijn. "Is dit niets voor Velthuijs' prentenboeken?" Antwoord: "Ik wijs het niet niet af, maar het zou wel vanuit een heel andere invalshoek moeten gebeuren. In mijn boeken werk ik naar een bepaald verhaal toe, een CD-i zou een heel andere benadering vereisen."

Klikken op kikker

Ondertussen zie ik mij met de roller controller - een apparaat bestemd voor kleine kinderen maar ook door mij liever gebruikt dan de standaard afstandsbediening - klikken op kikker, en laat ik hem kwaken, wanneer ik dat wil en beleef samen allerlei avonturen. Wil ik niet met kikker mee dan kan ik ook voor eend, beer, vos of olifant kiezen en misschien wel zelf bepalen of kikker dit keer eens niet op eend verliefd wordt, maar op olifant. Zo mijmer ik even door en moet ik oppassen de CD-i niet helemaal samen te gaan stellen en Max Velthuijs' prentenkinderen "afhandig" te maken. Het is immers zo onmiskenbaar zijn creatie. Dat verbaast me iedere keer weer hoe iemand met zulke op het oog simpele tekeningen, een zo herkenbare eigen beeldtaal op papier kan zetten. Waar de kracht en het succes schuilt is nauwelijks te vatten. Er lijkt geen verklaring voor te zijn.

Maar het gaat er om wat hij van CD-i vindt. En hoe prachtig het ons allen ook lijkt, hij is de enige die voor een Kikker-CD-i de toestemming en de ideeën kan leveren. Dus hopen we maar dat hij de smaak te pakken krijgt, nadat hij het medium CD-i beter heeft leren kennen. Zo praten we nog even voort over het CD-i-idee.

Terwijl we onze glazen leeg drinken, vraagt Sybrand hem of hij wel eens een tekenfilm heeft gemaakt. "Ja, vroeger", is zijn antwoord. "Twintig jaar geleden heb ik geanimeerde sterspots gemaakt. Ik maakte toen reclamefilms voor onder andere aardgas en de winterschilder. In die tijd deed ik meer reclamewerk. Zo maakte ik veel affiches. Maar dat doe ik nu niet meer." Op de vraag waarom niet, antwoordt hij dat de reclamewereld zo veranderd is: "Je bent nu aan zoveel beperkingen onderhevig. Vroeger kreeg je enkel als opdracht 'Maak maar iets leuks en moois'. Tegenwoordig schakelen ze vaak eerst een art-director in om een dertigtal schetsen te maken en daaruit wordt er dan één gekozen door de opdrachtgever. Van die schets moet jij dan iets moois gaan maken. Op zo'n moment is mijn inspiratie verdwenen."

Zou hij nog eens een tekenfilm willen maken?

“Een tekenfilm is zo’n andere manier van werken. Het verschilt zo veel van het werken aan een boek en je moet op heel andere aspecten letten. De herhalingen in een tekening trekken me ook niet aan. Ik vind het in dat opzicht te arbeidsintensief.” Computers zouden hem hiermee werk uit handen kunnen nemen. Hoe staat hij hier tegenover? Welnu daar krijgt niemand Max Velthuijs meer aan. “Ik voel me op geen enkele wijze aangetrokken tot een computer. Ik kan het contact met het materiaal niet missen. Omdat ik met gouache werk, kan ik ook steeds veranderingen aanbrengen, wanneer ik dat wil.”

Een perfecte prent

Het trekt hem dan ook veel meer een beperkt aantal mooie prenten te maken en die zo mooi mogelijk te laten drukken. “Ik werk al jarenlang met een drukker die mijn werk door en door kent en daarom precies de juiste kleuren weet te drukken. Maar soms komt het wel eens voor dat ik door een opdracht van een andere uitgever gedwongen ben met een mij onbekende drukker te werken en dan gaan er toch wel vaak dingen niet naar mijn zin. Velthuijs voegt eraan toe: “Je moet altijd streng zijn voor een drukker, nooit zo maar tevreden zijn anders besteden ze er niet de juiste aandacht aan.” Ik probeer me een voorstelling te maken van een strenge Max Velthuijs en dat lukt slecht. Maar wanneer ik denk aan andere kunstenaars dan begrijp ik het weer. Want een werk immers heeft alleen kracht als de inspanningen er niet vanaf te lezen zijn, terwijl er juist door die perfectiedrang pas een goed werk kan ontstaan.

Toch een tekenfilm

Ook al zal hij zichzelf niet meer aan een tekenfilm wagen, er zal er wel een van zijn boeken gemaakt worden door Gene Dietch. Hij bezit een tekenfilmstudio in Praag. Deze man is de enige aan wie Velthuijs zijn werk toevertrouwt. In een studio in Praag werken tientallen mensen momenteel aan het zich eigen maken van de prentenboekenfiguren. Wie uiteindelijk kikker mag gaan tekenen, moet nog beslist worden. Max mag daarin meebeleven en heeft de tekeningen zelf kunnen aanschouwen. Wat vindt hij er nu van dat anderen zijn creaties tekenen? “Ik moet bekennen nu en dan te twijfelen aan de oorsprong ervan, zo gelijken ze op mijn eigen creaties. Dat is wel een rare ervaring.”

Een bloem mag eraf

We lopen naar beneden om in een piepklein verduisterd kamertje te zien hoe de laatste handelingen aan Kikker en het vogeltje verricht worden. Er zit een meisje, haar naam is Gaby Vermeulen, achter een groot beeldscherm met ervoor een tekenbord. Zij is bezig met het hoofdmenu van de Video CD en wil graag tonen hoe dat tot stand komt. Max Velthuijs gaat naast haar zitten en kijkt verwonderd toe. Hij

vindt het een raar idee dat zij met haar pen voor op het tekenbord zaken verandert op het beeldscherm en vraagt haar of het niet een vreemd gevoel is altijd op die indirekte manier te tekenen. "Heb je geen behoefte aan papier?" Gaby antwoordt dat ze inderdaad regelmatig op andere manieren dan via de computer werkt, maar dat de computer speciale mogelijkheden biedt, zoals het verplaatsen en verwijderen van elementen. Zo haalt ze zomaar een bloempje uit kikkers hand omdat anders de kleine plaatjes met de verschillende verhalen op het hoofdmenu niet goed uitkomen. Ik kijk enigszins angstig naar Max. Vindt hij dat wel goed? Het valt op dat hij zijn verbazing hierover niet geheel kan onderdrukken, maar zegt op dat moment ook niet dat hij zijn bloempje weer terug wil. Dit typeert toch maar weer zijn ruimdenkendheid.

Naar het terras

Na zo'n benauwd kamertje is er behoefte aan frisse lucht en omdat dat terras nog niet uit onze gedachten is verdwenen, wordt voorzichtig geopperd of Max nog niet even buiten wat wil drinken. Dit wil hij gelukkig. We hebben nog zoveel vragen...

Vanessa vraagt hem eerst nog even naar de tekst op het Video CD-hoesje te kijken. Onderwijl vertelt Max dat een dergelijke controle geen kwaad kan. "Een Zwitser heeft eens een biografie over mij geschreven zonder me te raadplegen. Daarin kwam te staan dat ik van vliegeren en vissen hield. Onzin natuurlijk. Op mijn vraag waarom hij dat over mij geschreven had, antwoordde hij dat iedere Nederlander dat toch doet." Wij vinden het natuurlijk een komisch verhaal, maar zo komen er ongewenste fabels in de wereld. Op zich wel weer met een functie, al was het alleen maar om hier te vertellen. Ondertussen wordt het hoesje lachend teruggegeven aan Vanessa.

Deze tekst blijkt gelukkig goed te zijn. Dit betekent dat de Video CD nu echt helemaal af is. Het eerste exemplaar wordt dan ook vol trots door Arthur Valkieser, in zijn mooiste jasje, persoonlijk aan Max Velthuijs overhandigd. Een gedenkwaardig moment.

Je doet het voor de kinderen

In 1967 maakte Max Velthuijs zijn eerste boek voor een Zwitserse uitgever. Deze meende dat het niet nodig was hiervoor geld te bieden. Zijn argument was: "Je doet het voor de kinderen." Voor deze uitgave heeft Velthuijs korte Duitse teksten onder de prenten moeten bedenken, die als aanzet moesten dienen voor de definitieve teksten. Iemand anders maakte daarvan goed Duits.

Sybrand en ik schuiven wat dichter bij de tafel aan. Die inspiratie, waar haalt hij die toch vandaan? En heeft hij hiervoor kinderen nodig?, vragen wij. "Die inspiratie is niet afhankelijk van een speciaal moment. Heb ik een boek af dan komt er vanzelf wel weer een moment waarop ideeën zich manifesteren. Ik heb hiervoor geen kinderen nodig, ze

komen uit mezelf." Het blijkt in een enkel geval zelfs andersom te zijn. Het dode vogeltje uit het titelverhaal van de Video CD verscheen namelijk pas toen het boek al afgelijnd was. "Een buurmeeuw kwam met precies zo'n zwart vogeltje bij ons binnengelopen. We hebben het toen ook begraven."

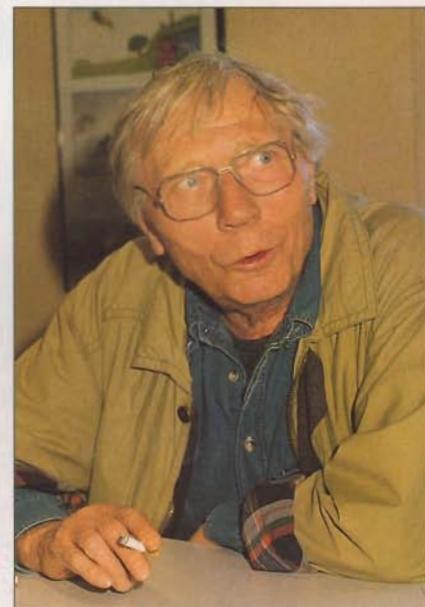
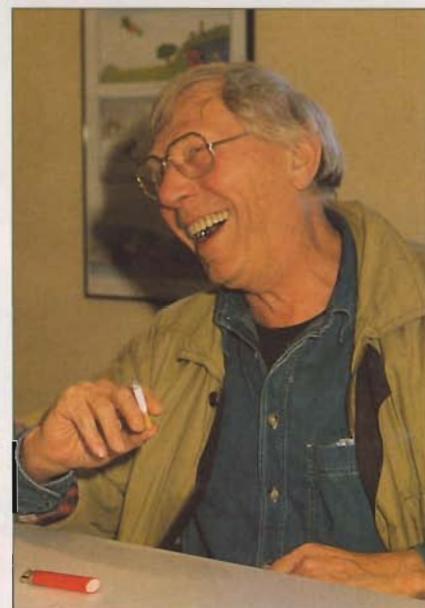
Verleden

Wie van ons erover begint weet ik niet meer maar plotseling hebben we het over de oorlog. Waarschijnlijk omdat Max vertelde over de reacties die hij op Kikker en het vogeltje ontving. Er waren nogal wat mensen die zich de wijze waarop de dood in dit boek benaderd wordt persoonlijk aantrokken. Zij vonden er op een bepaalde manier troost in. Er schijnt zelfs een oude man geweest te zijn die de laatste vierentwintig uren van zijn leven eindelijk rust vond met dit boek en ermee in zijn handen gestorven is. Is dat nu weer geen mooi thema voor een nieuw boek? denk ik, maar vraag ik niet.

Velthuijs blijkt vanaf zijn tweede jaar verslaafd te zijn aan tekenen. Hij is daar altijd veel in gestimuleerd door zijn ouders. "Mijn ouders hebben mij nooit belemmerd, alleen toen ik er ook mijn beroep van wilde maken vonden ze dat geen goed idee. Ik moest dus naar de handelsschool. Dat tekenen en schilderen altijd een belangrijke plaats in mijn leven ingenomen heeft, heb ik nooit kunnen verloochenen. In de oorlog heb ik veel portretten gemaakt. Daar verdiende ik ook nog wat geld mee. Ik was in die tijd erg politiek bewust."

En weer heden

Vandaag maakt Velthuijs alleen nog maar prentenboeken. Naast dit talent heeft hij in ieder geval ook het talent ons te boeien met zijn verhalen en hij heeft vast nog veel meer talenten. Ik zou er hem naar willen vragen, maar er zijn al bijna drie uur om. We wijzen hem de weg terug naar de snelweg en zwaaien nog even. Jammer dat het afgelopen is. Velthuijs gaat terug naar zijn woonplaats om de laatste hand te leggen aan de allerlaatste prent van het boek dat in Bologna gepresenteerd zal worden op de beurs aldaar. Die prent moet eigenlijk al af zijn. Toch hebben wij van die spanning niets gemerkt. We waarderen het daarom des te meer dat hij zo ruim de tijd voor ons allen uitgetrokken heeft en geen enkele vraag onbeantwoord heeft gelaten. In de auto op de terugweg praten we nog wat na over deze aangename ontmoeting.

Ontkurk een CD-i'tje

"Wijn!" was het eerste dat in mij opkwam toen mij eens gevraagd werd wat voor onderwerpen ik dacht bij uitstek geschikt te zijn voor een CD-i-titel. En zie: daar is-ie. Wines of France, een interactief wijnboek.

Joost Hölscher

Ies Vins de France is gemaakt in, hoe kan het ook anders, Frankrijk en is dus in het Frans, wat nogal vermoedend kan zijn als je die taal niet spreekt. Maar geen paniek, ook in Frankrijk waart de Europese geest duchtig rond en daarom komt er binnenkort een Engelstalige versie van deze CD-i op de markt. CD-i Magazine mocht alvast even kijken naar deze vertaling en natuurlijk naar het origineel.

Wijnkennersjargon ontsluierd

Het algemene menuschermer is een vrolijke, zij het wat knullig geschilderde, aquarelvoorstelling van een eetkamer met een negental aanklikbare elementen waarvan er drie toegang geven tot korte verhaaltjes over de geschiedenis van wijn, het wijnmaken en hoe je wijn moet proeven. Aardig en informatief hoewel wat summier en het is jammer dat vooral hier geen bewegende beelden zijn gebruikt (het is een CD-i-titel die zonder Digital Video Cartridge afgespeeld kan worden, red). Verder is er een uitgebreide woordenlijst die kan helpen

het ondoorzichtige wijnkennersjargon (in het Frans of Engels!) te ontsluiten en ergens anders wordt nuttige informatie geboden over de laatste tien wijnjaren, gerangschikt op wijngebied, want een jaar is natuurlijk niet overal hetzelfde. Er is een uitleg over wat er zoal op een etiket kan staan en een kaart met de verschillende wijngebieden, die naar believen informeert over bepaalde deelgebieden, specifieke plaatsen, soms zelfs individuele wijngaarden en als je dat wilt prachtige, haarscherpe fotopresentaties van elk gewenst gebied laat zien met kort ontdek-je-plekje-achtig commentaar.

Wijnkelder

Via een icoontje van een kelderdeur kan je vanuit de wijngebieden-kaart in de kern van deze CD-i terecht komen. Dit is een waslijst van 2001 wijnen, ofwel de "wijnkelder", waartoe ook rechtstreeks via het hoofdmenu toegang verkregen kan worden. Je kan er gebruik van maken afhankelijk van hoe je wilt zoeken: op naam, op kwaliteit, op appellation, op region, op prijs en ga zo maar door.

Iedereen oenoloog

Zonder wijn geen eten

Als laatste is er nog het onderdeel dat op deze CD-i absoluut niet mocht ontbreken, hoewel het niet eens direct over wijn gaat, namelijk: eten. Wat is wijn zonder voedsel moeten de makers van Philips Interactive Media France gedacht hebben, en terecht. Persoonlijk vind ik dit onderdeel het leukste van het hele schijfje. Naast een lijst van 200 gerechten, gekoppeld aan wijnen uit de wijnlijst die er bij voorkeur bij gedronken kunnen worden geven Alain Pic, Marc Haeberlin en Jean-Michel Lorain (drie bekende Franse chefs) ieder drie goed te volgen recepten – die overigens op geplastificeerde kaartjes bijgeleverd worden want niet iedereen heeft nog een televisie in de keuken. De gerechten hebben voor mij het nadeel dat, hoewel ik ze in de Franse versie net iets beter herken dan in de Engelstalige, ik me bijvoorbeeld bij Koulibiac net zo weinig kan voorstellen als bij Shad Roe. Misschien is een Nederlandse vertaling een idee?

Spelletje

Tot slot zit er in dit deel van het programma zelfs een spelletje, want wat is een CD-i zonder spelletje, moeten de makers van Philips Interactive Media France gedacht hebben. De bedoeling is hier dat de speler steeds bij een bepaald gerecht de wijn kiest uit drie gegeven mogelijkheden. Een goede keuze wordt beloond met een ego strelend compliment doch bij een verkeerd antwoord wordt de speler, zoals te verwachten in kringen van wijnkenners, op superieure wijze belachelijk gemaakt.

Weemoedig vakantiegevoel

Wat het gebruiksgemak betreft is deze CD-i zeer deugdelijk. Alles wijst zich min of meer vanzelf en ik betrakte me erop niet één keer de hulp van de i-button (de help-functie) te hebben ingeroepen. Bovendien zit achter het hoofdmenuutje een heel aangenaam muziekje dat een beetje lijkt op de Gnossiennes van Satie en waar doorheen prettige landelijke rustgeluiden gemixed zijn zoals krekels, bijen en kerkklokken in de verte. Het riep wee-

moedige beelden op van voorbije vakanties in de Provence en ook een merkwaardige dorst die alleen te lessen bleek met het staartje Pouilly-Fuissé uit de ijskast.

CD-i gekist

We hebben het hier kortom over een buitengewoon aardig programma, bij uitstek voor de wijnliefhebber die eigenlijk geen zin heeft om zich al die oenologische kennis eigen te maken maar toch bij de hand wil hebben en bovenal plezier heeft in het drinken en genieten van wijn, bij voorkeur in combinatie met een goed maal. Deze luchtige sfeer wordt, tenminste bij de Franse versie, vanaf het begin al uitstekend aangegeven door de jolige verpakking van het geheel in een miniatuur houten wijnkistje. Ongetwijfeld zal dat bij de Engelse ook het geval zijn. Ik moet tot slot evenwel bekennen dat hoewel ik misschien niet alles heb begrepen ik toch liever de Franse versie blijf opzetten. Hoe mooi de Amerikaanse stemmen op de andere schijf de Franse namen ook uitspreken, het is niet hetzelfde: wijn is en blijft een Frans gebeuren.

Wines of France

Engels

f 149,95

Bfr. 2.699

Philips Interactive Media

Benelux

Let's play some more Jazz!

In het vorige nummer hebben we de drie eerste titels besproken van de onlangs uitgekomen Masters Of Jazz-series. De geniale tonen van John Coltrane, de tergend langzame blues van de levende legende Ray Charles en de trieste successstory van Billie Holiday in Lady Day. Een serie waarin men naast unieke anekdotes, verteld door tijdgenoten, en originele interviews met de artiesten, een muziekdocument in handen heeft bomvol Jazz.

Rom Helweg

Opvallend was, dat al deze artiesten een aantal grote overeenkomsten hadden. Alle drie kwamen ze uit een compleet verschillend milieu en maakten ze absoluut verschillende muziek. Maar het persoonlijk gevecht tegen hun eigen drugsverslaving en hun strijd als zwarte Amerikaan voor begrip tussen de rassen, slingeren zich als een rode draad door de drie verhalen heen.

In dit tweede deel over de Masters of Jazz-series voegen we als eerste aan die rode draad nog een muzikant en Video CD-titel toe: Celebrating Bird; The Triumph of Charlie Parker.

Geniale uitblinker

Charlie Parker kan niet beschreven worden, wanneer we hem niet in zijn tijd plaatsen. Charlie Parker was niet alleen de meest geniale en virtuoze saxofonist van zijn tijd; Charlie Parker was een tijdperk op zich. Hij was degene die Jazz uit het Swingtijdperk haalde. Swing kenmerkte zich door Big Bands als Duke Ellington en Count Basie. In een muziektrant die door Lester Young en Coleman Hawkins was ingezet, bleek Parker de geniale uitblinker.

Waar tot dan toe de solisten zich met hun noten beperkten tot tonen binnen het accoord, begonnen Young en Hawkins overgangsnoten te gebruiken die niet per definitie binnen het accoord lagen. Parker ging nog verder. Hij was in staat om met zijn tonen een geheel nieuw accordenschema binnen het bestaande nummer te maken. Niet dat het niet samenklonk; integendeel. Hoewel de luisteraars in het begin niets begrepen van de 'Parkervisie' was na een korte tijd de invloed van Charlie 'Bird' Parker overal terug te horen.

Fladderende 'Bird'

Vrij als een vogel kon Parker overal tussendoor fladderen met zijn virtuoze interpretaties van een stuk. Daaraan heeft hij zijn bijnaam te danken; Bird. Zo was er een beroemd stuk, genaamd Cherokee. Een stuk dat de ritmesektie tergde met een razend tempo, maar waarin de melodie bestond uit trage,

REVIEWS

voor kenners 'hele' noten. Bird stond bekend om zijn solo's op dit stuk. Dit inspireerde hem tot een nieuwe melodielijn op hetzelfde schema. Een melodielijn van louter achtste noten, en het stuk werd Koko genoemd. Nog steeds is Koko een stuk dat op geen enkel eindexamen Conservatorium voor altsaxofonisten mag ontbreken. Wie Koko goed speelt, telt mee.

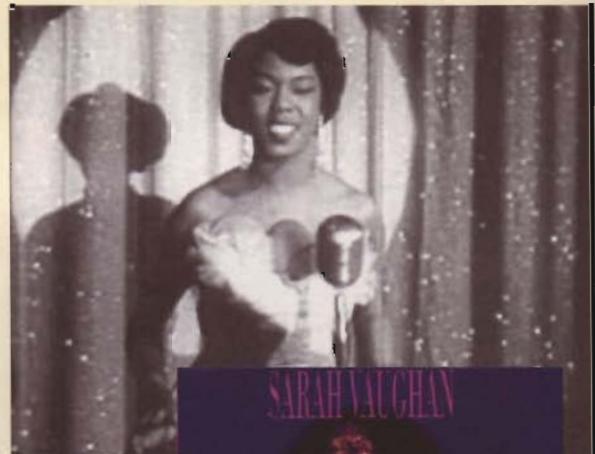
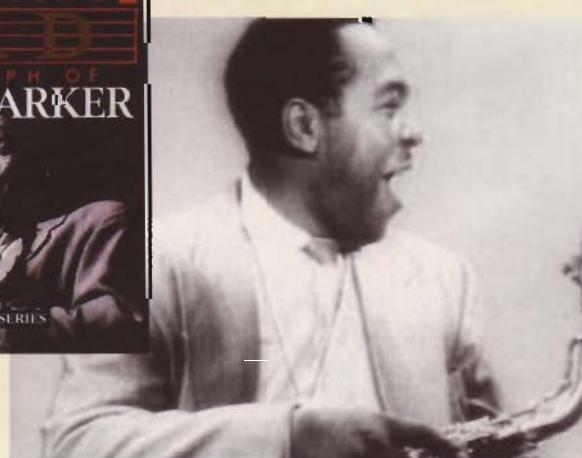
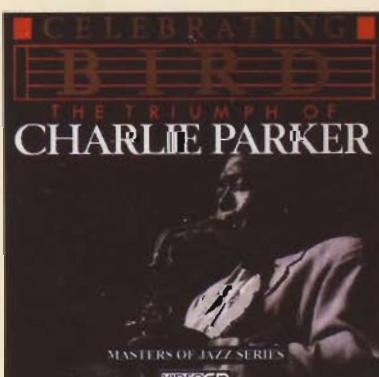
Grondlegger Jazz-cliché

Ook een andere invloed van Parker was overal terug te vinden. Jonge muzikanten keken zo tegen Bird op, dat ze hem in alles gingen imiteren. Ook in zijn heroïgebruik. "Bird doet het, dus het zal wel goed voor je spel zijn", zullen velen gedacht hebben. Parker was inderdaad de grondlegger van het cliché dat Jazzmuzikanten altijd dronken, aan de drugs en te laat op hun afspraken zijn. Charlie Parker stierf op jonge leeftijd, in een periode dat Rock 'n Roll furore maakte. Hij was op bezoek bij een bevriende gravin, en zag op de televisie dat de saxofonist van Chuck Berry de beste saxofonist ter wereld genoemd werd. Hij moest zo lachen, dat hij een fatale hartaanval kreeg.

Eerbetoon

Celebrating Bird; The Triumph of Charlie Parker is de eerste echte documentaire over het leven van Bird. Nou begrijp ik ook waarom er zo weinig Jazzprogramma's op de televisie zijn; er is gewoon erg weinig live beeldmateriaal! Ook hier zien we niet echt veel beeldmateriaal van Parker zelf. Wel veel interessante interviews met Parker's naasten als Dizzy Gillespie, Roy Haynes en Chan Parker.

Bird was tijdens zijn leven al een grootheid, en er werd een speciale Jazzclub naar hem genoemd. Birdland was de club in New York waar iedere zichzelf respecterende muzikant gespeeld moest hebben, en nog steeds worden er overal ter wereld Jazzclubs geopend met deze naam. Als eerbetoon aan de grondlegger van de Bebop; Charlie Parker. Ook deze Video CD is een hommage die iedere muziek liefhebber in huis moet hebben.

Zingend instrument

Sarah Vaughan, The Divine One is eveneens een kunstwerk. Over zangeressen valt vaak een heleboel te vertellen, wanneer het op het persoonlijke vlak aankomt. Hun levenswijze, de achtergronden van hun liedjes en de mannen die ze hebben gehad. Een beroemde 'wijsheid' over zangeressen is: wat doet een zangeres als ze wakker wordt? Ze staat op, kleedt zich aan en gaat naar huis.

Sarah Vaughan heeft zich verheven boven dit cliché. Waar andere zangeressen zich alleen bekommeren om tekst, melodie en presentatie, hield Sarah Vaughan zich bezig met de muziek als geheel. Zij was niet alleen zangeres, maar zingend instrumentalist met de stem als instrument. Dat resulteerde in een heel andere benadering van de stukken die ze zong. Sarah Vaughan was in staat om een liedje te verheffen tot muziekstuk. Met een supermuzikaal inzicht en een zeer eigen interpretatie van de melodielijnen is Sarah Vaughan herkenbaar uit duizenden.

Godheid en 'one of the guys'

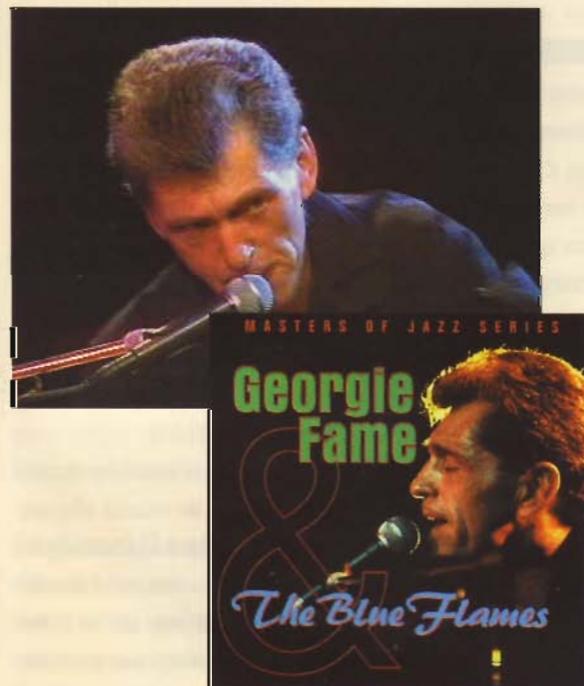
In tegenstelling tot haar tijdgenoten, die middels de zang Jazz grijpbaar maakten voor het grote publiek, en daardoor een aparte groep in Jazz vormden, was 'Sassy' Vaughan één van de muzikanten. Door het publiek werd zij gezien als een godheid (The Divine One), maar juist voor de muzikanten was zij 'one of the guys'. Een zangeres die begreep waar de muzikanten naartoe wilden, en daar nog een schepje bovenop deed. Met haar bereik van meer dan drie octaven was zij een muzikante die net zoveel aan de muziek bijdroeg als een blazer.

Op de Video CD staan, net als op de vorige titels, weer veel interviews met tijdgenoten als Billy Eckstine, Joe Williams,

Roy Haynes, maar ook haar (verschrikkelijk mooie) dochter met de klinkende naam Paris. Hier hebben de makers, het kundige CD Vision, echter beslag kunnen leggen op een enorme hoeveelheid live beeldmateriaal uit de vijf decennia lange zangcarrière van Sarah Vaughan. Een heerlijk document waar je uren ademloos naar kunt kijken en luisteren.

Muziek zonder gesprek

In tegenstelling tot de vorige titels is de Video CD Georgie Fame & The Blue Flames een live registratie van een concert van Georgie Fame, waarbij niet tussendoor gesproken wordt. Maar ja, wat valt er te vertellen over deze zanger-toetsenist? Je kunt veel beter puur genieten van de muziek. Wie kent niet het beroemde nummer Yeh-Yeh, dat later nog eens door Matt Bianco is gecoverd? Georgie Fame heeft in zijn nu dertig jaar durende carrière elf UK-hits gehad, waaronder de welbekende Ballad Of Bonnie & Clyde.

Binnenkort in Nederland

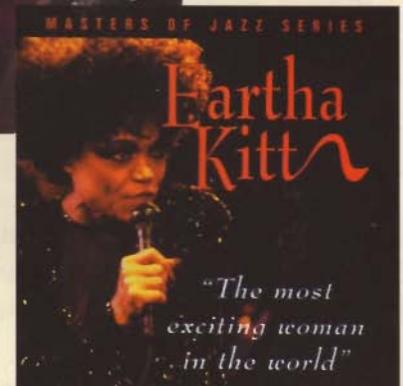
Er zijn maar weinig mensen die voor elkaar krijgen wat Fame op zijn Hammond orgel doet. Met stomme verbazing kijk ik naar een zanger die tegelijkertijd zijn eigen begeleiding speelt, zijn handen gebruikt voor wat passende mimiek bij het liedje en tussendoor nog even zijn effecten regelt en de band dirigeert.

Het concert roept een intieme sfeer op die zo tekenend is voor de Rhythm & Blues van Georgie Fame. Een Video CD waar je heel goed alleen naar kunt luisteren, maar waar je vooral eens lekker voor kunt gaan zitten. Muziek als deze is al veel te weinig te zien en te beluisteren. Georgie Fame komt binnenkort naar Nederland voor een reeks concerten die je niet mag missen, vooral niet wanneer je deze Video CD hebt gezien.

Overweldigende uitstraling

Earthा Kitt; The Most Exciting Woman In The World. Deze pretentieuze titel staat voor een Video CD die op zich niet als eerste met Jazz zal worden geassocieerd. Een concert van een Grande Dame du Chanson, Eartha Kitt. Een dame die, ook op de leeftijd die ze inmiddels heeft bereikt, een spetterende, zinnesprinkelende show op de planken zet. Een concert met het accent op show. Niet dat het begeleidingsorkest danspasjes heeft ingestudeerd, of dat de lichtshow voor theatrale effecten zorgt; nee, Eartha Kitt zelf staat garant voor een overweldigende dosis uitstraling op de vierkante meter.

Rauwe 'Schat, dat was lekker'-stem

Je kunt er je vinger niet op leggen, maar er is iets vreemds aan Eartha Kitt. Is ze nou een Amerikaanse zangeres met een Europees accent, of is het de reincarnatie van Edith Piaf die daar in haar glitterjurk met het publiek staat te flirten? Haar stem heeft dat hele erg rauwe, zo van "Schat, dat was lekker. Waar is de champagne? Ik heb trouwens ook trek in een sigaret. Gaan we zo meteen weer verder."

Orson Welles noemde haar na het zien van haar New Faces Broadway shows de "Most Exciting Woman In The World". Ze wordt ook wel eens "Everybody's Darling In Show biz" genoemd. Met dit concert doet Eartha Kitt haar naam eer aan. We zien een registratie van een concert dat zij olangs in Stuttgart gaf, met nummers als Mad about the Boy en Here's to Life.

Tijdloze muziek

Eindelijk is het zover; Jazz is weer te bekijken in de huiskamer. Voor elk wat wils, en goed ook. Het zijn stuk voor stuk titels met een hoog informatiegehalte, maar bovenal: muziek. Tijdloze muziek.

Uit de Masters of Jazz-series:

Charlie Parker

Celebrating Bird
The Triumph of Charlie Parker
Muziek/Video CD
f 49,95
CD Vision

Sarah Vaughan

The Divine One
Muziek/Video CD
f 49,95
CD Vision

Georgie Fame & The Blue Flames

Muziek/Video CD
f 49,95
CD Vision

Earthा Kitt

'The Most Exciting Woman In The World'
Muziek/Video CD
f 49,95
CD Vision

Een nieuwe kijk op klassieke muziek

opera

Imaginaire

Opera is een vreemd fenomeen. Wat vroeger een manier was om muziek en theater tegelijk te bekijken en te beluisteren, is tegenwoordig zo'n beetje de langst levende muziekstroming ter wereld. Iedereen kent het. Is het niet via vader, die met de pijp in zijn stoel wegzwijmt bij de tonen van weleer, dan is het wel die romantische afspraak geweest met degene met wie ze nu inmiddels alweer vijftien jaar getrouwden zijn. Toch zijn er nog steeds mensen die de waarde van opera niet kennen. Ook voor hen is er nu een Video CD uitgekomen, waarin op een wel heel bijzondere manier met opera wordt omgegaan. Opera Imaginaire is een verzameling van wereldberoemde aria's uit de meest befaamde opera's, die op een nieuwe manier in beeld zijn gebracht.

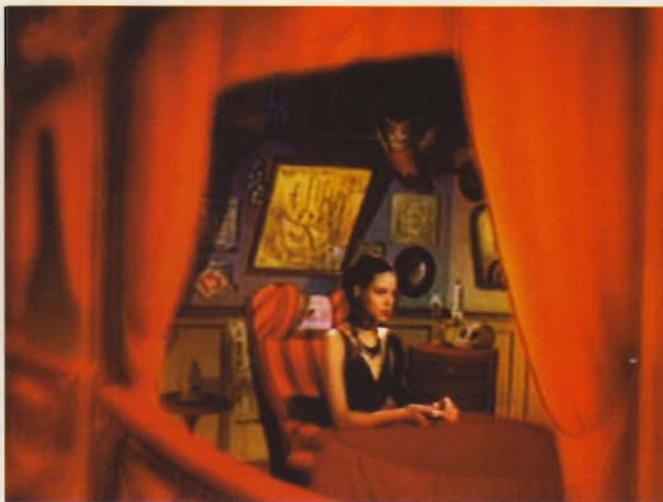
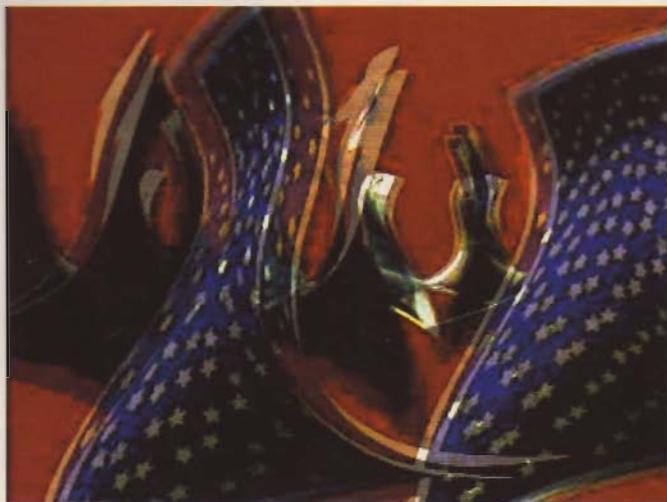
Rom Helwe

Laat ons eens een kijkje nemen. Bij de introductie van de film zien we een animatiefiguur, Pascanini. Hij stelt zich voor als de ceremoniemeester van het denkbeeldige operahuis Opera Imaginaire. Je krijgt de indruk dat er een loopje met je wordt genomen. Is dit grappig bedoeld? We zouden toch naar serieuze muziek gaan luisteren? We worden meegenomen naar de eerste aria van de Video CD. Een stukje Caruso, een videoclip-achtige aanpak, met een oeroude opname van de beste tenor aller tijden. Videoclip? Was dat niet alleen weggelegd voor Berdien Stenberg, die met Jaap van Zweden de Brandenburgse concerten in een nieuw jasje heeft gestoken?

Recht door zee, schitterende aria's

Ja inderdaad. Op Opera Imaginaire krijgt de klassieke muziek een nieuw jasje. Maar gelukkig zijn ze van de muziek afgebleven. Geen vervelende drumbeats onder deze oude melodieën, geen nare synthesers, gewoon recht door zee, schitterende aria's uit schitterende opera's. Het nieuwe jasje zit 'm in het beeld dat we te zien krijgen. Opera Imaginaire is een combinatie van animaties, tekenfilms en video-kunst, samen met originele opera-opnames. Misschien is het wel het beste een videoclip met opera te noemen. Twaalf aria's met ieder een interpretatie van een beeldend kunstenaar.

Droste-effect

Voor de fervente liefhebbers van opera zullen de aria's niet nieuw zijn. Voor de fanaten zullen er best genialere uitvoeringen van de stukken zijn, hoewel de uitvoeringen hier absoluut van hoge kwaliteit zijn. Het gaat om de combinatie van beeld en geluid; kunst met kunst vermengd. Een Droste-effect in verschillende kunststromingen. Een eigentijdse visie van kunstenaars op klassieke muziek.

Prijzen

Veel van de afzonderlijke projecten, twaalf in getal, hebben prijzen in de wacht gesleept op internationale festivals over de hele wereld. Niet alleen voor de animatie, maar tevens voor de inhoud. Ieder filmpje draagt iets bij aan de oorspronkelijke bedoeling van de aria. Laten we de aria's eens afzonderlijk bekijken.

Pagliacci (Leoncavallo)

Na een korte introductie van Pascanini horen we een klein stukje van de grootste operazanger aller tijden, Caruso, dat naadloos overgaat in een modernere versie. Pagliacci is vormgegeven als een dik clowntje met een fantastische uitdrukking op zijn gezicht. Je kent dat wel; een traan achter de geschminkte glimlach. Hoe krijgen ze het voor elkaar; met digitale animatie zo'n uitdrukking, en zoveel drama op het scherm! De aria lijkt in het begin vrolijk, maar blijkt, zoals iedere opera, een zeer triest einde te hebben. De maker, Ken Lidser, heeft verschillende prijzen gewonnen voor zijn werk. We kennen hem bijvoorbeeld van de Engelse serie Spitting Image.

Rigoletto (Verdi)

Pascanini neemt ons mee naar het huis van de immer verliefde graaf van Mantua, die zijn beklag doet over de wispelturigheid van vrouwen in de aria La Donna è mobile. Je weet wel, van die spaghetti-sausreclame. In een mix van live opgenomen beelden en getekende animatie zien we vrouwen die van beroemde schilderijen gehaald zijn. Er zijn schilderijen gebruikt van Renoir, Modigliani, Poussin, Rubens en vele

anderen. Kortom, opnieuw een kunstuiting in een kunstuiting. Alles wordt uit de kast getrokken om de bedoeling van het stuk meer inhoud te geven. De Nederlandse Monique Renault, maakster van deze film, is meermalen onderscheiden voor haar produkten.

Carmen (Bizet)

Carmen kennen we als de prachtige zigeunerin die de kaarten letterlijk in handen heeft. In deze film speelt de mooie Ana Lucia Alves de rol van Carmen, wiens kaarten ditmaal een eigen leven gaan leiden.

De Bruiloft van Figaro (Mozart)

Eén van de eerste Italiaanse opera's die Mozart schreef. Het wonderkind vond Italiaans een romantische taal en gelijk had-ie. Een klassieke tekenfilm, gemixt met 3D animatie door de Belg Pascal Roulin. Niet het meest geniale stuk van de titel, maar zeer de moeite van het bekijken waard.

Madame Butterfly (Puccini)

Madame Butterfly was de eerste opera die ik in zijn geheel heb gezien, en het was direct raak. Wat een prachtige muziek. Madame Butterfly speelt zich af in Japan, waar de hoofdpersoon, de prachtige Cio Cio San door haar geliefde Pinkerton als een vlinder in een kastje bewaard wordt. Haar tragedie is gevatt in een typisch Japanse sfeertekening door Jonathan Hills. Hij zei zelf over zijn film: "De metafoor van de vlinder, in combinatie met muziek onderstreept de betekenis van opera."

De Parelvissers (Bizet)

Opnieuw Bizet. Hij is de enige Fransman die opera's van betekenis heeft geschreven, hoewel; de enige die men zou noemen als men naar een Franse operacomponist zou vragen. De Parelvissers mag tot zijn beste stuk gerekend worden. Twee vrienden die elkaar moeten bevechten om de liefde voor een vrouw. De maker heeft het wereldberoemde duet gekozen "voor de heilige tempel". Jimmy Murakami: "Ik heb getracht de sfeer van de hele opera samen te vatten

in 4 minuten animatie, juist in het romantische gedeelte van de opera. En dat terwijl er zoveel leed in voorkomt."

Die Zauberflöte (Mozart)

Opmerkelijk genoeg is hier niet gekozen voor de Vogelvanger-aria (papapapageno), maar voor de aria "Du also bist mein Bräutigam?", waarin de geliefden elkaar moeten vinden in een doolhof van 3D patronen. Op een Escher-achtige manier wordt de kijker heen en weer geslingerd tussen echt en onecht; een wereld, waarin de geliefden zich kennelijk bevinden.

Assepoester (Rossini)

Wie kent niet het verhaal van Assepoester? Het is de dag na het grote bal, maar dimaal moeten we niet letten op het glazen multje, maar op de armband die Assepoester droeg tijdens het grote feest. De armband is in staat iedereen te ontmaskeren, zodat zijn ware bruid naar voren zal

komen. Rossini heeft het de zangers in deze aria niet gemakkelijk gemaakt. De staccato-noten zijn een terging voor de longen, maar de uitvoering is razend knap. Ook de uitvoering van de film geeft een zeer aparte benadering aan het onderwerp 'ontmaskering'. Wie ontvoert zich als Grote Boze Wolf? Kijk maar.

Faust (Gounod)

Gounod is met Bizet en Saint-Saëns volgens mij de grootste Franse componist. Componeren is vakmanschap en Gounod verstand het vak. Massaal en groots. Dat hoort ook bij het klassieke verhaal van Dr. Faust, die door Mephistofeles wordt verleid. Hij moet kiezen tussen de wetenschap en zijn liefde voor Marguerite. De film is ook op een klassieke manier getekend en kenners weten ook dat de maker niet gespeend is van antroposofische invloeden.

Lakmé (Delibes)

Van alle prachtige werken op de Video CD Opera Imaginaire is de film Lakmé het absolute meesterwerk. De muziek kennen we (opnieuw) uit de reclamewereld en niet voor niets is deze aria uit deze minder bekende opera gekozen als soundtrack. Het duet voor alt en sopraan kent haar gelijke niet in de muziek. De computeranimatie is van een schoonheid die het dubbel en dwars waard is om bij de muziek gekozen te worden. We zien de soldaat op zoek naar zijn geliefde. Hij vindt haar in het spiegelbeeld in het water. Hun handen versmelten met elkaar en voeren een ballet uit met zoveel gratie en pracht, dat je er geen genoeg van kunt krijgen. Het filmpje heeft maar liefst 8 internationale prijzen gewonnen voor beste (computer)animatie, en is daarmee het paradijsje van Opera Imaginaire.

La Tosca (Puccini)

Tot slot de vermaarde opera Tosca. Tosca is één van de hoogtepunten uit het oeuvre van Puccini. Maar dat is niet de enige reden waarom Tosca is gebruikt als hekkesluiter van Opera Imaginaire. Het is tevens een ode aan de maker van de film: José Abel. Abel stierf tijdens de opnamen van zijn film Tosca in 1993. Net als de hoofdpersoon in de film, die zich opmaakt om te sterven zonder zijn idealen op te geven, was Abel iemand die wist wat het was om idealen te hebben. Hij leefde tijdens het fascistische regime en is daar glansvol doorheen gekomen. In zijn leven heeft hij meegewerkt aan films als Poltergeist en The Big Bang, waarmee hij internationale bekendheid kreeg als animatie-specialist.

Pascanini

Onze gids door Opera Imaginaire is, zoals reeds gezegd, Pascanini. Een mooi poppetje met sierlijke bewegingen. Misschien een beetje tegenstrijdig, want hij heeft het postuur van Pavarotti. Als een vakman leidt hij de kijkers naar zijn "vrienden", de opera's. Hij heeft er verstand van, en dat hoor je niet alleen aan wat hij zegt, maar vooral ook aan zijn stem. Met een perfect Italiaans accent en een prachtig timbre weet hij saillante details te vertellen over de aria die we te zien krijgen.

De Video CD is niet Nederlands ondertiteld, maar dat mag niet deren, bovendien missen we dan niets van het beeld. Opera Imaginaire is een titel waarbij je ogen en oren te kort komt. Een verrassend nieuwe benadering van opera, zonder dat het te ver gezocht wordt. Zowel een Video CD die je aan zet om er eens lekker voor te gaan zitten als een muziek CD om gewoon andere dingen bij te doen en je blikken af en toe eens door het scherm te laten vangen.

**Opera
Imaginaire**

Engels

f 49,95 Befr 999
Philips Interactive
Media Benelux

Humor-klassiekers nu op Video CD

Sommige grappen hebben geen baard...

Ze worden in bunkers bewaard. Gevrijwaard

van slechte invloeden zoals lucht, water en

licht. En toch vallen ze dan soms nog uit elkaar.

Zo gaan filmarchieven verloren. En met deze

archieven veel van wat wij als belangrijk

beschouwen. In de strijd tegen dit verlies is

Video CD een belangrijk wapen. Immers, het

verlies van beeldkwaliteit op een Compact Disc

is te verwaarlozen. We mogen dus blij zijn dat

ze er steeds meer komen; deze keer Video CD's

met werk van de grootste humoristen.

Lucas Bonekamp

De Dikke en de Dunne

Stan Laurel en Oliver Hardy, bij ons beter bekend als de Dikke en de Dunne. Het zijn weinig vleiende namen voor de grootste grappenmakers van het witte doek. Hun kwinkslagen zijn duizend-en-een keer herhaald in andere films. Zij waren het grote voorbeeld voor andere grote namen. Maar het mooist blijven de grappen als ze door Stan en Ollie zelf vertoont worden. Grappen die generaties overstijgen. We zijn er immers allemaal mee opgegroeid, of dat nu op zaterdag in de bioscoop was of op woensdagmiddag (van moeders patatkraam) op televisie. Nog steeds worden ze uitgezonden en iedere keer zijn ze weer leuk. Nu dus ook te zien op Video CD, de Dikke en de Dunne in de komedie Way Out West.

Stan and Ollie go West

Way Out West ging in april 1937 in première en was de eerste filmproductie die Stan Laurel zelf produceerde. Zo

kon hij zijn stempel drukken op de inhoud van de film en daar zijn wij hem nog eeuwig dankbaar voor. Stan en Ollie arriveren in deze western-comedy in het plaatsje Brushwood Gulch. Zij moeten daar de eigendomsakte van een goudmijn overdragen aan Mary, het sloofje van de louche cafébaas Micky Finn. Deze zou zijn reputatie niet gestand doen als hij niet zou proberen de eigendomsakte in handen te krijgen. Hij gebruikt daarvoor de zangeres Lola die zich voordoet als Mary. Natuurlijk duurt het even voor Stan en Ollie in hun naïviteit door hebben wat er aan de hand is. Aanvankelijk vallen ze voor de liefallige (nou ja...) nep-Mary, maar rechtgeaard als Stan en Ollie zijn, zal het uiteindelijk allemaal wel goed komen. Onze helden zijn immers niet voor een gat te vangen.

Tommy Cooper, de virtuoos

Van een geheel ander slag, maar daarom niet minder leuk, is Tommy Cooper. In 1984 stierf hij in het harnas en waarschijnlijk zou hij daar zelf hard om gelachen hebben. Maar alvorens hij in een live TV-uitzending na een hartaanval overleed (het publiek dacht dat het een grap was!) had hij jarenlang een zeer groot publiek vermaakt met zijn bulderende lach en eeuwig mislukkende goocheltrucs. Eén truc beheerde Cooper als de beste; hij kreeg het publiek hoe dan ook aan het lachen. Met een rood aangelopen hoofd presenteerde hij zijn grappen en grollen waarbij menig toeschouwer de uitdrukking 'pijn doen van het lachen' aan den lijve ervaren heeft. Tommy Cooper is helaas vroeg overleden. Zijn grappen zijn echter tijdloos en nu voor het eerst verschenen op Video CD

The Magic World of Tommy Cooper

The Magic World of Tommy Cooper toont een speciale selectie van klassieke momenten uit het enorme oeuvre van Tommy Cooper. Getooid met zijn eeuwige fez toont hij ons hoe grappig en onvoorspelbaar de kookkunst kan zijn. Hij weet de meest eenvoudige trucs met kaarten, touwtjes, scharen en vele andere attributen tot een waar spektakel te maken. Ondertussen springt hij van de hak op de tak, inspelend op dat wat er om hem heen gebeurt. In deze constante chaos is hij telkens weer zo adrem dat de waardering van het publiek een groot lachsalvo is. In de sketches op de Video CD (soms in zwart/wit) gaat hij ondermeer bij zijn aanstaande schoonouders op bezoek. Deze willen natuurlijk graag weten wat voor vlees ze in de kuip hebben. Probeer maar eens voorkomend te zijn als je met allerlei vragen bestookt wordt en tegelijkertijd overladen met drank en hapjes. Of Tommy Cooper zich uit deze situatie redt dat zult u zelf zien. Hij kan zich in ieder geval staande houden als een grootmeester van de lach. Het is absoluut een aanwinst Tommy Cooper op Video CD te aanschouwen. Hoe leg je anders aan je kinderen uit wie Tommy Cooper was?

Brittania Rules...?

Dat de Engelsen een raar idee van humor hebben is waar, maar ze staan daarin niet alleen. De kwinkslagen van Monty Python's Flying Circus, French & Saunders, Not the Nine O'Clock News, Lenny Henry, Have I Got News for You en al die andere coryfeeën van de Britse lach hebben zich inmiddels over de hele wereld verspreid en worden hogelijk gewaardeerd. Een van de bekendste, en zeker een van de meest opvallende figuren in deze constellatie van sterren is Rowan Atkinson. Zagen we hem al schitteren in de Blackadder-reeks, als Mr. Bean heeft hij helemaal naam gemaakt. Rowan Atkinson begon zijn carrière bij het satirisch programma Not the Nine O'Clock News en heeft sindsdien meegewerkt aan veel komische programma's en films. Hij was onlangs nog te zien in de hit-film Four Weddings and a Funeral (ook verschenen op Video CD), waarin hij dezelfde onhandigheid en naïviteit aan de dag legde als zijn grootste creatie, Mr. Bean. Mr. Bean is om je bij te bescheuren, maar ik vraag me toch altijd af of ik hem wel zo aardig vind. Hoe behulpzaam hij ook moge zijn als iemand op het trottoir een hartaanval krijgt, diegene te reanimeren door startkabels met een lantarenpaal te verbinden is nu niet bepaald zachttinnig. Als gast in een hotel gedraagt hij zich ook niet echt hoffelijk tegenover zijn medegasten. Mr. Bean is namelijk ook onhandig en egoïstisch, maar iedere keer weer hilarisch.

Mr. Bean Strikes Again

De eerste twee titels in de Video CD-reeks over Mr. Bean zijn al verschenen en nu zijn er drie nieuwe. De Vrolijke Ongelukjes van Mr. Bean toont ons het beroemde kerstdiner dat Mr. Bean voor een dame bereidt. Dat hij een heel andere voorstelling van de kerstgedachte heeft zal al snel blijken. Deze Video CD bevat ook een aflevering waarin Mr. Bean op reis gaat en ondertussen een heel hotel terroriseert. In De Verschrikkelijke Verhalen van Mr. Bean moet eerst zijn tandarts het afleggen tegen Mr. Bean en als hij een misselijk jongetje in een vliegtuig te hulp wil schieten komt boontje om zijn loontje. De derde Video CD tenslotte, De Hachelijke Ondernemingen van Mr. Bean, laat zien hoe Mr. Bean zijn woning renoveert en besluit de boel een nieuw kleurtje te geven met enkel een blik verf en wat explosieven.

Mr. Bean is echt iemand aan wie je je baby toevertrouwd, zoals ook op deze Video CD te zien is. Mr. Bean is subliem en deze drie nieuwe titels zijn dan ook absolute aanraders.

Voor het nageslacht

Alle hier besproken titels zijn meer dan de moeite waard en Nederlands ondertiteld. Uiteraard zou u allemaal het volledige oeuvre van Laurel en Hardy, Tommy Cooper en Mr. Bean thuis moeten hebben. Het is immers niet na te vertellen, je moet het gezien hebben.

Laurel & Hardy - Way out west

Speelfilm/Humor, Nederlands ondertiteld
f 39,95 Bfr 699 PolyGram

The Magic World of Tommy Cooper 1

Sketches/Humor, Nederlands ondertiteld
f 39,95 Bfr 699 PolyGram

De Hachelijke Ondernemingen van Mr. Bean

De Vrolijke Ongelukjes van Mr. Bean

De Verschrikkelijke Verhalen van Mr. Bean

Sketches/Humor, Nederlands ondertiteld
f 39,95 Bfr 699 PolyGram

Nationale Spellingwedstrijd op CD-i

Reeds een aantal keer is de Nationale Spellingwedstrijd uitgeschreven. Een produktie van de overbekende TV-presentator Ivo Niehe, die zich terecht afvroeg hoe het stond met de spelling van het Nederlandse volk onder de dertien jaar. Anders dan in de NOS-equivalent Het Nationaal Dictee gaat het hier om woorden, die afzonderlijk bekeken en gespeld moeten worden. Aangezien nog niet alle kinderen met een PC werken en velen nog niet het gemak van de Control F2-functie kennen, is het gebleken, dat de kinderen uit deze categorie de moeilijke tests glansrijk doorstaan. Het is nu ook mogelijk om thuis, op je eigen TV aan deze wedstrijd mee te doen.

De Nationale Spellingwedstrijd is uitgekomen op CD-i.

Rom Helweg

Schoolhoofd Ivo Niehe leidt rond

We worden verwelkomd door Ivo Niehe, die ons een wel zeer speciale school binnenbrengt. Hij maakt ons wegwijs door de verschillende kamers en kasten. Zo is er bijvoorbeeld een administratiekamer, waar je je naam in kunt tikken, zodat je score wordt bijgehouden. Er is een fotogalerij, zoals iedere school ook een galerij heeft van de beste leerlingen. Ditmaal is er een stuk film in opgenomen van de TV-uitzendingen van de echte wedstrijd, de opbouw in de studio en de win-

naars. Op iedere plek hangt een telefoon waarmee we naar Ivo kunnen "bellen" om informatie te krijgen. Een soort hulpmenu dus.

Vier niveaus

Wanneer we door de gang naar de trap lopen komen we uit bij de lokalen, vier in getal, waarmee we uit vier verschillende niveaus kunnen kiezen. Wanneer we in het administratiekantoor onze naam hebben ingevuld, kunnen we hier ook kiezen of we multiple choice vragen krijgen, of via een toetsenbord onze antwoorden intikken. In het eerste niveau blijken de woorden niet echt makkelijker te zijn dan in het vierde, je krijgt alleen minder keuzemogelijkheden. Zo kun je het ook een beetje op goed geluk spelen.

Niet spieken!

Iedere speler krijgt per ronde tien woorden opgegeven. Een klein kladblok links van het werkblad geeft aan hoeveel antwoorden er goed zijn gegeven, en natuurlijk ook hoeveel fout. Je kunt ook even snel kijken hoe het woord wel geschreven moet worden, wanneer je het fout hebt, en dan krijg je ook meteen de betekenis van het woord erbij. Na een ronde of wat zou je dan voor de gein eens in de gang kunnen gaan kijken of je naam al in de prijzenkast is opgenomen.

Voor kinderen

Het is onderzocht dat een veel te groot percentage van de Nederlandse bevolking geen accurate spelling meer beheert. Dit is voornamelijk het gevolg van de moderne techniek, waar de computer een veel te gemakkelijke spellingsverbetering uitvoert. Daarom is het aan te raden zo vroeg mogelijk met goede taallessen te beginnen. Het wedstrijdelement in de Nationale Spellingwedstrijd draagt daar een uitstekend steentje aan bij. Hoewel de Nationale Spellingwedstrijd eigenlijk een kindertitel is, zal ook menig volwassene zijn neus stoten aan de woorden die er gegeven worden. En dan zal het best nog eens voorkomen dat men het niet eens is met de uitslag, want laten we eerlijk zijn: structuur of structuur? Productie of produktie?

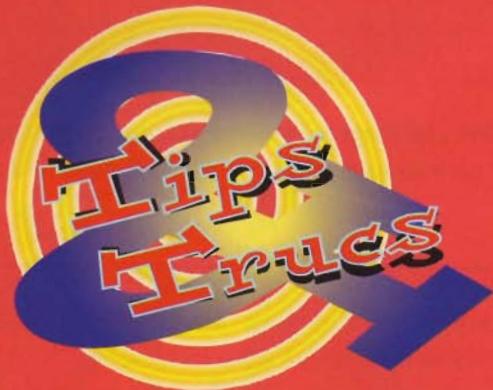
Eerlijke scheidsrechter

Voor de woorden is er gebruik gemaakt van het zogenaamde "Groene Boekje", dat van ieder Nederlands woord de correcte spelling geeft. Een eerlijker scheidsrechter dan de CD-i is er dus niet. De Nationale Spellingwedstrijd is een uitgave van de TROS, in samenwerking met Philips. Een leuke schijf, waar het hele gezin plezier van heeft en die het nuttige met het spannende verenigt.

*Schrijf is siluer,
goed spellen is goud*

PhilipsCDI.com

Tros Nationale
Spellingwedstrijd
CD-i Kinderen
Nederlands
Prijs f 59.95

Dimo's Quest

De lezersbrieven met verzoeken om speltips blijven

binnenstromen op de redactie. De vragen

concentreren zich op het moment vooral op

Burn:Cycle en Dimo's Quest. Vooral het laatste spel

heeft voor nogal wat verwarring gezorgd. Zoals u

vorige maand al kon lezen, hadden we niets-

vermoedend enkele passwords voor dit spel

gepubliceerd. Tientallen verontwaardigde brieven

waren het gevolg, want de codes klopten niet!

Iedereen stuurde de volgens hem/haar juiste code

op, maar vervolgens bleken die ook weer niet te

kloppen. De codes zijn namelijk op iedere CD-i-

speler verschillend! Passwords kunnen we dus niet

geven voor Dimo's Quest, maar we zullen

binnenkort wel proberen jullie door een aantal

van de lastigste levels te leiden. Eén lezeres

(Daisy Corveleyn uit Oostende) had overigens een

prima idee: waarom plaatsen we in deze rubriek

geen oproepen van lezers aan lezers om elkaar te

helpen met spellen? Prima, want wij weten

natuurlijk ook niet alle ins en outs van ieder spel.

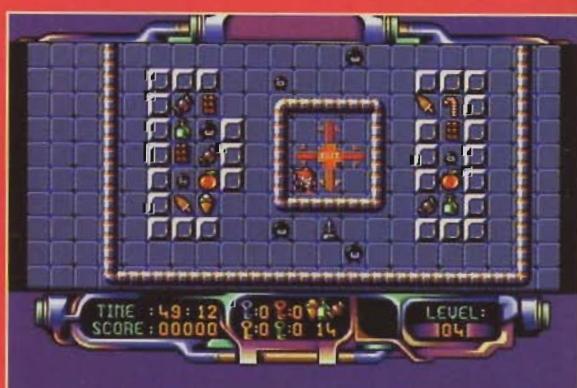
René Janssen

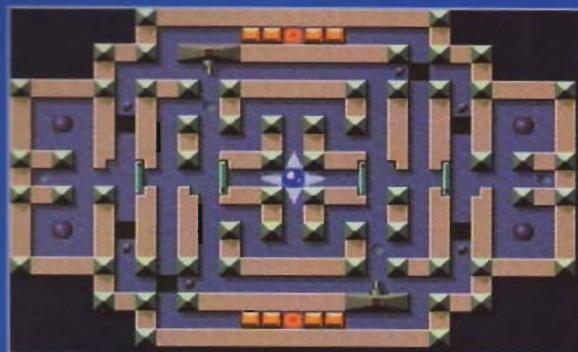

Edwin Groen heeft een vraag over level 44 van dit spel. In dit level moet je met Dimo naar links en dan naar beneden. Vervolgens moet je met het rotsblok de zwakke plek in de muur breken. Als dat gelukt is, kun je de blauwe sleutel pakken en boven in het scherm de deur openen. Het probleem is echter, dat Edwin de rotsblokken niet kan manipuleren om de andere zwakke plek in de muur te breken (beneden bij de blauwe sleutel). Ook de rotsblokken onder in het veld kan hij niet opzij duwen, want hieronder is een bom verstopt. Wie weet de oplossing voor dit probleem? Edwin heeft ook nog een probleem bij Zelda: hoe kan hij de rotsblokken in dit spel verplaatsen?

Nog een Dimo Quest-probleem, ditmaal van de 76-jarige (!) S. Ruytenbeek uit Venlo. Hij zit al weken te tobben met level 15 en zou graag de oplossing willen weten voor dit scherm. Wie helpt hem?

Silvia Franken uit Kesteren zit ook al vast in Dimo's Quest, en wel op level 7. Hoe moet ze de twee rode blokjes duwen zodat ze bij de uitgang kan komen?

Mega Maze

Silvia heeft verder Mega Maze uitgespeeld tot level 49.3, maar wil graag weten of er iemand codes voor de levels daarna heeft. Misschien kan S. Ruytenbeek helpen, want die meldt in zijn brief dat hij al tot level 63 is gevorderd. Of anders misschien Rolf Bakermans uit Valkenswaard, want die wil graag weten hoe hij voorbij level 66 (code 2461) komt. Hier zijn de eerste dertig codes die Silvia tot nu toe gevonden heeft:

level	code	level	code
1	-	16	8321
2	1575	17	9366
3	4084	18	0519
4	2781	19	8052
5	5474	20	6029
6	0899	21	4722
7	9952	22	2115
8	6185	23	1072
9	7886	24	0521
10	4847	25	4398
11	1308	26	5964
12	0821	27	2101
13	7866	28	3706
14	5851	29	8315
15	5288	30	0152

Brandende vragen

Tenslotte nog wat brandende, meer algemene vragen op spelgebied. Annick de Backer uit het Belgische Laarne wil bijvoorbeeld graag weten waarom er zo weinig platformspellen beschikbaar zijn op CD-i. Tja, die vraag is moeilijk te beantwoorden. Een spel zoals The Apprentice heeft aange-

toond dat dergelijke spellen technisch gezien geen enkel probleem vormen voor de CD-i. Persoonlijk denken we dan ook dat het voornamelijk een kwestie van tijd is voordat er meer van dit soort spellen gaan uitkomen. Je vergelijking met Sega en Nintendo (waarvoor veel meer platformspellen te koop zijn) gaat natuurlijk niet helemaal op, want die merken zijn al veel langer actief. Voor nieuwe spelcomputers zoals de Saturn en de PlayStation waren de platformspellen in het begin ook op de vingers van een hand te tellen. Jacky Moesick uit Hamme (ook al in België) heeft een vergelijkbare vraag: namelijk of het technisch mogelijk is om PC-spellen zoals Sim City, Myst, Star Trek, King's Quest, Police Quest en dergelijke uit te brengen op CD-i. Natuurlijk kan dat, het probleem is absoluut niet de techniek. Spellen zoals Burn:Cycle, Chaos Control en Earth Command hebben dat volgens ons afdoende aangetoond. Het probleem zit 'm veel meer in het feit dat de softwarehuizen die deze spellen maken eerst moeten worden overtuigd dat ze ook genoeg geld kunnen verdienen met een CD-i-versie. Hoe meer CD-i-spelers er dus worden verkocht, hoe groter de kans op dit soort spellen. Dus dat gaat de goede kant op. Overigens zijn er wel al enkele PC-conversies in de maak, zoals het vechtspel Rise of the Robots en Creature Shock! H. Dreijer uit Nieuwegein is gek op sportspellen en vraagt zich af of er nog meer voetbal-, ijshockey- en basketbal-spellen uit gaan komen op CD-i. Ongetwijfeld, maar op wat voor termijn dat het geval zal zijn is nu nog niet bekend. Er zijn al verschillende voetbalspellen (Striker Pro is bijvoorbeeld een goede), terwijl basketbal en met name ijshockey natuurlijk vooral Amerikaanse sporten zijn. Europese softwarehuizen zien we dergelijke spellen nog niet zo snel uitbrengen, maar misschien komt er wel iets uit Amerika overwaaien. Uw opmerking over het saven van spellen in Palm Springs Open is overigens terecht, dit is inderdaad niet mogelijk.

Word Abonnee en ontvang elke maand een CeeDee

PC Consument is het enige Nederlandse computer

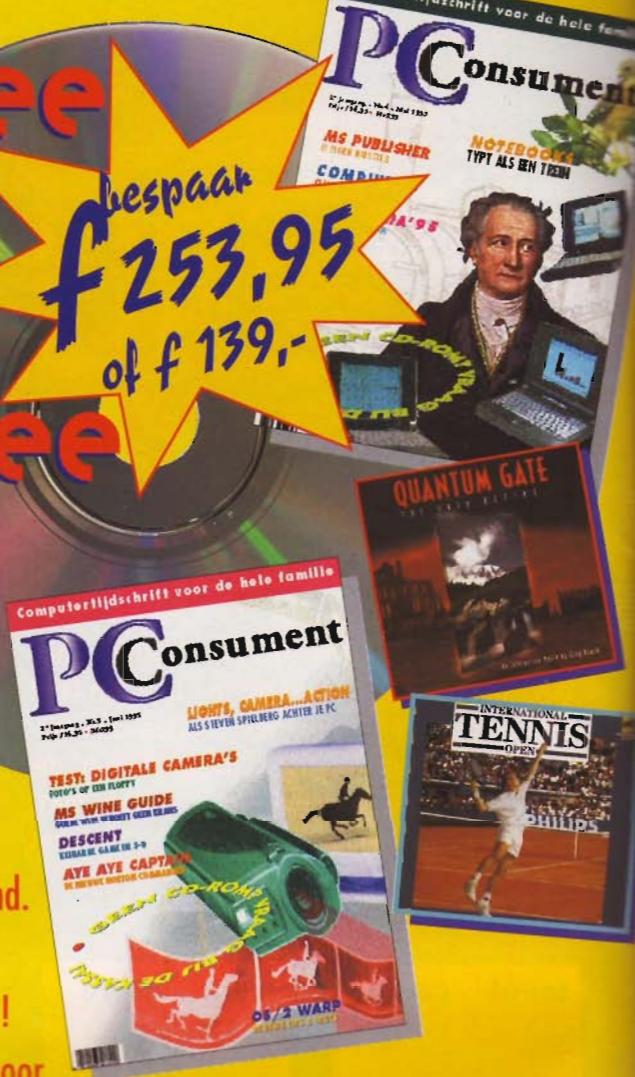
tijdschrift dat zich op de gewone computer-gebruiker richt. Zonder techno-jargon en ingewikkelde kretsen, maar geschreven in helder Nederlands en gericht op

wat u met uw computer allemaal kunt doen.

- ◆ PC Consument is het snelst groeiende PC blad van Nederland.
- ◆ Bij elk nummer van PC Consument zit een CD-ROM.
- ◆ Dus bij elk nummer een paar honderd MB software cadeau!
- ◆ Maar dat is nog niet alles. Abonnees hebben een streepje voor.

Abonneer u nu en u krijgt van ons:

Losse nummers van PC Consument kosten 14,95. Dat is dus f 149,50 per jaar. Voor een abonnement van 1 jaar betaalt u slechts f 90,- (Bfr. 1800). Voor een abonnement van 2 jaar betaalt u f 175,- (Bfr. 3500). U bespaart f 59,50 of zelfs f 124,-. Een abonnement op PC Consument levert u f 139,- tot zelfs f 253,95 op.

- ★ 10 maal per jaar PC Consument
- ★ 10 maal per jaar een CD-ROM
- ★ Bij een abonnement voor 1 jaar: Quantum Gate (8Mb geheugen nodig) (t.w.v. f 79,95 / Bfr. 1599)*
- ★ Bij een abonnement voor 2 jaar: International Tennis Open (t.w.v. f 129,95 / Bfr. 2599)*

*ZOLANG DE VOORRAAD STREKT

Ja, ik word abonnee van PC Consument voor 1 of 2 jaar*:

Naam: **M/V**

Adres: **Postcode:**

Plaats: **Telefoon:**

Handtekening:

*Aankruisen wat gewenst is: 1 jaar of 2 jaar

**Stuur de BON naar: PC Consument, Antwoordnummer 1228,
2000 VG Haarlem (postzegel niet nodig)**

Wijze van betaling Nederland:

Girobetaalkaart Eurocheque
 Eenmalige machtiging:
Banknummer/Gironummer:

Wijze van betaling België:

Ik heb mijn abonnementsgeld overgemaakt op rekeningnummer 230-0292065-18, ten name van de Generale Bank NV in Turnhout, ter attentie van PC Consument.

Burn:Cycle

Alleen lezen als je echt vastzit.

In het vorige nummer van CD-i gaven we jullie een aantal tips om je een stukje op weg te helpen in de Televerse. Vandaar dus het vervolg op de Burn:Cycle-tips. We zeiden het al eerder: wie de puzzels liever zelf oplost, moet nu echt niet verder lezen.

We hebben al beschreven hoe Sol Cutter Zip ontmoette en via het hotel in zijn eigen kamer een aantal spullen vond. What to do next?

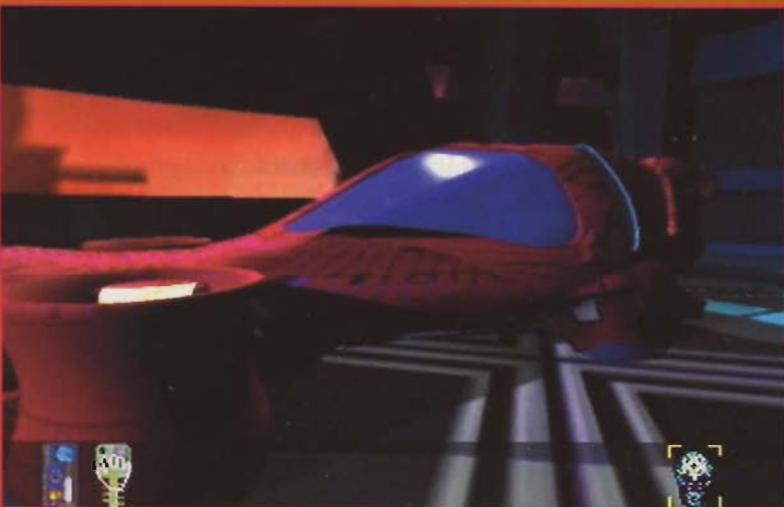
Scène 2: Je weg vinden in de Televerse [vervolg]

11. Sum Zero-bar: tweede ontmoeting met Zip

Praat met Zip, die nu wakker is. Geef hem het geld en hij geeft je een nieuwe zekering voor de lifter. Ga terug naar de lifter.

12. De lifter repareren

Open de achterzijde van de lifter. Druk op de OPEN-knop en plaats de zekering. Druk op CLOSE en het RAD HAZ-paneel gaat open. Er verschijnen drie kleine spiegelschijfjes op een grid. Om de lifter aan de praat te krijgen, moet je deze zo schikken dat na een druk op de TEST-knop de laserstraal via de spiegels tegen de bovenste, rechter en onderste contactpunten schiet. Het is even experimenteren, maar het is absoluut te doen. Zodra het je gelukt is, stijg je automatisch op.

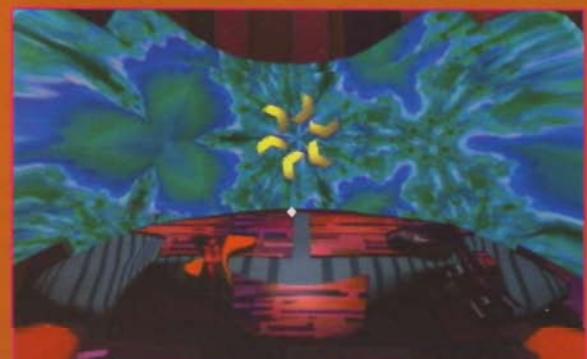
13. Volgende schietpartij

Ditmaal word je vanaf de straat beschoten. In principe gaat dit schietspelletje verder echter weer hetzelfde als de eerste keer. Als je het overleeft, kom je terecht in Ex-Urb Site, waar Doc woont.

14. Doc's slot

Stap uit de lifter en loop naar Doc's deur, die gesloten is. Pak de lock-breaker uit je inventaris en plaats hem op de deur. Druk op de knop van de lock-breaker en hij gaat open, waarbij een systeem van pijlen en kleuren verschijnt. Je raadt het al, er moet weer gepuzzeld worden. Op de oplossing voor deze puzzel zijn we in CD-i nummer 4 van dit jaar al uitgebreid ingegaan, dus hier volstaan we met de opmerking dat het in feite een soort Mastermind-puzzel is en dat de oplossing iedere keer anders is.

De geheimzinnige groene bal bewaren we voor de volgende keer. Succes!

Drie-op-een-rij

Moesten we bij de vorige maand besproken bordspellen de hersenen al flink laten werken, ditmaal gaan we nog een stapje verder. Strategische spellen vormen deze keer namelijk het onderwerp van de Drie-op-een-rij rubriek. We hebben drie fraaie voorbeelden verzameld: Voyer,

Lords of the Rising Sun en Earth Command.

René Janssen

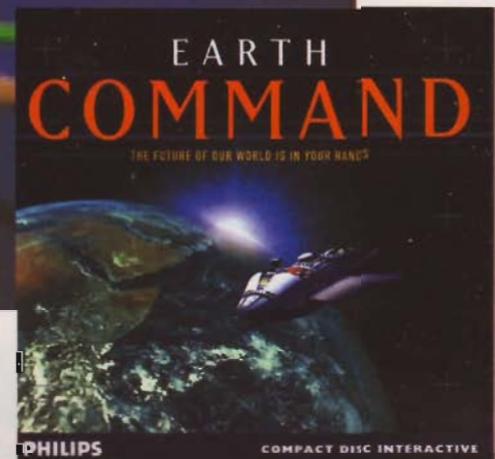
Earth Command

De Aarde stevend regelrecht af op een catastrofe. Bevolkingsgroei, milieuvervuiling, het broeikaseffect, hongersnood en oorlogen zorgen er voor dat onze planeet een zeker einde tegemoet gaat. Alleen het ECOM (Environmental Command), een onderdeel van de Verenigde Naties, is wellicht nog in staat de op handen zijnde ramp te voorkomen. Aan boord van de Eye 1, een experimenteel, zeer geavanceerd ruimteschip, moet de speler proberen constant opdrukkende problemen op te lossen en de Aarde weer tot een leefbare plaats te maken.

Aandacht voortdurend vereist

Het probleem is echter dat het oplossen van een vraagstuk vrijwel altijd zorgt voor allerlei lastige neveneffecten. Het is zaak een zo goed mogelijke balans te vinden tussen een zestal factoren: kwaliteit van het leven, stabiliteit, bevolking, vervuiling, klimaat en economie. Je kunt deze factoren op een aantal manieren beïnvloeden. Door wetten, sancties en andere maatregelen af te kondigen bijvoorbeeld, maar ook door het toewijzen van budgetten, het sturen van VN-soldaten en dergelijke.

Verder speelt het grootste deel van het (overigens geheel Nederlandstalige) spel zich af rond een wereldkaart, waarop ook op regionaal of lokaal niveau kan worden ingezoomd. Regelmäßig beginnen op de kaart lampjes te knipperen, die aangeven dat er ergens iets aan de hand is dat je aandacht vereist. De vorm en de kleur van de signalen geven aan hoe belangrijk het is en om wat voor probleem

het gaat. Soms sturen je mede-bemanningsleden Ryder en Strada je ook nog een video-e-mail, om je aandacht te vragen voor een urgent probleem.

Erg realistisch

Rond de kaart bevinden zich iconen, waarmee je opdrachten kunt geven. Door te klikken op een probleemgebied wordt nadere informatie getoond. Dit kan gebeuren aan de hand van statistische informatie of persberichten, maar meestal is het in de vorm van een filmpje. Hiervoor is gebruik gemaakt van echt beeldmateriaal van CNN, NASA en het Nationale Archief van de Verenigde Staten, hetgeen zorgt voor een bijna eng aandoend realisme.

strategische spellen

Conclusie

Liefhebbers van actie zullen niet lang geboeid blijven tijdens het spelen van Earth Command. Fans van strategische vraagstukken echter des te meer. Earth Command is geen spel om snel even uit te spelen. De materie is daar ook niet naar, want het valt natuurlijk niet mee om in je eentje de gehele wereldproblematiek op te lossen. Meestal zal snel het gezicht van je directeur opduiken, die je medeelt dat je bent overgeplaatst naar de vuilverbranding in Minsk. Geen prettige plaats, maar aan de andere kant vergaat de Aarde dankzij jouw falen toch, dus wat maakt het uit? Overigens is het jammer dat de stemmen van de Nederlandse acteurs minder realistisch over komen dan die van hun Engelse tegenhangers.

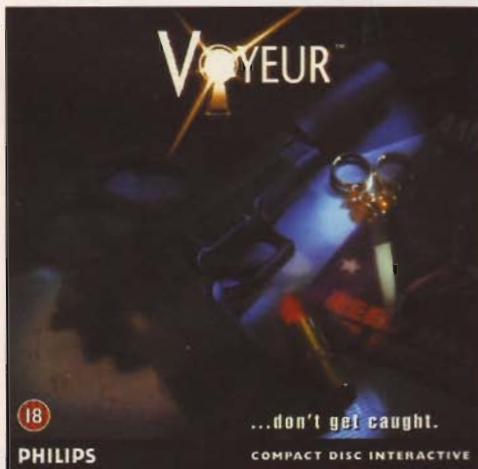
gooien. Nu is het laatste wat je bij zoets kunt gebruiken natuurlijk een schandaal, en met een familie zoals de Hawkes is dat een probleem. Vrijwel ieder gezinslid heeft namelijk wel iets op z'n kerfstoek en een aantal personen heeft er zelfs baat bij dat Reed geen president wordt. Reed zal er dan ook alles aan doen om een schandaal te voorkomen en deinst daarbij zelfs niet terug voor het plegen van een moord.

Gluren naar de buren

Iedere keer dat je Voyeur speelt, is de plot anders en vormt een andere persoon een bedreiging voor Hawke. De speler heeft een appartement tegenover Hawke Manor en kan met een telescoop naar binnen gluren in allerlei kamers. Er gebeurt niet altijd iets, maar iconen geven aan wanneer er een geluids- of beeldfragment te horen of te zien is. In feite kun je het spel op drie manieren spelen. Je kunt om te beginnen natuurlijk alleen gluren en verder niets doen. Maar je kunt ook de politie waarschuwen en proberen te bewijzen dat Reed Hawke een moord heeft gepleegd. De derde mogelijkheid is proberen het bedreigde familielid te redden.

Verzamel bewijsmateriaal

In het appartement bevinden zich een videorecorder waarmee belangrijke scènes kunnen worden opgenomen en een telefoon om de politie te waarschuwen. Ook is er de mogelijkheid een videoband met bewijsmateriaal te sturen naar een van de leden van de Hawke-familie, om deze te waarschuwen voor dreigend gevaar. Pas echter wel op, want wanneer de verkeerde conclusies worden getrokken, komt de echte moordenaar je opzoeken. En wie de politie voor niets laat opdraven, kan rekenen op een flinke uitbrander van een overwerkte rechercheur.

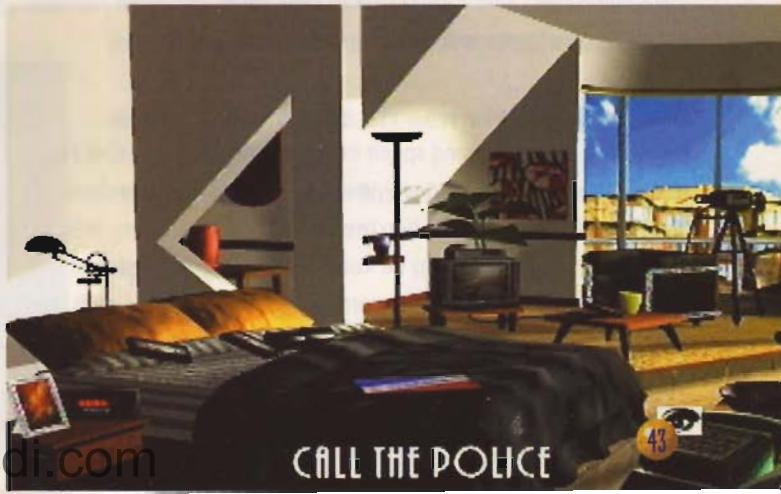

Voyeur

De politieke thriller Voyeur liet voor het eerst de full-motion videomogelijkheden van de CD-i zien. Zonder Digital Video Cartridge wel te verstaan, en dat maakt het nog indrukwekkender. Het spel laat zich overigens moeilijk in een bepaalde categorie indelen, maar zelf vinden we het het beste passen in de strategische hoek.

Veroorzaak een schandaal

In Voyeur draait alles om het gezin van de schatrijke en op macht beluste industrieel Reed Hawke. Bij de start van het spel heeft hij zijn hele familie bijeengeroepen in het landgoed Hawke Manor, om aan te kondigen dat hij zich in de Amerikaanse verkiezingsstrijd gaat

Conclusie

Omdat de plot van het spel iedere keer anders is, blijft Voyeur ook bij vaker spelen spannend. Tijdens het spelen loopt de tijd constant door en gebeuren er soms meerdere dingen tegelijk. Je moet af en toe dus kiezen en daardoor heb je de kans dat je een belangrijke aanwijzing mist. De scènes die je door de ramen van Hawke Manor kunt bekijken zijn trouwens vaak nogal sexueel getint. Het spel is dan ook geschikt voor 18 jaar en ouder. Verwacht overigens geen briljant acteerwerk, want Voyeur heeft wat dat betreft meer weg van een soap dan van een echte thriller.

Lords of the Rising Sun

Na de moderne strategische vraagstukken in Voyeur en Earth Command, moeten we voor Lords of the Rising Sun een flink stuk terug in de tijd. Naar het Japan van de twaalfde eeuw om precies te zijn. Twee belangrijke samurai-families of clans beheersten de politiek in die periode: de Taira en de Minamoto. Het spel is gebaseerd op de ware gebeurtenissen rond twee bittere rivalen, de Minamoto-broers Yoritomo en Yoshitsune, die beiden uit zijn op het ambt van shogun.

Kies een broer

Bij de start van het spel moet eerst worden bepaald als welke van de broers je voortaan door het leven wilt gaan. Beiden hebben hetzelfde doel voor ogen, namelijk de Taira en alle andere rivaliserende clans te verslaan door alle burchten van Japan te veroveren. Het verschil zit 'm echter in de manier waarop ze hun doel proberen te bereiken. Yoshitsune is een echte strateeg en door hem te kiezen kun je in principe vanuit een gemakkelijke stoel de gevechten van een afstandje volgen. Wie voor Yoritomo kiest, moet zelf actief meedoen aan alle gevechten waarbij zijn legers betrokken zijn.

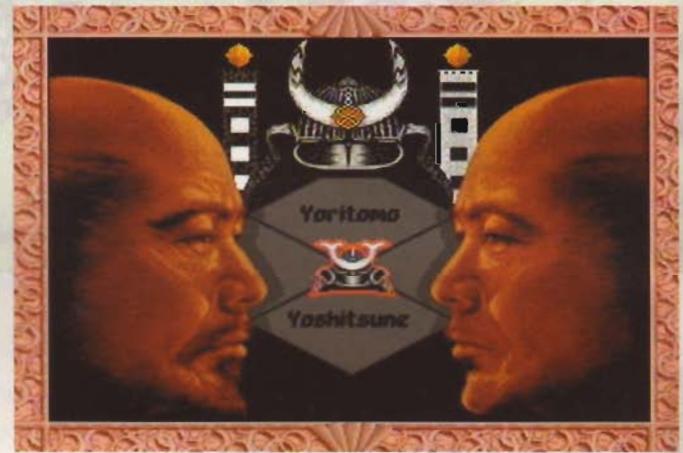
Huur wat ninja's

Net als in Earth Command speelt een groot deel van het spel zich af op een landkaart, in dit geval van Japan. Door met een cursor op legers, steden, kloosters of burchten te klikken kan nadere informatie worden opgevraagd. Op de kaart moeten legers verplaatst worden, er moeten inlichtingen worden ingewonnen en het is zelfs mogelijk om ninja's in te huren om concurrenten te vermoorden. Met het laatste moet echter voorzichtig worden omgesprongen, want

gevangen genomen ninja's willen na dagen van marteling hun opdrachtgever nog wel eens verraden. Hierna kun je eigenlijk alleen nog maar zelfmoord plegen, uiteraard in echte samurai-stijl.

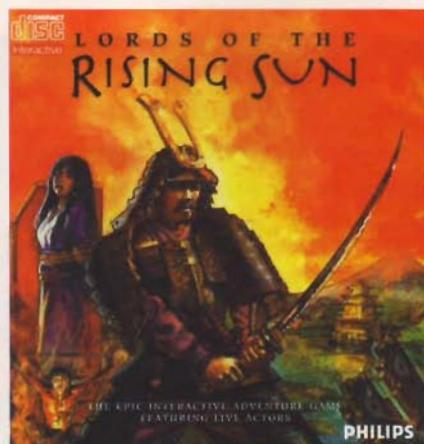
Word Shogun

Bij de start van het spel beschik je over slechts drie legers, maar door andere legers te verslaan kunnen nieuwe manschappen worden ingelijfd. Als je kiest om als Yoritomo te spelen, moeten alle gevechtssituaties ook persoonlijk worden uitgevochten. Er zijn er vier, die allemaal vooraf geoefend kunnen worden: veldslagen leveren, achtervolging te paard, het beleggeren van vijandelijke burchten en het verdedigen van eigen burchten. Wie alle 19 burchten inneemt, wordt shogun. Wie doodgaat verliest, waarna een score verschijnt. Er zijn 25 mogelijke scores te behalen, die onder andere afhangen van je gevechtsbekwaamheid en leiderscapaciteiten, maar ook van het aantal verzamelde kroonjuwelen.

Conclusie

Het feit dat Lords of the Rising Sun op twee verschillende manieren kan worden gespeeld, maakt het geschikt voor zowel liefhebbers van strategie als van actie. Toch blijft de nadruk sterk op de strategie liggen. Verder dragen de historische accuratesse van de kaart, de clans en de lokaties van de kastelen en steden natuurlijk flink bij tot het spelplezier. Full motion-videobeelden van (gemartelde) ninja's, op orders wachtende luitenanten, een prinses in nood en de keizer zorgen voor extra sfeer.

Earth Command

Nederlands
gesproken
f 99,95 Bfr. 1.799

Voyeur

Engels
f 119,95 Bfr. 2.199

Lords of the

Rising Sun

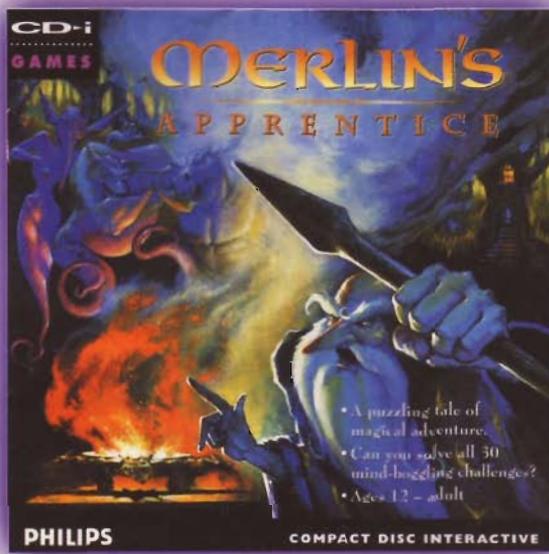
Engels
f 99,95 Bfr. 1.799

Philips Media Benelux

toverstaf

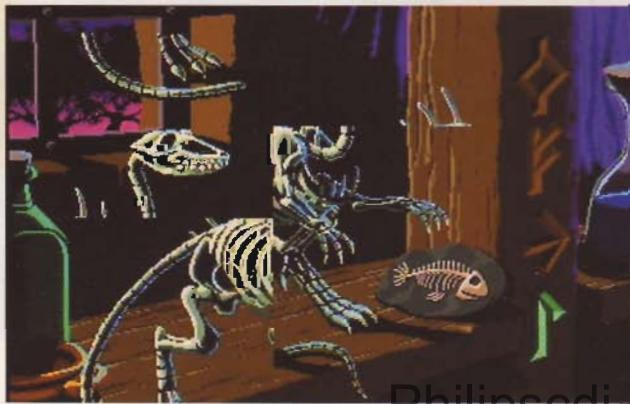
Merlin's Apprentice

Puzzelen met een

Drie geesten

Als het spel wordt gestart zien we eerst de drie kwade geesten, die vervolgens plaats maken voor een optiescherm met vijf mogelijkheden, waaronder het verlaten van het spel, het bekijken van de credits en een helpfunctie. Verder is er een tour-optie, die een korte rondleiding geeft door het spel. Hierin komen ook de verschillende soorten puzzels aan bod. In totaal zijn er dertig verschillende puzzels, verdeeld over drie levels en onderverdeeld in vijf categorieën: woordpuzzels, vormenpuzzels, actiepuzzels, geheugenpuzzels en logische puzzels. Het aantal puzzels en de moeilijkheid ervan nemen toe naarmate je verder komt. In het eerste level bevindt je je in een woud, waar de drie bosgeesten een

Philipscdi.com

Merlin's Apprentice is gebaseerd op de legende van de jonge koning Arthur, die voordat hij de troon van Engeland besteeg een tijdje dienst deed als leerling van de tovenaar Merlijn. Voordat het zover was, moest Arthur eerst een serie onmogelijk

lijkende taken volbrengen. Net als Arthur wil jij ook in de leer gaan bij Merlijn. Deze heeft echter een drietal geesten aangesteld om lastige leerlingen in spé te ontmoedigen. De geesten hebben een aantal uitdagingen ontworpen, die slechts met een combinatie van een flinke dosis logica, een snufje magie en een vleugje reactievermogen kunnen worden opgelost.

René Janssen

REVIEWS

zestal puzzels voor hebben bereid. Door een puzzel op te lossen, verdien je een magisch ingrediënt. Na het oplossen van alle zes de puzzels moeten deze ingrediënten zodanig gemengd worden, dat je toegang verkrijgt tot het volgende level. Dat mengen is een puzzel op zich, dus eigenlijk bestaat het eerste level uit zeven opdrachten. Het tweede level brengt je naar Merlijn's laboratorium, waar in totaal tien puzzels wachten. Het derde level speelt zich af in een grot, waar dertien uitdagingen moeten worden opgelost.

Spellen opslaan

Voordat je begint te puzzelen, moet je eerst kiezen uit twaalf voorwerpen. Het huidige spel wordt onder het gekozen voorwerp opgeslagen, zodat twaalf save-mogelijkheden ontstaan. Voorwerpen die al een keer gebruikt zijn, hebben een rood kader. Wanneer op zo'n voorwerp wordt geklikt, verschijnt een aantal opties, waaronder verder spelen vanaf het punt waar je gebleven bent of wissen en opnieuw beginnen. Als een nieuw spel wordt gestart, verschijnt een scherm waarop het speelniveau kan worden ingesteld per puzzelcategorie. Dat is natuurlijk heel slim gevonden, want niet iedereen is even goed in iedere categorie. Als logische puzzels je zwakke punt zijn, stel je die dus bijvoorbeeld in op beginnersniveau, terwijl je de andere opdrachten op gevorderd- of expertniveau speelt.

Schietspel

Bij de start van het eerste level verschijnt een plaatje van een boomstronk, met daarop zes runen (magische symbolen). Iedere rune leidt naar een puzzel en zoals gezegd moeten ze allemaal worden opgelost om verder te kunnen. Na het voltooien van een puzzel wordt de rune vervangen door een magisch ingrediënt. Door op een rune te klikken, verschijnt de eerste puzzel. Om te beginnen is er de categorie actiepuzzels. Dit zijn eigenlijk geen echte puzzels, maar meer een soort schietspellen. Het principe is simpel: voorwerpen zweven met verschillende snelheden over het scherm en moeten neergeschoten worden met behulp van een cursor. Lukt dat voordat ze het scherm verlaten, dan verdient de speler een juweel. De bedoeling is een hele rij juwelen op het scherm te krijgen. Wanneer te vaak wordt gemist (afhankelijk van het speelniveau twee, drie of vier keer achter elkaar), wordt er weer een juweel afgepakt.

Geheime code

De volgende categorie is de woordpuzzel, waarin een geheime code moet worden gekraakt. In het eerste level staat in onleesbare runen een tekst geschreven op een

grafsteen. Hiernaast staat nog een steen, met daarop alle letters van het alfabet. Door op een rune te klikken en vervolgens op een normale letter, worden alle gelijke runen vervangen door die letter. In het begin weet je uiteraard niet welke letter bij welke rune hoort. Door een beetje logisch nadenken, kom je echter een heel eind. Om te beginnen moet je je realiseren dat het om een Engelse tekst gaat. Zoek vervolgens bijvoorbeeld naar een eenzame letter. Kenners zullen al snel begrijpen dat dit eigenlijk alleen maar 'a' of 'l' kan zijn. Andere veel voorkomende woorden zijn bijvoorbeeld 'the', 'and' of 'or'. Heb je eenmaal zo'n woord gevonden, dan gaat het opeens snel. Een ander hulpmiddel is het feit dat klinkers die op de goede plaats staan, niet meer kunnen worden veranderd. Begin hier dus mee, want zodra je een klinker niet meer kunt veranderen weet je dat je goed zit.

Geluiden naspelen

Geheugenpuzzels zijn gebaseerd op het bekende Memory-spel, maar dan met geluiden en animaties. Er zijn er drie, voor ieder level een: een vijver met kikkers, laboratoriumgereedschap en stalactieten in de grot. Op het scherm staan diverse voorwerpen. Vervolgens hoor je drie geluiden, die ieder bij een bepaald voorwerp horen, dat tegelijk kort ganimereerd wordt. Vervolgens moeten die drie geluiden worden gekopieerd door op de bijbehorende voorwerpen te klikken. Nu is dat bij drie geluiden niet zo'n probleem, maar de opdracht is nog niet afgelopen. De volgende serie geluiden bestaat namelijk uit zes stuks: de originele drie, plus drie nieuwe geluiden. Maak je een fout tijdens het naspelen, dan wordt de complete serie nog een keer herhaald, net zolang tot het wel foutloos gaat.

REVIEWS

Tangram

Vormenpuzzels hebben wel iets weg van Tangram, het oude Chinese spel waarbij allerlei geometrische vormen zodanig op elkaar moeten worden aangesloten dat fraaie vormen ontstaan. In dit geval gaat het er om een aantal vormen zodanig in een vierkant te passen, dat alles exact past. Er zijn echter twee problemen: de beschikbare vormen worden niet in de juiste grootte getoond (dat merk je pas als je ze in het vierkant legt) en er blijft altijd één vorm over. Vormpuzzels komen alleen in het tweede en derde level voor, in beide gevallen twee maal.

Plaatjes-hussel

De laatste categorie wordt gevormd door de logische puzzels. In deze categorie horen vier verschillende puzzels thuis. Om te beginnen hebben we de plaatjes-hussel. Er zijn zes verschillende plaatjes, zoals een eikeblad en een raaft op het eerste level, een slang en een skelet op level twee en een spin en een kwartskristal op het derde level. De plaatjes worden in stukken geknipt, die vervolgens door elkaar worden gehusseld. De bedoeling is duidelijk: zorg dat het plaatje weer compleet wordt door met de losse stukjes te schuiven. Helaas is er één probleem, namelijk dat het schuiven aan bepaalde voorwaarden is gebonden. Bij ieder plaatje staat een viertal runen, ieder met een andere functie. Eerst moet je er dus achter zien te komen wat iedere rune doet en vervolgens moet die kennis worden toegepast om het plaatje weer compleet te maken.

Planeten

Een andere logische uitdaging komt alleen voor in de levels twee en drie: de lijnpuzzel. In level twee bestaat deze puzzel bijvoorbeeld uit een zonnestelsel, waarvan de planeten zodanig moeten worden geschoven dat ze in een bepaalde volgorde komen te staan. De planeten draaien echter in een baan om elkaar. Door een bepaalde planeet te verschuiven naar de gewenste lokatie schuiven de andere planeten dus mee. Het is zaak om enige logica in het verschuiven aan te brengen, zodat uiteindelijk alles op de juiste plaats terechtkomt. In level drie wachten twee vergelijkbare uitdagingen, in de vorm van een houten deur en een rij geesten.

Glas-in-lood

De derde logische puzzel komt alleen in het derde level voor: de metamorfosepuzzel. Er zijn er twee: een glas-in-lood puzzel en een Heilige Ster. Het betreffende voorwerp, in dit geval bijvoorbeeld de ster, wordt onderverdeeld in vier kwadranten. Ieder kwadrant is uitgevoerd in een verschillend kleurenpatroon. De bedoeling is om alle kwadranten dezelfde kleur te geven. Door op een kwadrant te klikken, verandert deze van kleur, maar twee andere kwadranten ook. Dat gebeurt in een vast

patroon, dus de oplossing bestaat uit het ontdekken van wat ieder kwadrant doet.

Ingrediënten mengen

De laatste puzzel van ieder level is de mengpuzzel. Op het eerste level moeten zes ingrediënten worden gemengd, op het volgende negen en tenslotte twaalf op level drie. De bedoeling van deze puzzel is steeds twee ingrediënten te mengen, waarna via een chemische reactie een nieuw ingrediënt ontstaat. Dat moet vervolgens weer worden gemengd met een ander ingrediënt, en zo verder totdat alles op is. De laatste twee ingrediënten moeten een magische spreuk opleveren, die naar het volgende level leidt. Uiteraard is er maar één juiste combinatie, zodat er heel wat afgemengd moet worden voordat je naar het volgende level mag. Met zes ingrediënten valt het aantal combinaties trouwens nog wel mee, maar met negen of twaalf wordt het een heel gepuzzeld.

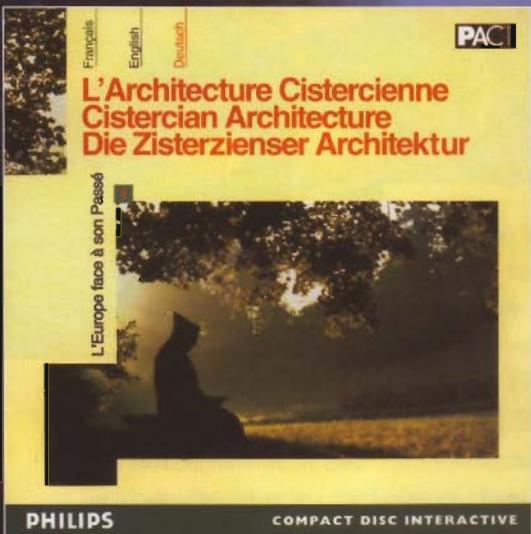
Conclusie

Frustrerend, dat is Merlin's Apprentice. Maar dan wel in de positieve betekenis van het woord. De dertig verschillende puzzels vormen een afwisselend geheel. Niet iedere puzzel is even leuk, maar dat heeft vooral te maken met persoonlijke smaak. Het is dan ook een goede vondst om de vijf puzzelcategorieën op verschillende niveaus te kunnen spelen. Omdat we Merlin's Apprentice al een paar maanden op de redactie hebben, zijn we er inmiddels achter dat het een behoorlijk verslavend spel is. Eén keer alle puzzels oplossen betekent beslist niet dat de CD-i vervolgens onderop de stapel verdwijnt.

Merlin's Apprentice
Engels
f 99,95
Bfr. 1.799
Philips Interactive Media
Benelux

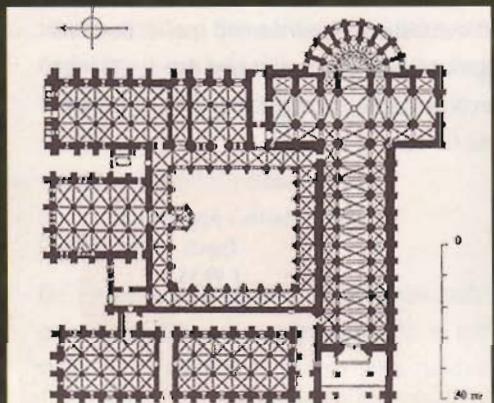

Cisterciënzer

Velen van ons kunnen amper een pastoor van een rabbijn onderscheiden, laat staan een Cisterciënzer monnik van een Franciscaner monnik. En vertellen de contouren van een klooster dat je tijdens je vakantie voorbij snelt je niet meer dan dat het 'iets kerkelijks' is? Dat probleem laat zich snel oplossen door middel van de CD-i Cisterciënzer architectuur.

Lucas Bonekamp

De CD-i Cisterciënzer architectuur is de eerste produktie in de reeks *L'Europe face à son Passé*. De producent van deze reeks, PACT België S.A., wil via verschillende CD-i's een overzicht geven van het Europese architectonische erfgoed. Inmiddels is de titel Cisterciënzer architectuur verschoven en deze maakt het predicaat culturele encyclopedie en architectuurgids meer dan waar.

Ora et Labora

De Cisterciënzer Orde werd in 1098 door St. Robertus van Molesmes gesticht als afsplitsing van de Benedictijner Orde. In Citeaux in de Bourgogne werd het moederklooster van de orde gebouwd. De Cisterciënzer monniken hielden vast aan de strengere leefregels van St. Benedictus († 543) die in de Benedictijner Orde enigszins verwatert waren. Deze regels hielden ondermeer in:

- monniken waren ongehuwd, hadden geen privé-bezit en waren gehoorzaam aan de abt;
- het dagelijks leven bestond uit een streng protocol van bidden en werken;
- de monniken behoorden op een vaste, van de alledaagse wereld afgesloten plaats te wonen.

Onder leiding van Bernard de Fontenay, beter bekend als Bernard van Clairvaux († 1153) groeide de orde binnen honderd jaar haar oprichting uit tot een orde met 340 kloosters en, zo schreven zijn tijdgenoten, "... de wereld dreigde in zijn geheel Cisterciënzer te worden..." Het is dan ook geen wonder dat thans op bijna alle continenten Cisterciënzer kloosters of resten daarvan te vinden zijn. Ze dragen prachtige, welklinkende namen als Troisfontaines, Bronnbach, Orval en Longpont die verwijzen naar het belang van bronnen, rivieren en bruggen in hun architectuur. Of ze heten Bethlehem, zoals het Zuidhollandse filiaal (1485). En ze zijn, van Engeland tot Italië, van Duitsland tot Portugal en ook over de oceaan, allen volgens nagenoeg dezelfde principes gebouwd.

Struinen door de CD-i

De CD-i Cisterciënzer architectuur is duidelijk van opzet, makkelijk te bedienen en, mocht je dat als echte liefhebber willen, zeer gedetailleerd. Nadat je een taal gekozen hebt (Frans, Engels of Duits) kun je kiezen uit een thematische aanpak, een rondleiding of directe toegang. De thematische aanpak geeft je toegang tot items over de geschiedenis van de orde, de architectuur of de geschiedenis van Villers, gesticht in 1146 en een van de belangrijkste Belgische vestigingen van de orde. De rondleiding kun je nog enigszins manipuleren want je hebt de keuze uit verschillende

architectuur

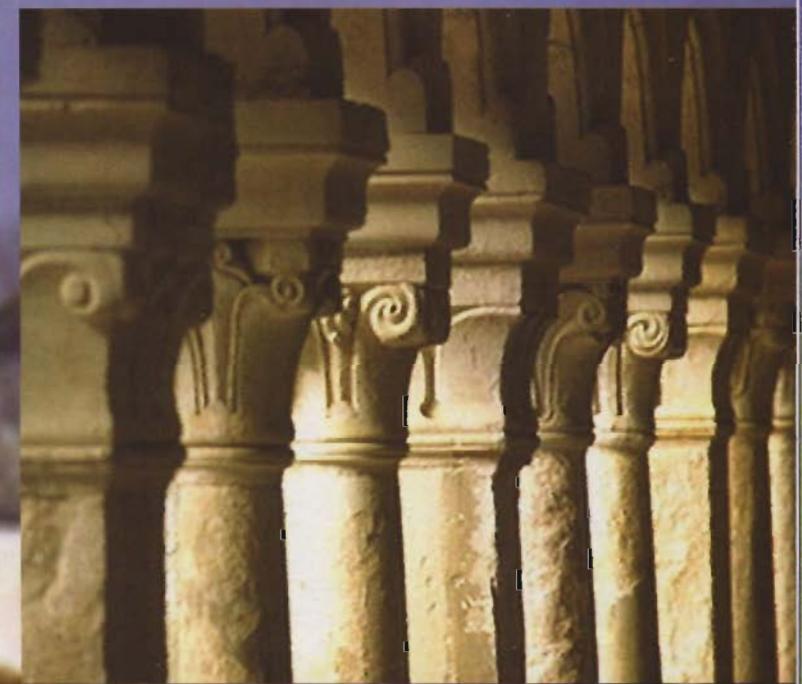
de onderdelen en periodes van een kloostercomplex. Directe toegang betekent in het geval van deze CD-i dat je kunt kiezen uit het raadplegen van een index, een verzameling van plattegronden, een bibliografie en een woordenlijst. Gedurende je hele zoektocht door de CD-i kun je een duidelijke hulp-functie oproepen en bovendien een overzicht van de structuur van de CD-i opvragen, zodat je altijd kunt zien waar je bent. Uiteraard kun je altijd terug naar het vorige en het hoofdmenu. Als je een tijde door de CD-i gestruind hebt, zul je merken dat er veel cross-references in zitten. Dit lijkt misschien een beetje op een tekort aan materiaal maar daar hoef je je niet te zorgen over te maken. Integendeel, het werkt zeer verhelderend en je zult al snel zien dat de stukjes van de puzzel in elkaar passen.

Hier is over nagedacht

Je krijgt van alles te zien en te horen op deze CD-i. De titel Cisterciënzer architectuur dekt de lading bij lange na niet, en dat in positieve zin. Eigenlijk is het een groot naslagwerk over de Cisterciënzer Orde. Een naslagwerk waar over nagedacht is en waar experts aan meegewerkt hebben. De CD-i is gemaakt door wetenschappers van de vakgroep Archeologie en Kunstgeschiedenis van de Katholieke Universiteit Leuven en PACT België, een instantie die zich bezighoudt met onderzoek naar en behoud van het cultureel erfgoed in België, en dat verklaart de grote aandacht die Belgische kloosters en die van Viller in het bijzonder, in deze CD-i krijgen. Daarnaast heeft een keur van wetenschappers uit andere disciplines (ook monniken) aan deze CD-i meegewerkt en dat is te merken. Zelfs de achtergrondmuziek verandert met de chronologie van het verhaal. Een nadeel van de CD-i is dat het soms behoorlijk snel gaat. Zeker als je moeite hebt met de drie vreemde talen, is het verhaal soms moeilijk te volgen. Dit probleem lost zich vanzelf op; het staat op CD-i dus bekijk je het gewoon nog een keer.

Voor de TV met een Trappist

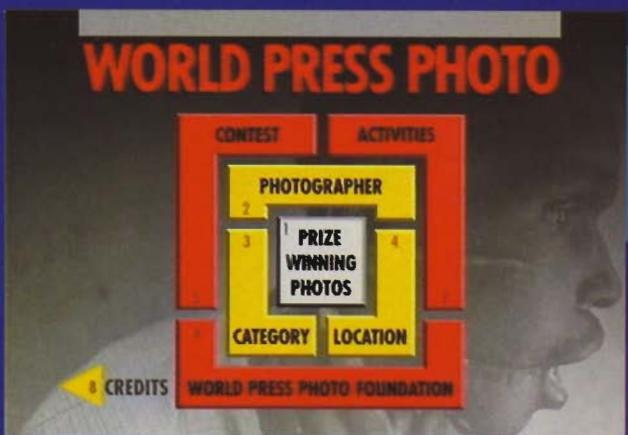
Al met al is de CD-i Cisterciënzer architectuur meer dan de moeite waard. De wetenschappers (in spé) onder ons zullen constateren dat alles degelijk en zo compleet mogelijk is aan deze CD-i, van fotocredit tot overzicht van Cisterciënzer meubilair. En voor wie aangenaam wil verpozen (voor de televisie, met een Trappist of zo...) biedt de CD-i een schat aan informatie die niet zwaar op de maag ligt. Mischien blijkt het kloosterleven wel iets voor u, evenals voor de meer dan 7000 Trappisten en Cisterciënzer monniken en nonnen in 317 kloosters over de hele wereld.

L'Europe face à son Passé: I. L'Architecture Cistercienne

Frans/Duits/Engels f 99,95 Bfr. 1.799

Philips Interactive Media Benelux

World Press Photo CD 95

25 april jongstleden werd aan het eind van een indrukwekkende bijeenkomst in de Nieuwe Kerk in Amsterdam door premier Wim Kok aan fotograaf James Nachtwey de Premier Award van World Press Photo uitgereikt. Even daarvoor had onze minister

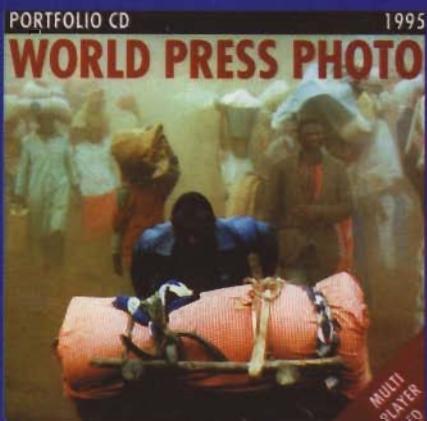
De persfotografie neemt daarbij een bijzondere plaats in, omdat de fotografen op plaatsen kunnen komen, die bijvoorbeeld voor televisie cameramensen moeilijk bereikbaar zijn. Fotografen kunnen soms langer blijven, waardoor diepgravende reportages ontstaan. Ze kunnen een gebeurtenis van een fractie van een seconde zo vastleggen dat je er net zo lang naar kan kijken als je zelf wilt. Door bewegingen stil te zetten, kun je zien wat je anders nooit kon waarnemen. Door mensen te portretteren krijg je soms het gevoel echt tot hun ziel door te kunnen dringen.

De beste foto's van

president in zijn speech gewezen op het belang van de pers in het algemeen en die van de fotografen in het bijzonder. En dat belang is inderdaad groot. Ons wereldbeeld ontleen we voor het overgrote deel aan wat televisie, kranten en tijdschriften (en

sinds kort CD-i!) ons vertellen en laten zien.

Floris Litzen

Schokkende beelden, mooie foto's

Dat is waar persfotografie over gaat. Niet alleen over vreselijke gebeurtenissen, zoals Rwanda of de bomaanslag op een bus in Tel Aviv. Ook over het dagelijks leven, natuur, sport, kunst, techniek en milieu. Want de beelden op de sportpagina in de krant worden net zo goed door een persfotograaf gemaakt. De 'vliegende keeper' is een beeld dat 'gewoon' tijdens een wedstrijd is gemaakt, maar het lijkt wel een kunstwerk. Aan de andere kant is zo'n reportage over de auto van Jos Verstappen, die in de brand gaat, een voorbeeld van een 'story', dat alleen al opvalt door de alertheid van de fotograaf: de hele serie is in een paar seconden gemaakt. En zoals te zien is, liep het gelukkig goed af.

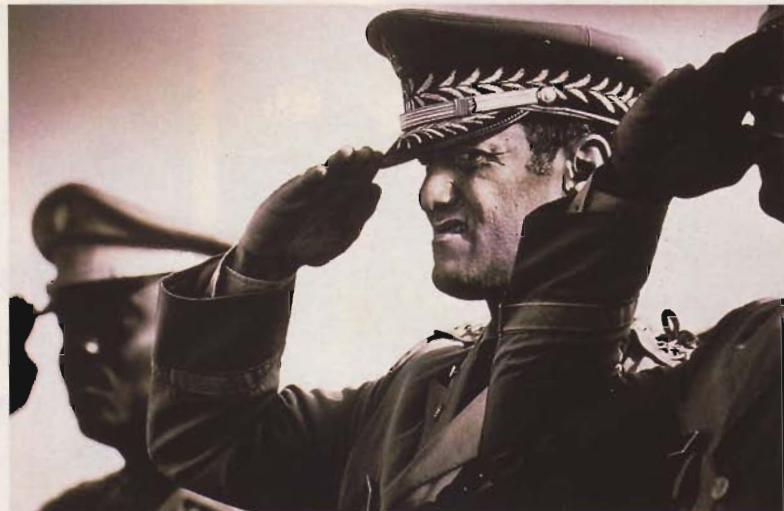
Persfotografie omvat ook de reportages over mode, kunst, wetenschappelijke ontdekkingen etcetera. Van de schitterende beelden van het onderzoek naar vulkanen tot vrijwel doorzichtige muizen voor medisch onderzoek. En als je de serie over ratten hebt bekeken, kun je moeilijk nog ten prooi vallen aan blinde paniek als iemand de aanwezigheid ervan in jouw nabijheid suggereert. Of misschien juist wel.

De grote jury...

De negenkoppige jury van de World Press Photo-wedstrijd bestaat uit fotografen, maar bijvoorbeeld ook uit de redacteuren van kranten en tijdschriften waar de foto's in verschijnen. En tevens vertegenwoordigers van de agentenschappen, die wereldwijd fotografen vertegenwoordigen. Zij beoordelen de bijna 30.000 ingezonden foto's van duizenden fotografen, op zoek naar de beste in 8 categorieën. Iedere categorie kent een 'single' en een 'story' prijs, waarbij de laatste uit maximaal 12 foto's kan bestaan. En iedere single of story kent vervolgens weer een eerste, tweede en derde prijs. Naast die 8 categorieën wordt de World Press Photo of the year gekozen. Die foto kan al een prijs in één van de categorieën hebben gekregen of geheel buiten de overige prijzen zijn gevallen.

...en de kleine

Sinds een aantal jaren wordt ook een Children's Award uitgereikt: in 9 landen wordt door een plaatselijke krant een opstelwedstrijd uitgeschreven, waaraan kinderen van 11 en 12 jaar kunnen meedoen. Degene die de beste toelichting schrijft bij een door hem of haar uitgekozen foto

Carol Guzy The Washington Post USA General Cédras, Haïti

Windows als Apple) en een Photo CD. Dat is allemaal mogelijk doordat het programma gemaakt is met het Portfolio Photo CD-principe van KODAK. Dat betekent een volwaardig interactief programma met beeld, tekst en geluid. De jury geeft bijvoorbeeld gesproken commentaar bij de eerste prijs-winnaars en de leden van de kinderjury

1994 op uw TV

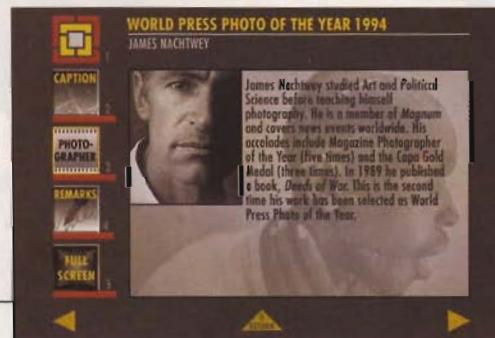
wordt de vertegenwoordiger van dat land. En samen in Amsterdam bepalen ze wie de Children's Award krijgt.

De enige met alle foto's

World Press Photo en 'persfotografie' is dus een heel breed begrip. Het interactieve programma (World Press Photo Portfolio CD 95) is met z'n meer dan 500 beelden momenteel de enige manier om die verscheidenheid in z'n geheel te ervaren. Ieder jaar gaat de tentoonstelling op reis langs meer dan 70 locaties en het jaarboek komt uit in 5 talen. Maar geen van beide kan alle winnende foto's laten zien. Op deze interactieve CD kom je ze wel allemaal tegen. Plus allerlei achtergrond-informatie over waar de foto's genomen zijn, wat ze willen vertellen en wie ze gemaakt heeft. Daarnaast kun je erachter komen hoe de World Press Photo-wedstrijd precies in elkaar zit, hoe (en waar) de tentoonstellingen en andere activiteiten tot stand komen en natuurlijk meer over de stichting World Press Photo zelf.

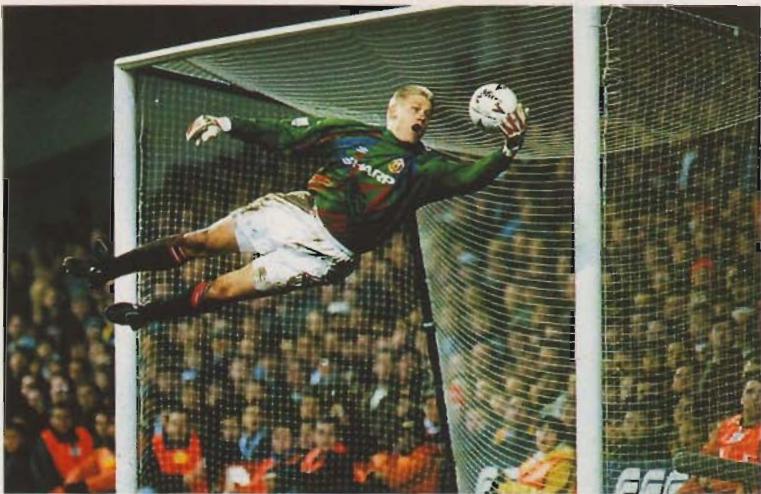
Multiplayer

De CD wordt een 'Multiplayer CD' genoemd, want het is niet alleen een CD-i, maar ook een CD-ROM (zowel

**James Nachtwey,
Winnaar van de World Press Photo
van het jaar 1994.**

Gevraagd naar zijn mening over de Photo CD: "Dat foto's meer en meer gebruikt worden in nieuwe media is prima. Ik maak zelf overigens geen Photo CD's, maar ik weet dat de rol van de fotografie in digitale distributie zal toenemen. Daar heb ik geen probleem mee, integendeel, een goede foto is altijd een uitstekend communicatiemiddel. Hoe meer mensen deze foto's zien, des te beter."

David Spurdens The Sunday Express UK Goalkeeper Save

stellen zich in hun eigen landstaal voor. Overigens hebben degenen die het programma op een CD-i-speler bekijken de keuze (actionbutton 2) om de beelden in high resolution te bekijken of ze kunnen inzoomen op delen van het beeld.

Beeldbeleving centraal

De World Press Photo CD 95 werd gemaakt door Image & Imagination in Amsterdam. Projectleider Pier Tholen: "Alle betrokkenen wilden een programma, waarbij de beeldbeleving centraal staat: het gaat niet voor niets om de beste persfotografie ter wereld. Dus moet je je als kijker zo weinig mogelijk in de structuur van het programma te hoeven verdiepen. Er is voor gekozen om van ieder beeld in het programma een keuzemenu te maken, zonder dat het 'technisch' voelt. Zodoende kun je vanuit elk beeld alle relevante keuzes maken, in plaats van telkens terug te moeten keren naar eerdere menu's."

"We zijn erg benieuwd of de mensen bij het op deze interactieve manier verkennen van de wereld van de persfotografie dezelfde fascinatie ervaren als wij. Wij tollen in ieder geval nog steeds van alle beelden die onze schermen

passeerden: van beeldschoon tot regelrecht schokkend. Waarbij het een het ander niet uitsluit. Sommige beelden zullen nog een hele tijd op ons netvlies geprint staan." Vormgeefster Annemiek Pesch verzorgde de interface. "We hebben bewust gekozen voor een rustige vormgeving van de menu's, met kleine maar duidelijke buttons en gedekte kleuren. De foto's moeten het verhaal vertellen en de interface moet daar niet tussen zitten." De technische realisatie lag in de handen van Frank Hermes en Nikaj Wiggers: "Er is nog nooit zo'n grote Portfolio CD gemaakt, zodat we al snel de behoefte kregen om een eigen hulp-auteursysteem te ontwikkelen, zodat we de vele keuzemenu's en keuzemogelijkheden binnen de geplande produktieperiode konden aanbrengen en testen. Want we moesten snel werken."

Neem een voorproefje op Internet

De World Press Photo CD 95 wordt via allerlei kanalen over de hele wereld verkocht en bijvoorbeeld ook via Internet. World Press Photo heeft natuurlijk haar eigen World Wide Web-'site' (<http://press.iway.nl/>), waar iedereen alle informatie over prijswinnaars, het boek en de CD kan vinden evenals voorbeelden van prijswinnende foto's. Dat is bijvoorbeeld ook een uitstekende plaats om te reageren op het programma: alle op- en aanmerkingen zijn welkom en kunnen in de aflevering van volgend jaar wellicht worden meegenomen.

SPORTS
STEPHEN DUPONT

Stephen Dupont (Australia) is a self-educated professional, he started out on his career as a photographer covering rock concerts and assisting in fashion and advertising productions. His 'big break' came in 1989 with exclusive pictures of Kylie Minogue. He used the money generated to photograph Cambodian refugee camps in Thailand. In 1992 he switched from The Sydney Freelance Agency to Kolz Pictures. In 1994 Dupont won the Children's Award in the World Press Photo contest and was a student in the 1st World Press Photo Masterclass in November 1995.

Stephen Dupont, Winnaar eerste prijs Stories.

"Fotografie is een ambachtelijk proces en daar hou ik van. Ik werk met licht, met lenzen en met fotopapier. De verdere verspreiding van mijn foto's, in digitale vorm, op andere media dan op fotopapier of in boekvorm juich ik alleen maar toe. Je kijkt op een TV natuurlijk wel anders naar beelden dan naar de grote foto's hier op de tentoonstelling, maar ik denk dat het goed is dat mensen het thuis kunnen zien."

Arthur Thill Luxembourg ATP Germany Racing car Explosion

Francesco Zizola
Argenzia Contrasto, Italy
Brazilian Street Children

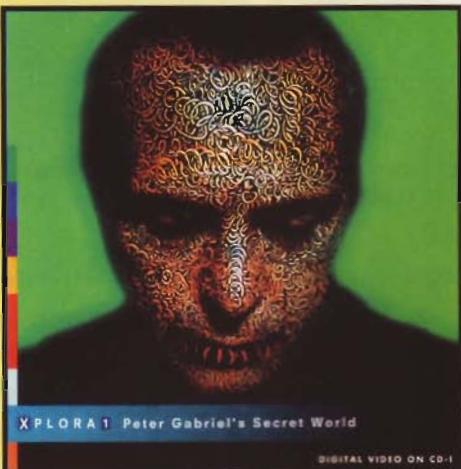
"Sommige beelden zullen nog een hele tijd op ons netvlies geprint staan."

Garo Lachinian
The Baltimore Sun, USA
Flight from Cuba

World Press Photo CD 95
f 49,95 Bfr. 990

MUZIEK

Een aantal maanden geleden heb ik in CD-i Magazine al eens gesproken over het absolute meesterwerk dat Peter Gabriel op CD-i heeft gezet. Een lust voor oor en oog. Dat was misschien een beetje voorbarig, want nu pas is XPlora 1 verkrijgbaar in de winkel.

Rom Helweg

Een lust voor XPI

Het wachten wordt rijkelijk beloond met volgens mij het toppunt op het gebied van CD-i. Alles is erin verwerkt. Het spelelement, een ontdekkingsreis, video, een educatief gedeelte over wereldinstrumenten, maar vooral muziek. Heel veel muziek. Peter Gabriel staat niet zozeer bekend als muzikant, hoewel zijn muziek ontegensprekelijk tot de top van de wereld behoort. Het is het geheel. De uitstraling van Gabriel, de produktie van zijn videoclips, zijn maatschappelijke betrokkenheid, zijn frisse kijk op de toekomst. Het lijkt wel alsof hij dat allemaal tegelijk in ieder nummer naar voren wil laten komen, en dat lukt ook. Nou is het ook wel weer zo, dat hij daar de mogelijkheden voor heeft. Peter hoeft zich even geen zorgen meer te maken.

Mister Gabriel, I presume?

Met XPlora 1 gunt Peter Gabriel alle fans, en iedereen die iets meer wil weten over het maken van popmuziek, de kans om eens een kijkje te nemen achter de schermen van de wereld die Peter Gabriel heet. Na een klein puzzeltje van Gabriel's gezicht - een test om te weten te komen of je wel echt voor hem komt - mag je beginnen aan een ontdekkingsreis. Hij legt zelf uit hoe je overal kunt komen. Dat klinkt als kinderspel, maar het tegendeel is waar. Als een soort adventurespel is het de bedoeling, dat je steeds iets meeneemt en in het daartoe bestemde koffertje stopt. Je kunt het nog wel eens nodig hebben.

Speurtocht

Om een paar hoogtepunten uit de CD-i te noemen: je kunt over het landgoed van Peter Gabriel wandelen, en vervolgens getuige zijn van de dingen die daar gebeuren. Een soort van speurtocht waar je altijd wel iets vindt. Ga maar eens kijken bij Peter in de opname van Steam, maak je eigen remix van een hit van Gabriel in zijn produktieruimte of krijg een rondleiding door één van Gabriel's studio's aan de hand van een hond.

Peter Gabriel's

interactieve oog

ra 1:

Spektakel

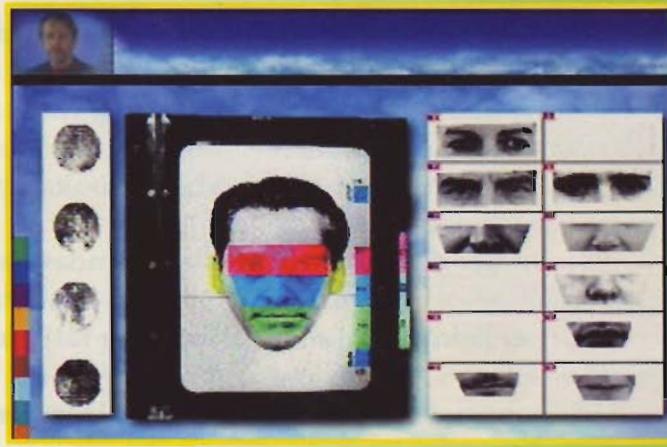
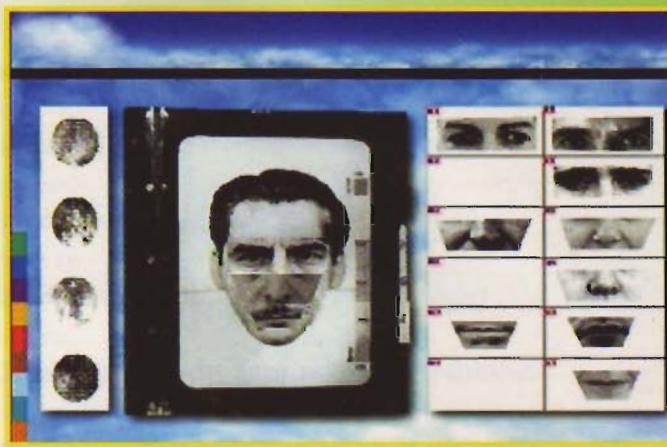
Gabriel staat bekend om zijn fantastische videoclips. Op XPlora 1 krijgen we een prachtig inzicht hoe ze allemaal gemaakt zijn. Met een team van Visual Artists slaagt Peter Gabriel er keer op keer in om een audio-visueel spektakel op het scherm te toveren. Dat de weg naar Rome niet in één dag gebouwd is, blijkt wel uit de interviews die we zien met Gabriel's naaste medewerkers.

Wereldmuziek

We krijgen tevens een rondleiding langs een aantal instrumenten die Gabriel vaak in zijn muziek gebruikt, en dan hebben we het niet over gitaar, drums of synthesizer. Door Gabriel's grote betrokkenheid bij Amnesty International heeft hij kennis kunnen maken met muziek van over de hele wereld. Hij maakt veelvuldig gebruik van instrumenten die in andere culturen gebruikt worden. We zien een korte demonstratie van deze instrumenten, en kunnen er zelf ook geluid uit krijgen, wanneer we daarop klikken.

CD-i to the max

XPlora 1 is een indrukwekkende titel, en indrukken krijg je meer dan genoeg. Op een maximale manier is er gebruik gemaakt van de interactieve mogelijkheden van CD-i. Het is een CD-i waar je geen genoeg van krijgt, zoveel is erop te ontdekken. Dat je als bezitter trots mag zijn op zo'n CD-i wordt ook erkend door de vormgevers. Gabriel had zelf ook graag professioneel vormgever van beroep willen zijn, en heeft dan ook een grote vinger in de pap gehad bij de vormgeving van de hoes en verpakking. Een forse doos met prachtig vormgegeven foto's erop en een mooi begeleidend boekwerkje erin geven het geheel een fijne allure. Een must voor iedere CD-i-bezitter.

XPlora 1 Peter Gabriel's Secret World

Muziek, DVC f 119,95
Philips Interactive Media Benelux

Secret World

Secrets of Tatjana

De CD-i Secrets of Tatjana was een van de eerste interactieve muziektitels die in Nederland uitkwam. Het was voor mij de eerste keer dat ik vanaf een CD-i video-beelden zag. Dat was nog ruim voordat de Digitale Video Cartridge zijn intrede maakte en het beeld (een stukje uit Flodder in Amerika) was klein en bewoog wat schokkerig. En net als toen ben ik ook nu weer onder de indruk. Niet alleen omdat de CD-i er prima uitziet, maar ook om Tatjana, die met twee vrolijke muziekclips laat zien dat ze niet alleen gezien maar ook gehoord mag worden.

Tutturuttupara

Begonnen als model is Tatjana Simic via de Flodderfilms een serie een actrice geworden die in Nederland (en daarbuiten) zeer bekend is. Ook als zangeres heeft zij door hard werken haar sporen verdiend. In een aantal liedjes kunnen we met haar samen zingen, de tekst verschijnt dan in beeld. Maar het bijzondere van deze disc is dat er zeer recente clips op staan. Deze twee nieuwe clips, 'Don't You Want Me, Baby', een nummer dat we nog kennen van The Human League, en haar nieuwe hit 'Tutturuttupara', tonen aan dat haar succes niet voor niets is.

Bewonderend fluitje

Gelukkig staat op deze CD-i nog steeds Tatjana's fotoalbum Smaakvolle foto's van hoge kwaliteit die soms groter zijn dan het beeldscherm, maar waarbij een simpele beweging van de afstandsbediening voldoende is om Tatjana van blonde lokken tot zwarte pumps in beeld te brengen. Een bewonderend fluitje begeleidt toepasselijk elke druk op de afstandsbediening in deze nadere kennismaking met het fenomeen Tatjana.

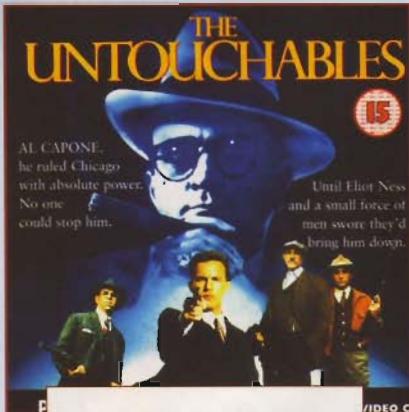

Secrets of Tatjana

Muziek, DVC
f 39,95 Bfr 899
Philips Interactive Media Benelux

NEWS

Films op CD-i geven je het gevoel alsof je in de bioscoop zit, alleen je hoeft er de deur niet voor uit. De beeld- en geluidskwaliteit zijn dusdanig goed dat een film thuis voor de buis een extra dimensie krijgt. Gelukkig zijn er al veel speelfilms op CD-i gezet en dit aantal groeit gestaag. **Wij** bespreken elke maand een aantal nieuwe speelfilms die op CD-i zijn verschenen.

The Untouchables

[Dubbel-CD]

Engels

Dolby Surround

f 49,95 Befr 999

Philips Interactive Media

Encodering: ****

het meest overeind is gebleven. Het zou toch te gemakkelijk zijn om van de meest heroïsche gangbusts van deze eeuw een successstory te maken? Deze keiharde thriller staat nu op Video CD.

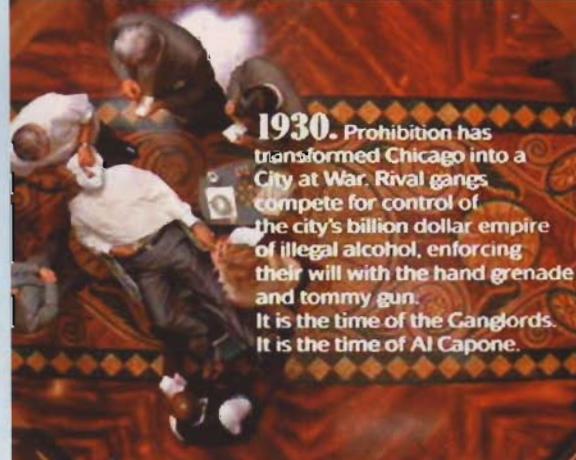
We schrijven Chicago anno 1931, de drooglegging -het verbod op gebruik, bezit en productie van alcoholhoudende dranken-heeft veel criminaliteit in de hand gewerkt.

Clandestiene drankverkopers maken de dienst uit. Chantage is aan de orde van de dag. Chicago is een slagveld geworden in de strijd tussen politie en gangsters.

Alphonse (Al) Capone maakt furore als leider van het grootste misdaadsyndicaat van allemaal. Door de middenstand te chantageen om zijn drank te kopen, heeft hij de stad in zijn greep.

Oude rot Malone

Eliot Ness (één van de eerste grote en uitstekende rollen van Kevin Costner) wordt aangewezen als degene die een einde moet maken aan deze praktijken. Ness komt er al gauw achter, dat de conventionele methoden van de politie niets uithalen. Wanneer hij de oude rot in het vak, Malone (Sean Connery), tegenkomt krijgt hij zijn eerste lessen in het bestrijden van de maffia. Geweld moet in dit geval met geweld bestreden worden. Zoals Malone zo treffend zegt: "Als Capone een mes trekt, trek jij een pistool; als Capone iemand van jouw mensen het ziekenhuis in helpt, help jij iemand van

hem naar het lijkenhuis. Zo krijg je Capone."

Niet om te kopen

Ness zet een kleine groep mannen bij elkaar. Mannen die niet om te kopen zijn. Mannen die alles riskeren om Capone te arresteren. Om dat voor elkaar te krijgen, zullen ze het hele leven van Capone overhoop moeten halen. Waar ze Capone uiteindelijk op zouden kunnen pakken, heeft namelijk niets met moord, alcoholbezit of chantage te maken. En zo zien we maar weer, als je geen angst hebt voor de politie, blijf dan uitkijken voor de belasting!

Eliot Ness terug op Video CD

THE UNTOUCHABLES

Over de avonturen van Eliot Ness en zijn kornuiten in hun strijd tegen de maffia van Chicago is inmiddels een groot aantal verhalen gemaakt. Brian de Palma's *Untouchables* is waarschijnlijk het verhaal dat temidden van alle epische concentratie

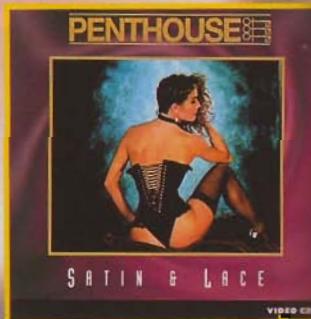
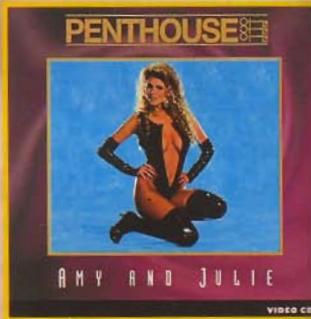
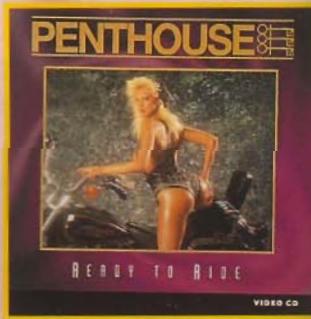

Grotieken op niveau

Penthouse op Video CD

Penthouse staat al sinds jaar en dag garant voor de mooiste schaars- of geheel niet geklede dames op papier. Binnenkort komen de ideale vrouwen bij u in de huiskamer met drie gloednieuwe Video CD's: Ready To Ride, Satin & Lace en Amy & Julie 1. Of er nu een rock- of een pianomuziekje op de achtergrond speelt en of er nu leren motorpakken of satijnen jurken worden uitgetrokken, de vrouwen die eronder vandaan komen, zijn een lust voor het oog. Beleef een wilde rit op een echte Harley Davidson, reis mee naar de bergen of de zee, of trek iets gemakkelijks aan en geniet op de bank van fantastische lingerie, hoge hakken en andere verrassingen. Relax in Penthouse-stijl!

PENTHOUSE

Grimmige thriller

The Untouchables is een grimmige thriller waar kosten noch moeite gespaard zijn om het resultaat zo goed mogelijk te krijgen. Hoewel eerst Bob Hoskins (Spielberg's Who Framed Roger Rabbit en Hook) een erg verdienstelijke rol in de film speelde als Al Capone bleken de Palma en hijzelf niet tevreden met het resultaat. Zo goed als alle shots met Capone zijn overnieuw gedraaid met de hekkesluiter van de imponerende cast: meervoudig Oscarwinnaar Robert de Niro. Hoskins was tevreden met een 'magerre' 200.000 dollar als vergoeding.

Ennio

Zoals bijna alle films waarin meer dan drie Italiaanse personages spelen, is ook hier de muziek verzorgd door Ennio Morricone. Deze specialist in filmmuziek heeft hier een grote kans laten liggen. De muziek refereert slecht aan het tijdsbeeld van de film,

maar wie ben ik om een grootheid als Morricone te bekritisieren?

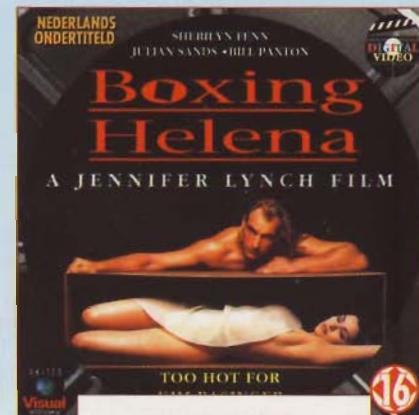
Oscar voor Sean

Naast een briljante De Niro, Sean Connery die voor deze rol een Oscar kreeg, en een jonge Kevin Costner zien we Andy Garcia (The Godfather, Internal Affairs) als de schiet-specialist Stone. Wel aardig om even te vermelden: de

scène waarin Connery een lijk optilt, hem opnieuw door zijn hoofd schiet om de gijzelaar door te laten slaan, is een improvisatie ter plekke van Connery. Terecht een Oscar, maar zeker drie te weinig voor een

film die je keer op keer met open mond kunt bekijken, en dus op Video CD in huis moet hebben.

Boxing Helena
Engels, Nederlands ondertiteld
f 49,95 BeFr 999
United Visual Entertainment
Encodering: ***

BOXING HELENA

Jennifer Chambers Lynch is de dochter van David Lynch, de maker van de cultserie Twin Peaks en de film Blue Velvet. Twin Peaks was een revolutie in de filmwereld. Een mix van prachtig licht, uitstekend camerawerk en een erg hoog acteerniveau. De serie was reeds één van de best bekenden toen hij alleen nog maar op de BBC te zien was. Nederland volgde niet lang daarna en ons hele land was in de ban van Lynch's meesterwerk. Dochter Jennifer

dacht gebruik te kunnen maken van haar vaders naam bij het maken van de film "Boxing Helena". Na een schamel bioscoopbezoek en een slechte verhuur van de video is Boxing Helena nu te koop op Video CD.

Verwaarloosde jeugd

Boxing Helena is het verhaal van Nick Cavanaugh, een chirurg, die na een door zijn mooie moeder en work-o-holische vader verwaarloosde jeugd, verliefd wordt op Helena. Helena is de Femme Fatale in het kwadraat. Een jonge vrouw voor wie iedere man zou vallen, als hij op haar uiterlijk af zou gaan. Haar ondubbelzinnige erotische uitstraling heeft ook effect op de chirurg, die alles en iedereen opzij zet om maar de hand te winnen van Helena.

Hysterische passie

Wanneer zijn moeder komt te overlijden, besluit de chirurg in zijn ouderlijk huis te trekken samen met zijn vriendin, die nog niets weet van zijn passie voor Helena. In de housewarming party verschijnt Helena weer ten tonele, en dat is het begin van een steeds groeiende, hysterische passie van de chirurg voor deze vrouw. Hij wil er alles voor doen om haar bij zich te houden. Hij besluit zelfs haar armen en benen te

amputeren, zodat ze nooit meer bij hem weg kan.

Rammelend verhaal

Het verhaal rammelt aan alle kanten. Het lijkt alsof er ooit een, op zich goed, idee op een veel te slordige manier is uitgewerkt. De passie die een man tot hysterische ideeën kan brengen, en de drang van een man om zijn droomvrouw koste wat kost voor zich te winnen en bij zich te houden. Zoals de beroemde woorden van Donald Jones luidden: "Ik zou je wel in een doosje willen doen, en je heel goed bewaren." Zo moet Helena als het ware ook in een doos (=box, dus niet als in Ceasars World of

Boxing). Mannen kunnen inderdaad obsessief bezitterig zijn, maar om dat nu in een verhaal als dit te vatten... Het lugubere van de film streeft volgens mij de oorspronkelijke boodschap geheel voorbij. Vooral wanneer je tot de ontdekking komt dat de reacties op deze morbide daden zo volstrekt onlogisch zijn!

Wanneer ga je nou eindelijk 'ns beseffen dat ik niks van je moet hebben ?

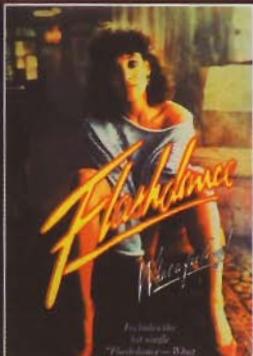
Kim Basinger niet

De film heeft internationale bekendheid gekregen toen Kim Basinger en zelfs Madonna zich na mondelinge toezegging terugtrokken na het lezen van het script. Volgens de pers kwam dat omdat ze de rol te gewaagd vonden, en inderdaad; de rol van Helena is doorspekt van erotiek. Toch zou ik me goed kunnen voorstellen, dat dit niet de werkelijke reden is. Maar toch. Ik ben ervan overtuigd, dat iedereen pas werkelijk over de film kan oordelen wanneer je hem hebt gezien. Afgezien van alle negatieve gedachten die je over het concept zou kunnen hebben, is de film wel een debuut van een vierentwintig-jarige dame die haar klassiekers als Peter Greenaway goed uit het hoofd geleerd heeft. Het camerawerk en vooral het licht zitten erg goed in elkaar.

De familie Lynch

In de hoofdrollen zien we Sherilyn Fenn, de bloedmooie dame die al eerder onder regie van een Lynch speelde; zij speelde in Twin Peaks van vader David Lynch. Verder Julian Sands (uit A Room with a View en Naked Lunch) als de chirurg. Zelfs kunnen we ons verheugen in een goede rol van Art 'Simon & Garfunkel', als de boezemvriend van Nick.

Flashdance
 [3 Video CD's]
 Engels
 Dolby Surround
 f 49.95 Befr 999
 Philips Interactive Media
 Encoding: ****

FLASHDANCE

Het begin van de tachtiger jaren leek in het teken te staan van de dansfilms. Een enorme run op dans- en kleinkunstacademies was het gevolg. Iedereen wilde net zo goed worden als de acteurs in Fame, beter dansen dan Patrick Swayze in Dirty Dancing, en John Travolta was "keeping up the beat". Een film die zeker ook heeft bijgedragen aan de Dance Mania was Flashdance, met de jonge Jennifer Beals in de hoofdrol. Zelden heb ik iemand zulke lenige stunts uit zien halen als in deze film, die nu ook op Video CD is verschenen.

Jennifer Beals speelt Alex. Naast haar zware baan overdag werkt zij 's avonds in een nachtclub als danseres. Nog net geen strip-tease, maar het verdient, en ze houdt zich bezig met haar droom: dansen. Ze heeft te maken met de afkeurende houding die haar ouders tegenover haar carrière aannemen. Het wordt dus tijd om wat onafhankelijker te worden.

Wanneer je ervoor kiest om dat in de danswereld te gaan doen, staat je een zware taak te wachten, vooral in de Verenigde Staten. Je kunt daar geen bardame tegenkomen die niet "eigenlijk danseres" of "actrice" is. Toch weet ze zich, met de hulp van haar vriendinnen/collega's staande te houden, en helemaal wanneer ze de wat oudere Nick tegenkomt lijkt alles beter te gaan. Hoewel...

Adrian Lyne

Flashdance is een tegenstrijdige film, waarvan je nooit helemaal weet wat je ervan moet vinden. De film is gemaakt door

Adrian Lyne, die furore heeft gemaakt met 9 1/2 Weeks en Fatal Attraction. Net als in 9 1/2 Weeks is het verhaal hier in principe ondergeschikt aan de uitvoering van de film. Het is voor de deskundigen een genot

om naar te kijken, en voor de leken een raadsel, hoe een menselijk lichaam in zulke vouwen kan liggen. Lyne komt oorspronkelijk uit de reclamewereld en dat is te zien. Het camerawerk is vaak van een commercial-achtige aanpak. Korte shots, prachtige belichting. Lyne heeft gekozen voor een aanpak die tegen het pikante aan ligt, zonder banaal te worden. Toch blijft het verhaal steken bij de droom van een danseres die in vervulling gebracht moet worden.

Pretentieloos vermaak

Afgezien daarvan is het toch een heerlijke film om naar te kijken. Laten we het pretentieloos vermaak noemen. Eén van mijn favoriete scènes is die met de verkeersagent. Waarschijnlijk een wereldberoemd persoon in New York, die het verkeer staat te leiden als ware het een ballet. Verder zien we mooie straatscènes waarin we nog eens leuk worden herinnerd aan het break dance tijdperk. Een film waar je gewoon voor moet gaan zitten, achterover leunen, zachtjes mee-swingen en genieten.

Het bedrijfsleven maakt steeds meer gebruik van CD-i. Dit medium leent zich daar uitstekend voor. De professionele toepassingen zijn zeer divers in allerlei verschillende branches. Maandelijks berichten wij in deze rubriek over de nieuwste professionele toepassingen.

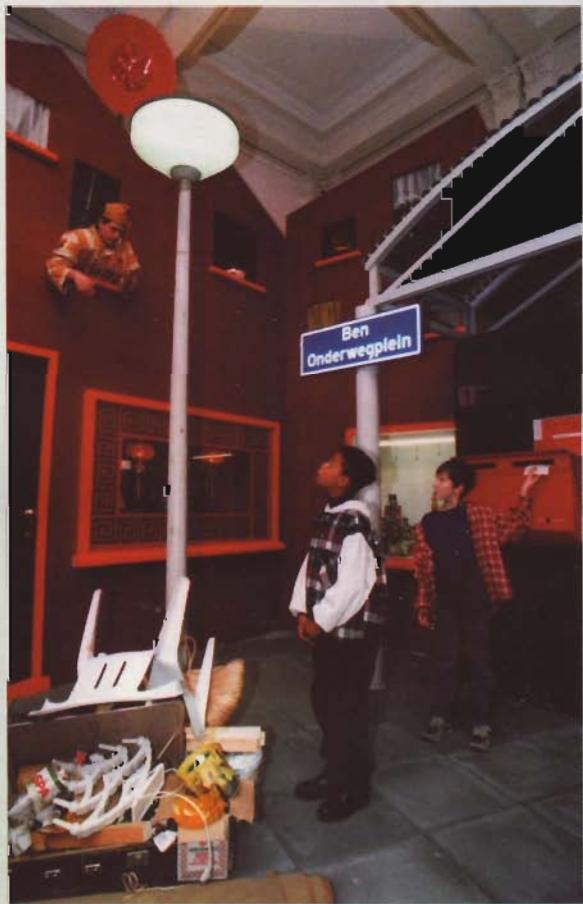
Rob Smit

Het Reispaleis

Op 29 mei j.l. is in het Museum voor Volkenkunde in Rotterdam de tentoonstelling 'Het Reispaleis' geopend, bedoeld voor kinderen die meer van de wereld willen zien. Een denkbeeldig Rotterdamse plein is het begin- en eindpunt van een avontuurlijke rondreis door verschillende culturen. Kinderen kunnen er leeftijdsgenootjes ontmoeten die vanuit allerlei delen van de wereld naar Rotterdam verhuizen en daarbij spullen achterlaten en dierbare dingen meenemen. Tijdens de reis komen de kinderen meer te weten over de culturele achtergronden van hun leeftijdsgenootjes.

Het Dierbare Dingen Museum.

Aan het plein in 'Het Reispaleis' wonen en werken allerlei mensen, zoals een Surinaamse kapper, een Islamitische slagerij, een tropische cocktailbar, een Chinees restaurant, een Hollandse groenteboer, een postkantoor maar ook een klein museum: het Dierbare Dingen Museum. In dit museum zien de kinderen allerlei spulletjes die dierbaar zijn, die altijd meegaan bij een verhuizing of op reis. Aan de hand van speelse aanwijzingen gaan kinderen vervol-

gens op zoek naar het verhaal dat bij één van de dierbare voorwerpen hoort, waarbij ze van alles beleven. Zo bezoeken ze een feest, een markt, of gaan op bezoek bij mensen thuis. Aan het eind van de reis, die de kinderen door Nederland, Turkije, Marokko, Indonesië, Suriname en de Antillen voert, komen ze met nieuwe ervaringen weer terug op het plein.

Langzaam toenemende interactiviteit

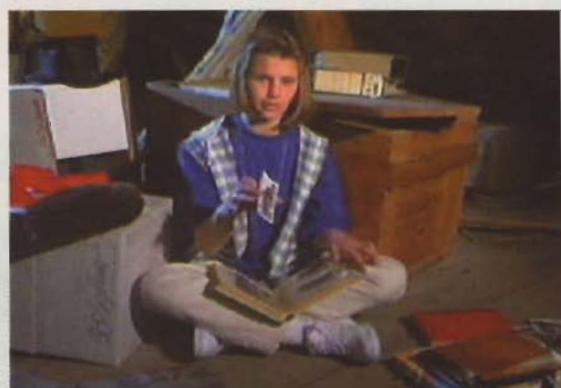
'Het Reispaleis' is interactief opgezet: op allerlei manieren kunnen de kinderen in wisselwerking treden met onderdelen van de tentoonstelling. Eén van de middelen die gebruikt wordt om die interactiviteit vorm te geven is

CD-i. Er werd gestart met twee verschillende titels, maar binnenkort zullen er nog twee aan toegevoegd worden. De eerste twee hebben intern als werktitel 'Markt' en 'Stamboom' meegekregen, en zijn vervaardigd door Valkieser Multimedia uit Hilversum. Bedrijfsleider Robert Fisser vertelt: 'De opdracht was om een CD-i te maken waarvan de interactiviteit langzaam toeneemt. We hebben dat opgelost door de CD-i te laten triggeren door een infraroodstraal op het moment dat iemand de betreffende zaal binnentreedt. Eerst gebeurt er dan een aantal minuten niets, waardoor de bezoeker de gelegenheid krijgt om eerst rond te kijken. Het televisiescherm blijft zwart. Vervolgens, terwijl de bezoeker nog aan het rondkijken is, start er een spoor met omgevingsgeluiden. Weer wat later komen daar stemmen bij, die iets vertellen dat te maken heeft met het betreffende onderdeel van de tentoonstelling. Pas dan, als je mag aannemen dat alles gezien is, wordt het televisiescherm geactiveerd. Er begint een interactief programma waarbij er keuzes gemaakt moeten worden op basis van het gezien en gehoorde.'

Suk

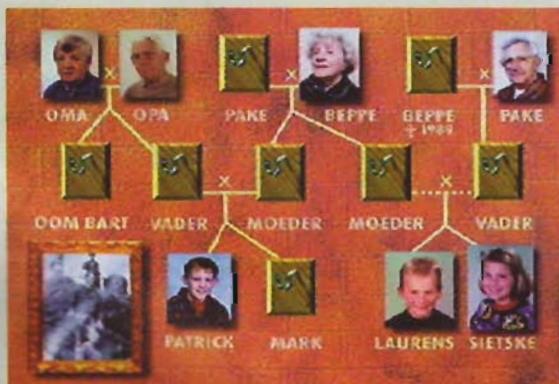
'Markt' begint met duidelijk on-Nederlandse marktgeluiden, waarna een meisje begint te vertellen over Marokko. Ze legt uit wat een 'Suk' is: een stadsdeel dat in zijn geheel als markt dient, met aparte straten voor kleding, aardewerk, vis, stoffen, groente, schoenen, TV's, etc. Ze heeft er de jurk voor bij de trouwerij van haar tante gekocht; haar broertje koopt er cassettebandjes en stripboeken. Het interactieve gedeelte biedt een rondleiding over de Suk, waarna je geld tot je beschikking krijgt om spullen te kopen. Je moet zelf een prijs noemen, de verkoper laat je vervolgens weten of hij daarmee akkoord gaat of niet.

'Stamboom' staat opgesteld in het Dierbare Dingen Museum. Een meisje vertelt over de dingen die haar dierbaar zijn en die ze in een laatje op zolder bewaart. Als de TV in werking treedt laat ze je allerlei familie-albums zien. Ze komt uit een grote boerenfamilie waarvan de leden zowel in Friesland als Brabant wonen. Door te luisteren naar wat er bij de foto's verteld wordt moet je raden welke oude foto bij welk familielid hoort.

Zonder uitleg te begrijpen

Fred Wartna, Hoofd Educatieve Dienst van het Museum voor Volkenkunde, is bijzonder tevreden met, om niet te zeggen trots op, de manier waarop de tentoonstelling uitgepakt heeft. 'We hebben geprobeerd om een tentoonstelling te maken die werkelijk interessant voor kinderen is. Kinderen komen namelijk zelden uit zichzelf naar een museum. Ze vinden het maar een saaie en stoffi-

Bedrijf op Schijf

ge toestand en mogen bovendien nooit eens ergens aankomen. Om die bezwaren te ondervangen hebben we een hele nieuwe museumomgeving gecreëerd, waarin een heleboel gebeurt en kinderen ergens aan **MOETEN** zitten om voortgang te boeken. In die context gebruiken we de CD-i-speler, een speler die interactief is, waar je **áán** moet zitten, en ik vind dat het resultaat boven verwachting is. De kinderen moeten door middel van zo'n rollerball reageren op wat de CD-i-speler aanbiedt, en het blijkt dat ze eigenlijk zonder uitleg begrijpen hoe dat werkt: ze zien het gewoon als een soort videospelletje. Om die reden hebben we hier in het museum besloten om het medium CD-i intensiever toe te passen. Zo kunnen we delen van de collectie, die om verschillende redenen zelden of nooit getoond kunnen worden, op een aantrekkelijke en eigentijdse manier toegankelijk maken.'

Valkieser Multimedia, Hilversum, tel. 035-71.41.00
Museum voor Volkenkunde, Rotterdam,
tel. 010-411.10.55

Centurion - Building the winning company

Op 23 maart j.l. vond er in het Amsterdamse Tuschinski Theater de bijeenkomst 'Interactief in Tuschinski' plaats. Deze werd georganiseerd door de Associatie Interactief, een vereniging van producenten van diverse soorten interactieve media die zich ten doel gesteld heeft de toepassing hiervan in het bedrijfsleven te stimuleren. De deelnemende leden toonden er hun nieuwe produkten en ideeën aan elkaar, (potentiële) opdrachtgevers en de pers. Eén van die leden, het Amsterdamse bedrijf Master Communications, gaf bij monde van Eduard Vos tekst en uitleg over een project waar het in opdracht van Philips

mee bezig is, en dat in de loop van een aantal jaren stapsgewijs zijn beslag zal krijgen. Het wordt een serie CD-i's die deel gaan uitmaken van het communicatieproject over 'Centurion - building the winning company', het herstructureringsplan waarmee de Philipsleiding het bedrijf weer in de vaart der volkeren omhoog wil stoten.

Revitalisatie met CD-i

Een aantal jaren geleden ging het natuurlijk helemaal niet **'best met'** 's werelds grootste gloeilampenfabrikant, de voeling met de markt was zoek en het bedrijf dreigde langzaam maar zeker te verbrijkelen. Er zat dus niets anders op dan een wereldwijde reorganisatie op poten te zetten. De eerste fase daarvan bestond uit het afstoten van onrendabele bedrijfsonderdelen, het reduceren van arbeidsplaatsen, en het snijden in de kosten, waarvan natuurlijk vooral het verlies van arbeidsplaatsen een pijnlijke aangelegenheid was. Nu die moeilijke periode grotendeels achter de rug is, is men zich gaan richten op de tweede fase: de revitalisatie van het afgeslankte bedrijf. Wat dit inhoudt, en welke rol CD-i daar in speelt, vroegen we aan Arie van der Harst, de man die binnen Philips International het 'Centurion' CD-i-team aanvoert. 'Communicatie is de eerste stap om tot verandering te komen', meent Van der Harst, 'en daarom is enige tijd geleden het CD-i-project op poten gezet, bedoeld om al

het personeel, van hoog tot laag en waar ook ter wereld, te informeren over en te motiveren voor de reorganisatie. Ter versterking van de communicatie door middel van brochures, artikelen in Philipsbladen en zogenaamde Customer Days is nu ook besloten om CD-i in te zetten. Niet alleen omdat het een eigen produkt is, maar vooral

omdat het een prima instructie-instrument is. Met behulp van de CD-i's willen we de mensen op een leuke en actieve manier informeren over de vernieuwde manier van werken die wij 'The Philips Way' noemen. Deze kan samengevat worden in een aantal kernbegrippen: ondernemerschap, kwaliteit, klantgerichtheid, waardering voor de eigen mensen en, natuurlijk, winstgevendheid.'

Mel Smith

'Dit alles is te vinden in het onderdeel 'The Company' op de eerste CD-i van de serie, waar de onderwerpen op een grappige maar abstracte manier behandeld worden. Dat is nodig omdat Philips over een zo groot deel van de wereld is verspreid en zo veel verschillende produkten maakt dat het ondenkbaar is om specifiek te zijn. De Britse

komiek Mel Smith beeldt de relevante praktijksituaties dan ook uit door middel van mime en metaforen. Zo zijn de produkten die hij in een bepaalde situatie verkoopt slechts geometrische vormen, en geen gloeilampen of radio's. Iedere afdeling gaat die situaties vervolgens naar de eigen werkvoer vertalen. Dat gebeurt in groepen onder leiding van coaches. In de meeste gevallen zullen die groepen bestaan uit bedrijfsafdelingen en de coaches uit de afdelingschefs.

Het tweede deel van de CD-i heet 'The Philips World' en behandelt eveneens de thematiek van 'The Philips Way', maar nu vanuit een praktische invalshoek. Er worden voorbeelden gegeven van bedrijfsonderdelen van Philips die bepaalde aspecten al hebben weten te realiseren. Hier gaat het dus om 'case-studies'. Het derde en laatste gedeelte van de CD-i heet 'Centurion Info', een teletekstachtig onderdeel waar allerlei informatie opgevraagd kan worden.'

Op de werkvoer, in de huiskamer

Van der Harst legt uit dat de CD-i's niet alleen op de werkvoer ingezet zullen worden: 'In de hal van de grotere gebouwen komt een kiosk te staan, waar werknemers individueel het programma kunnen raadplegen. Zelfs kunnen ze de CD-i's mee naar huis nemen om ze in privé-sfeer nog eens op hun gemak te bekijken.' Tijdens de presentatie in het Tuschinski Theater was al duidelijk geworden dat de CD-i's zodanig opgezet zijn dat het gesproken commentaar eenvoudig vervangen kan worden, waardoor de CD-i in ieder van de acht taalgebieden die Philips wereldwijd onderscheidt eenvoudig inzetbaar zal zijn.

De productie van de CD-i's wordt verzorgd door Philips in samenwerking met Master Communications uit Amsterdam (tel. 020-66.55.221), TalkBack uit Londen en Valkieser uit Hilversum (tel. 035-71.41.00).

Bedrijf op Schijf

büch globaal

Bij een CD-i-apparaat zit een afstandsbediening, dat wil zeggen een soort pookje waarmee je op afstand je machine kunt bedienen. Dat is in het geval van dit apparaat reuze handig, want je kunt de CD-i-machines die ik ken gewoon niet bedienen zonder dat ding. Als je je machine echter als gewone CD-speler gebruikt, gaat het wel, maar dan kom je niet veel verder dan je CD'tje in zijn geheel draaien (het kiezen van bijvoorbeeld song-nummer drie of zeven is onmogelijk). Het is een van die vreemde nadelen van de vooruitgang: dat je steeds meer spullen nodig hebt om iets te kunnen gebruiken.

Veel lezers zullen ook dat andere probleem kennen bij geavanceerde en nieuwe televisietoestellen: je wilt je televisie bedienen, maar je bent je afstandsbediening kwijt. Nou: vergeet het maar, het is al een wonder wanneer je je toestel aankrijgt, maar het zappen behoort tot de onmogelijkheden.

Een beetje mediafreak heeft tegenwoordig een dozijn afstandsbedieners op de salontafel liggen; iemand die heel geavanceerd wenst te leven heeft zelfs zo'n ding waarmee hij niet alleen de video, televisie en CD-speler bedienen kan, maar tevens de voordeur kan openen en het licht dimmen. Er is een oplossing die nog steeds in de Verenigde Staten heel populair is, maar die uiteindelijk een teleurstelling zal blijken te zijn. Ik bedoel de programmeerbare superafstandsbediening (eigenlijk zou je 'bedienaar' moeten zeggen) waarmee je – zegt de wervende foldertekst – van al die verschillende afstandsbedieningen af kunt komen. Het enige dat je hoeft te doen, is

al je afstandsbediende apparaten in dat ene grote ding te programmeren, een ding overigens dat niet zelden zo groot is als een half telefoonboek. Welnu: het programmeren is een klus die slechts weinigen lukt, de gebruikswaarde van het bedoelde ding is nihil en – als je het ding überhaupt al geprogrammeerd hebt gekregen – totaal verwarrend en onbegrijpelijk. Het ziet er dus naar uit dat we het met verschillende afstandsbedieningen zullen moeten blijven doen, hoewel een afstandsbediening voor een cassette-deck of CD-speler eigenlijk een beetje onzin is. Je moet toch nog steeds een bandje of een CD uit de kast pakken en in het apparaat stoppen!

De afstandsbediening van de CD-i/Video CD-spelers die ik ken, is naar mijn smaak voor verbetering vatbaar. Het ding werkt

veel te log: het mag uiteraard niet al te soepel werken, maar zo stroef als de CD-i-afstandsbediening nu werkt, lijkt mij onnodig. Wat mij ook is opgevallen, is dat de afstandsbediening horizontaal gezien een grote reikwijdte heeft, maar verticaal gezien zeer beperkt is (dat merk je, bijvoorbeeld, wanneer je je CD-i-speler hoog in een kast hebt gezet). Wat overigens een stuk handiger werkt, is het gebruik van een joy-stick. Zo'n stick kun je aansluiten op je CD-i-speler en verruimt het bedieningsgemak, dus uiteindelijk de mogelijkheden zeer.

Nog een klein klachtje: waarom is de CD-i-speler eigenlijk zo groot van formaat? Ik heb mijn machine uit verveling eens opengemaakt en toen kwam ik heel wat lege ruimte tegen. Natuurlijk heb ik voor het logge ding wel plek kunnen vinden, maar je hebt tegenwoordig voor je beeld- en geluidset heel wat meer ruimte nodig dan een vrij plankje in je boekenkast. De moderne mediafreak heeft niet zelden een halve wand in de woonkamer uitgeruimd voor zijn spulletjes en tussen die wand en de achterkant van zijn installatie (een soort van elektronisch fabieksterrein dat er enigszins uitziet als Pernis of de Maasvlakte) bevindt zich een oerwoud van snoeren.

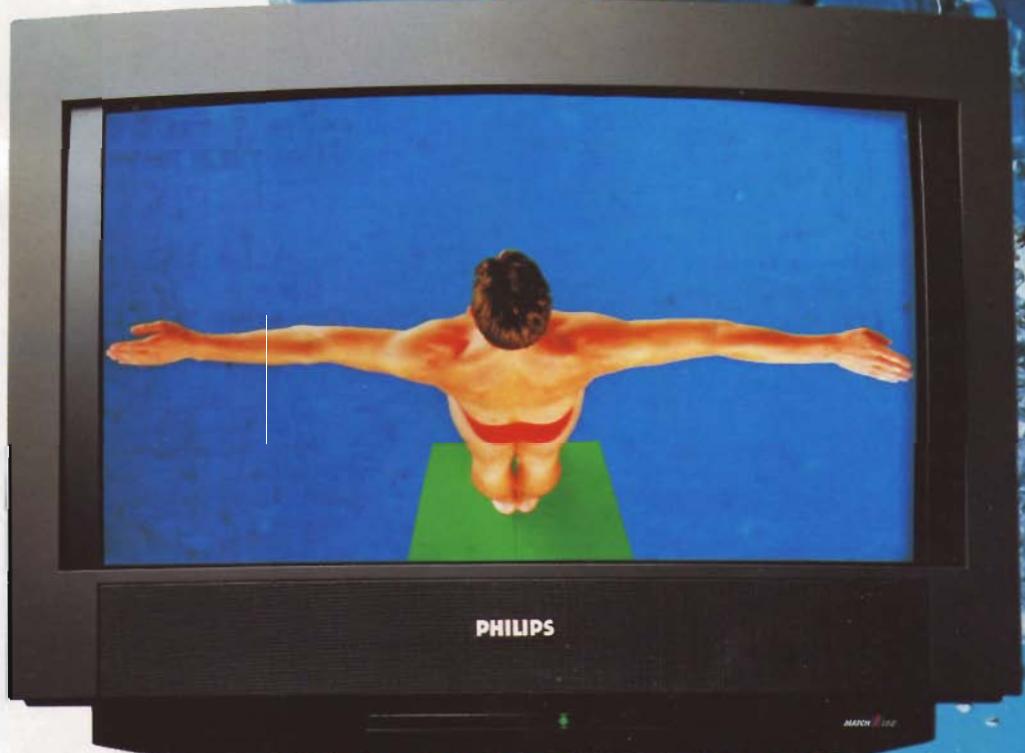
Een verzoek dus aan de heren fabrikanten: nu we kunnen genieten van goedwerkende elektronica zou het aardig zijn wanneer jullie nu een definitief einde maken aan de afstandsbedieningsverwarring, de snoerenzee en apparatuur die eigenlijk te groot is voor een engezinswoning.

Boudewijn Büch

PHILIPS INVENTS

De Matchline breedbeeld- televisie 100 Hertz met Digital Scan

Philips vindt de Matchline 100 Hertz met Digital Scan uit. Toch wordt hier met het unieke "CrystalClear" nog een nieuwe dimensie aan toegevoegd. Deze unieke combinatie in techniek resulteert in een uitzonderlijk rustig beeld zonder trillingen met een nog hoger contrast en een nog scherper beeld. De Matchline TV is bovendien de eerste breedbeeldtelevisie die Digital Scan combineert met 100 Hertz techniek. En dankzij de Panoramic View functie kunt u elke uitzending nu al op breedbeeldformaat bekijken op een manier alsof u het zelf beleeft. **MATCH LINE**

Philips breedbeeldtelevisie: de natuurlijke manier van kijken.

PHILIPS
INVENTS
FOR
YOU

Philipscdi.com

Bel voor meer informatie de Philips Consumentenlijn:
06-8406 (20 cent per minuut).

PHILIPS

SPEEL

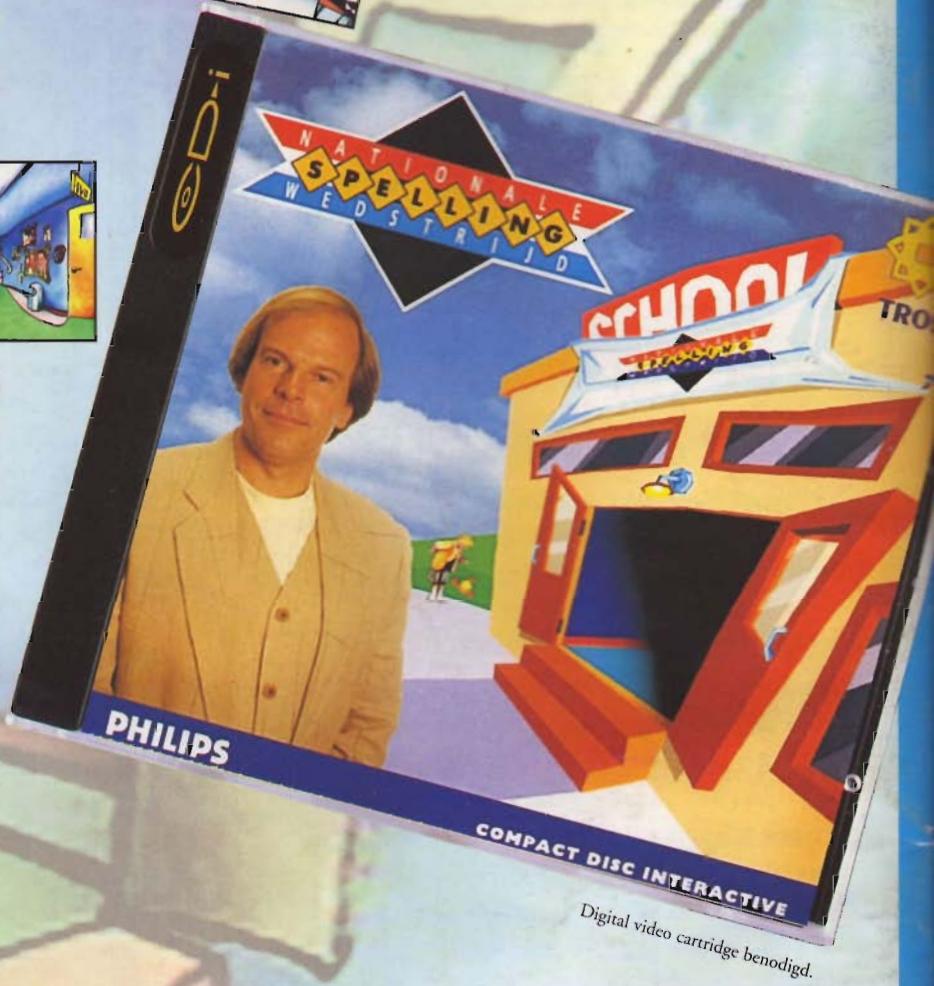
MET IVO NIEHE
IN DE TROS
NATIONALE
SPELLINGWEDSTRIJD

MEE

Gepresenteerd door Ivo Niehe van
het TROS televisieprogramma

- Maar liefst 3000 woorden, compleet met uitspraak en uitleg
- Keuze uit vier niveaus, voor de leeftijd van 12 tot 15 jaar (en ouder, want gaat u de uitdaging maar eens aan!)
- Verrassende animaties, onder andere Ivo Junior, full-screen, full-motion (digital video cartridge benodigd)

CD-i

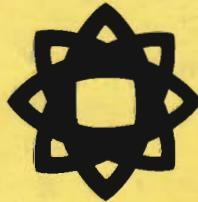
Stel je voor: Ivo Niehe komt als gastheer bij je thuis en je bent kandidaat in het TROS televisieprogramma! Met deze CD-i wordt dat allemaal werkelijkheid. Je stopt hem in je CD-i speler en je doet mee met de Nationale Spellingwedstrijd, praat met de vorige winnaars, neemt een kijkje achter de schermen van de show. Kortom, Ivo geeft je een echte VIP-behandeling.

Hartstikke leuk om te doen, en je leert er nog veel van ook.

Philipscdi.com

PHILIPS

TROS

GEZIEN OP
TV